

Riksdagens protokoll

2005/06:103

Torsdagen den 6 april

Kl. 12.00 – 17.21

Protokoll
2005/06:103

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 31 mars.

2 § Meddelande om skriftliga frågor under påskuppehållet

Tredje vice talmannen meddelade att skriftliga frågor som lämnats in till och med torsdagen den 13 april kl. 10.00 skulle besvaras *senast kl. 12.00 torsdagen den 20 april*. Meddelandet hade delats ut till kammarens ledamöter.

3 § Meddelande om debatt med anledning av vårpropositionens avlämnande

Tredje vice talmannen meddelade att debatten med anledning av vårpropositionens avlämnande skulle äga rum *tisdagen den 18 april kl. 10.00*. Debattregler hade delats ut till kammarens ledamöter.

4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2005/06:327

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:327 av Per Bill (m)

Vattenfall och handel med diktaturer

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 2 maj 2006.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.

Stockholm den 4 april 2006

Näringsdepartementet

Thomas Östros

Enligt uppdrag

Dag Ekman

Expeditionschef

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:333 av Jan Lindholm (mp)
EU:s riktlinjer för försiktighetsprincipens användning

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 2 maj 2006.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresa utomlands.

Stockholm den 4 april 2006

Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

Lena Sommestad

Enligt uppdrag

Lena Ingvarsson

Expeditions- och rättschef

5 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Framställning

2005/06:RS5 till konstitutionsutskottet

Motioner

2005/06:Kr30–Kr36 till kulturutskottet

2005/06:MJ19–MJ22 till miljö- och jordbruksutskottet

2005/06:Sk9 till skatteutskottet

2005/06:Ju36–Ju38 till justitieutskottet

2005/06:Sk10–Sk14 till skatteutskottet

2005/06:So31–So34 till socialutskottet

6 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter

Konstitutionsutskottets betänkande 2005/06:KU8

Miljö- och jordbruksutskottets betänkanden 2005/06:MJU6 och MJU9

7 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 5 april

JuU23 Trafikbrott

Punkt 1 (Påföljdsval vid rattfylleri)

1. utskottet

2. res. 1 (fp, m, c)

Votering:

181 för utskottet

98 för res. 1

2 avstod

68 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 125 s, 1 fp, 23 kd, 20 v, 12 mp

För res. 1: 43 m, 40 fp, 15 c

Avstod: 1 kd, 1 -

Frånvarande: 19 s, 12 m, 7 fp, 9 kd, 8 v, 7 c, 5 mp, 1 -

Punkt 3 (Obligatoriskt deltagande i program med offer för trafikbrott)

1. utskottet

2. res. 3 (kd)

Votering:

257 för utskottet

26 för res. 3

66 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 125 s, 44 m, 40 fp, 20 v, 14 c, 13 mp, 1 -

För res. 3: 1 fp, 25 kd

Frånvarande: 19 s, 11 m, 7 fp, 8 kd, 8 v, 8 c, 4 mp, 1 -

Punkt 8 (Eftersupning)

1. utskottet

2. res. 5 (fp, m, kd, c)

Votering:

158 för utskottet

126 för res. 5

65 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 125 s, 20 v, 12 mp, 1 -

För res. 5: 44 m, 41 fp, 25 kd, 15 c, 1 mp

Frånvarande: 19 s, 11 m, 7 fp, 8 kd, 8 v, 7 c, 4 mp, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

LU20 Vissa konsumentfrågor

Punkt 6 (Vilseledande produktbeteckningar)

1. utskottet

2. res. 5 (fp, kd, v, c)

Votering:

168 för utskottet

112 för res. 5

69 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 125 s, 40 m, 3 v

För res. 5: 2 m, 41 fp, 25 kd, 15 v, 15 c, 13 mp, 1 -

Frånvarande: 19 s, 13 m, 7 fp, 8 kd, 10 v, 7 c, 4 mp, 1 -

Anne-Marie Pålsson (m) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

Ingrid Burman (v) anmälde att hon avsett att rösta nej men markerats ha röstat ja.

Punkt 7 (Könsdiskriminerande reklam)

1. utskottet

2. res. 6 (kd)

3. res. 7 (v)

Förberedande votering:

33 för res. 6

33 för res. 7

218 avstod

65 frånvarande

Tredje vice talmannen konstaterade att lika röstetal uppkommit. Utgången skulle avgöras genom lottning. Tredje vice talmannen anmodade Tobias Billström (m) och Rolf Olsson (v) att fungera som kontrollanter vid lottningen.

Den upptagna lottsedeln visade ett nej och kammaren hade således antagit res. 7.

Agneta Gille (s) och Karin Granbom (fp) anmälde att de avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Huvudvotering:

224 för utskottet

33 för res. 7

26 avstod

66 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 125 s, 43 m, 41 fp, 15 c

För res. 7: 20 v, 12 mp, 1 -

Avstod: 25 kd, 1 mp

Frånvarande: 19 s, 12 m, 7 fp, 8 kd, 8 v, 7 c, 4 mp, 1 -

Punkt 8 (Märkning av manipulerade fotografier)

1. utskottet

2. res. 8 (v)

Votering:

248 för utskottet

33 för res. 8

68 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 124 s, 44 m, 41 fp, 24 kd, 15 c

För res. 8: 19 v, 13 mp, 1 -

Frånvarande: 20 s, 11 m, 7 fp, 9 kd, 9 v, 7 c, 4 mp, 1 -

Punkt 16 (Införande av konsumentbalk)

1. utskottet

2. res. 9 (v)

Votering:

247 för utskottet

34 för res. 9

1 avstod

67 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 122 s, 44 m, 41 fp, 25 kd, 15 c

För res. 9: 20 v, 13 mp, 1 -

Avstod: 1 s

Frånvarande: 21 s, 11 m, 7 fp, 8 kd, 8 v, 7 c, 4 mp, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

LU21 Fastighetsmäklare

Punkt 1 (Fastighetsmäklare)

1. utskottet

2. res. 1 (c)

Votering:

269 för utskottet

16 för res. 1

64 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 125 s, 45 m, 40 fp, 25 kd, 20 v, 13 mp, 1 -

För res. 1: 1 fp, 15 c

Frånvarande: 19 s, 10 m, 7 fp, 8 kd, 8 v, 7 c, 4 mp, 1 -

Punkt 2 (Besiktningsmän)

1. utskottet

2. res. 2 (m, fp, kd, c)

Votering:

159 för utskottet

126 för res. 2

64 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 125 s, 20 v, 13 mp, 1 -

För res. 2: 45 m, 41 fp, 25 kd, 15 c

Frånvarande: 19 s, 10 m, 7 fp, 8 kd, 8 v, 7 c, 4 mp, 1 -

SfU6 Styrningen av integrationspolitiken

Punkt 1 (Framställning från Riksrevisionens styrelse)

1. utskottet

2. res. 1 (kd, m, fp, c)

Votering:

157 för utskottet

124 för res. 1

1 avstod

67 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 123 s, 20 v, 13 mp, 1 -

För res. 1: 45 m, 39 fp, 25 kd, 15 c

Avstod: 1 fp

Frånvarande: 21 s, 10 m, 8 fp, 8 kd, 8 v, 7 c, 4 mp, 1 -

Jan-Olof Larsson (s) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Johan Pehrson (fp) anmälde att han avsett att rösta nej men markerats ha avstått från att rösta.

Punkt 2 (Integrationspolitikens inriktning m.m.)

1. utskottet

2. res. 2 (m)

3. res. 3 (fp)

Förberedande votering:

48 för res. 2

41 för res. 3

196 avstod

64 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Huvudvotering:

158 för utskottet

45 för res. 2

82 avstod

64 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 124 s, 20 v, 13 mp, 1 -

För res. 2: 45 m

Avstod: 1 s, 41 fp, 25 kd, 15 c

Frånvarande: 19 s, 10 m, 7 fp, 8 kd, 8 v, 7 c, 4 mp, 1 -

Punkt 3 (Kommunernas flyktingmottagande)

1. utskottet

2. res. 8 (kd)

Votering:

181 för utskottet

25 för res. 8

78 avstod

65 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 124 s, 1 m, 41 fp, 1 v, 14 c

För res. 8: 25 kd

Avstod: 1 s, 44 m, 19 v, 13 mp, 1 -

Frånvarande: 19 s, 10 m, 7 fp, 8 kd, 8 v, 8 c, 4 mp, 1 -

Punkt 5 (Diskriminering och mångfald)

1. utskottet

2. res. 15 (mp)

Votering:

230 för utskottet

14 för res. 15

40 avstod

65 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 124 s, 45 m, 41 fp, 20 v

För res. 15: 13 mp, 1 -

Avstod: 25 kd, 15 c

Frånvarande: 20 s, 10 m, 7 fp, 8 kd, 8 v, 7 c, 4 mp, 1 -

Punkt 9 (Andra insatser i storstadsområdena)

1. utskottet

2. res. 26 (v)

Votering:

181 för utskottet

19 för res. 26

84 avstod

65 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 125 s, 1 m, 41 fp, 14 c

För res. 26: 19 v

Avstod: 44 m, 25 kd, 1 c, 13 mp, 1 -

Frånvarande: 19 s, 10 m, 7 fp, 8 kd, 9 v, 7 c, 4 mp, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

KrU20 Museer och utställningar – särskild ordning

Kammaren biföll utskottets förslag.

Föredrogs
arbetsmarknadsutskottets betänkande 2005/06:AU5
Arbetslöshetsförsäkringen (framst. 2004/05:RRS22).

Anf. 1 ANDERS G HÖGMARK (m):

Fru talman! Den här debatten, det här meningsutbytet, gäller Riksrevisionens granskning av arbetslöshetsförsäkringens sätt att fungera eller inte fungera. De viktigaste frågorna som man kretsat kring är om det nuvarande regelsystemet följs, vilka konsekvenser som förändringar och brister i arbetsförmedlingens och kassornas kontrollfunktion har medfört och om arbetslöshetskassorna följer regelverket för kontroll och redovisning av ersättningsärenden.

Jag tror att det är viktigt att understryka att den typ av revisionsrapporter som nu kommer från Riksrevisionen – tidigare var det Riksdagens revisorer – är en viktig del som ett underlag för riksdagens kontrollmakt. Jag har ganska ordentligt noterat att kvaliteten på rapporterna från Riksrevisionen blivit allt bättre. De börjar nu närma sig det som Riksdagens revisorer en gång tillhandahöll som underlag för riksdagens beslut. Riksdagens val för ett par dagar sedan av en ny riksrevisor bör väl kunna innebära att den utvecklingen fortsätter. Det välkomnar jag och säkert fler med mig.

Man kan konstatera att det beträffande den här granskningen, med de frågor som redovisats, helt enkelt noterats stora brister i tillämpningen av försäkringen. Revisionen och styrelsen som då markerade sin uppslutning kring detta redovisar i huvudsak två förslag.

För det första anser styrelsen att regeringen bör göra en samlad analys av vilka åtgärder som krävs för att åstadkomma en skärpt regelefterlevnad inom försäkringen.

För det andra menar styrelsen att regelefterlevnaden inom arbetslöshetsförsäkringen regelbundet bör följas upp. Man anser att regeringen bör ta initiativ till en sådan uppföljning och redovisa resultatet av uppföljningen för riksdagen.

Det är ett bra förslag. Moderata samlingspartiet liksom de tre övriga allianspartierna har grundinställningen att man kan ställa upp bakom detta förslag. Majoriteten har uppenbarligen lite svårare för detta och envisas med att tala om att regeringen gör så mycket att man liksom inte behöver följa revisionens förslag.

Det är alldeles riktigt, fru talman, att det har skett en hel del i rätt riktning. Men jag tror att det är en bra princip för riksdagen att nogsamt följa vad Riksrevisionen i sina rapporter redovisar. Det har varit en principinställning som vi i Moderata samlingspartiet har haft. Den följer vi alltså upp i vår gemensamma reservation – reservation 1, som jag ber att få yrka bifall till.

I en annan reservation vill vi från alliansens sida markera karaktären av omställningsförsäkring i fråga om arbetslöshetsförsäkringen. Det väsentliga är att människor som blivit arbetslösa så snabbt som möjligt kommer upp på banan igen, kommer in i ett nytt jobb – att man maximalt från arbetsförmedlingens och den sökandes sida ser till att vederbörande kommer tillbaka i arbete. Det är viktigt att regelsystemet och tillämp-

ningen av regelsystemet – vad granskningen framför allt gått ut på är ju att se hur systemet tillämpas – ute på fältet också fungerar på det sättet att det har karaktären av just omställningsförsäkring.

Det är också angeläget att man i de här sammanhangen gör insatser för att arbetsförmedlingen ska fungera så väl som möjligt. Från moderat sida har vi tidigare sagt att det är viktigt att just matchningsfunktionen förstärks, utvecklas, så att man får ett flertal aktörer på arbetsförmedlingssidan och har både konkurrens och samverkan mellan olika aktörer – mellan den offentliga arbetsförmedlingen, olika rekryteringsföretag och akademikerförmedlingar. Det finns ett värde i att det är många aktörer. Det gör att man som arbetssökande har större möjligheter att komma upp på banan igen och att exempelvis en sådan sak som en handlingsplan för den arbetslöse snabbt kommer på plats och upplevs som meningsfull att jobba utifrån. Det leder till kortare arbetslöshetstider, vilket gör att fokus i debatten kanske kan flyttas från ersättningsnivåer till att människor faktiskt får ett arbete och kan försörja sig och dessutom komma in i en arbetsgemenskap och lämna utanförskapet.

I reservation 5 pekar vi i Moderata samlingspartiet och även Kristdemokraterna på en grupp som inte riktigt passar in i det här a-kasse-systemet, nämligen de som jobbar som familjehemsföräldrar. Det kan konstateras att det system vi i dag har för a-kassan inte är tillämpligt. Vi menar att det finns anledning att se över detta och att uppdraget som familjehemsförälder måste godkännas som ett arbete med rätt till arbetsrättslig trygghet.

Detta är en viktig sak. Vi vet ju att de här familjehemmen betyder kolossalt mycket. Många gånger är det svårt för kommunen att rekrytera personer som jobbar med detta. Således ska man inte försvåra rekryteringen av personer till det här angelägna uppdraget genom att ha regelsystem som skapar en otrygghet. Detta är angeläget, och det markerar vi i reservation 5.

Företagarnas situation uppmärksammar vi i alliansen i en gemensam reservation. Det här med företagare, arbetslöshet, ersättningar och ersättningsgrader är – det måste jag, fru talman, säga – ett svårt område. Vilket system man väljer är ingen självklarhet. Alldeles uppenbart är det beträffande den utredning som riksdagen för ett par år sedan begärt för att få en översyn av företagarnas ekonomiska situation vid arbetslöshet rimligt, tycker vi, att det beslutet och den beställningen från riksdagen till regeringen effektueras. Det är ingen imponerande handlingsförmåga. Två år senare när vi diskuterar detta i utskottet och nu när vi debatterar detta här i kammaren kan vi ju konstatera att regeringen av något skäl – om man nu struntat i det eller kanske har en annan uppfattning – helt enkelt låter bli att effektuera beställningen.

Samtidigt går man, fru talman, ut och talar om alla insatser man gör för småföretagen för att Sverige ska blomma. Det blir lite grann som det brukar stå i gamla indianböcker, nämligen att blekansiktet talar med kluven tunga. I det ena fallet passar det väldigt bra att tala om vad man gör. Men när det kommer till kritan och handlingen, eller bristen på handling, ska bedömas konstaterar man från småföretagens sida att det inte är mycket.

Jag skulle vilja fråga Christer Skoog om han kan ge något besked om när regeringen tänker effektuera detta. Inför valet kommer väl här – gi-

vetvis som när det gäller alla andra förslag – en uppsjö av förslag så jag kan ana att man väntat med detta till alldeles före valet. Det ska tydligen ta två år innan man effektuerar beställningen.

Vidare har vi med anledning av ett antal motioner, bland annat en motion med Tobias Billström som första namn, tagit upp frågan om hur man ska samordna a-kassorna och olika arbetsmarknadslagstiftning i olika länder. Människor rör sig mer över gränser och jobbar kanske någon del av året i ett land – i Öresundsregionen eller, kan jag i och för sig tänka mig, i västra Värmland, i norra Bohuslän och i Norge eller i Tornedalen och på den finska sidan. Ju mer det här utbytet sker, vilket är naturligt nu när vi tillhör samma union och eftersom det av tradition gentemot Norge varit ett ganska omfattande utbyte av arbete – dessutom finns det ju vissa regelsystem som kräver att man ska ta arbete där det finns, grannlandet inkluderat – desto mer är det ganska naturligt att det av medborgarna upplevs som mycket besvärande och som mycket märkligt att ”de där politikerna”, som man brukar uttrycka sig, inte har löst frågan.

De ställer sig bakom motionärernas önskemål och krav på att det här klaras ut.

Vi brukar då och då ha en debatt om Nordiska rådets verksamhet. Någon eller några ifrågasätter verksamheten, åtminstone numera ganska påtagligt. Man kanske tycker att det för Nordiska rådet – nu ser jag en av rådets verkliga förkämpar har kommit in i kammaren – vore en angelägen utmaning att hantera de här frågorna. Efter alla dessa år borde det ha funnits en formel för hur arbetstagare ska behandlas så att man inte upplever att man faller mellan stolarna. Ytterst handlar det, fru talman, om den politiska viljan, givetvis inte bara i Sverige utan även i våra grannländer. Med tanke på de trivsamma former som jag har förstått att Nordiska rådets ledamöter jobbar, trivs, samlas och träffas under borde ett så gott samarbetsklimat kunna resultera i konkreta förslag och lösningar på den här typen av frågor. Det skulle underlätta kolossalt för enskilda arbetstagare. Det skulle utveckla företagsamheten i trakten, och man skulle få den dynamik som gränsöverskridande samarbete innebär.

Med det, fru talman, vill jag upprepa mitt yrkande om bifall till reservation 1. Det är det enda yrkande jag gör för tids vinnande.

Anf. 2 TINA ACKETOFT (fp):

Fru talman! Folkpartiet ställer sig bakom de gemensamma alliansreservationer som min kamrat Anders G Högmärk har nämnt, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till reservation 7.

Fru talman! Som folkpartist och socialliberal vill jag säga och understryka – så behöver vi inte ha en diskussion om det – att en väl fungerande arbetslöshetsförsäkring är en frihetsfråga. Om det finns en ersättning vid tillfälliga perioder av arbetslöshet blir människor tryggare. Vi vågar prova mer. Det är logiskt och mänskligt att bete sig på det sättet.

Men resonemanget om a-kassans utformning, om procentsatser och om tidsbegränsningar blir helt lösryckt och alldeles fel om vi inte konstaterar att vi allihop, var och en av oss, naturligtvis allra helst själva vill försörja oss. Då måste frågan hur vi kan försörja oss och hur vi kan få fler som kan försörja sig själva bilda basen också för denna diskussion.

För Folkpartiet är den enskilt viktigaste frågan: Hur ska vi få fler jobb i Sverige? Det är mot det som alla politiska diskussioner egentligen

borde hållas. Det är grundläggande. Det är fundamentalt. Baserat på den frågeställningen om fler jobb och trygga människor ska vi då diskutera frågan om arbetslöshetsförsäkringen.

Vi i Folkpartiet är fullständigt övertygade om att 80 % är vad vi behöver om vi är sjuka, om vi under någon period inte kan arbeta. Räkningar ska fortfarande betalas, vare sig vi har ett jobb eller har blivit av med det av olika skäl.

Ett annat grundläggande villkor för att arbetslöshetsförsäkringen ska fungera är att ersättning bara ges till dem som verkligen behöver det. Därför kan man inte fortsätta att ge ersättning till folk som inte söker arbete eller konsekvent tackar nej till arbete. Dagens regler är mycket strikta på den punkten, det är vi alla överens om. Det är hur vi använder det här regelverket som däremot inte är lika strikt och något som Riksrevisionen har poängterat och som Anders G Högmark också poängterade. Allt felutnyttjande av trygghetssystem måste beivras, hur det än sker, så att vi kan vara trygga under den period då vi verkligen behöver stöd. Det kan inte vara någon politisk skiljelinje där.

Fru talman! Poängen med arbetslöshetsförsäkringen är just det som ligger i begreppet försäkring. Det är en tillfällig försäkring vi pratar om. Det är inte en permanent försörjning. Därför behöver försäkringen förändras för att stärka rollen just som en omställningsförsäkring, inte långvarig försörjning. Vi vet dessutom att en sådan modell ökar människors möjlighet att snabbare komma tillbaka till arbete. Vi har flera forskningsrapporter som visar att arbetslösa söker arbete mera intensivt mot slutet av sin period med arbetslöshetsförsäkring. Det är också ett mänskligt beteende, det är inte konstigt. Man ska inte skuldbelägga människor. Man fungerar precis likadant som vem som helst. Har man ett visst mått av press på sig och inser att det är en försäkring, inte en försörjning, blir det mycket lättare att se att man själv har ett ansvar och också tar det ansvaret.

För att det inte ska bli en konstig debatt sedan säger jag att det samtidigt naturligtvis måste finnas en politik som gör att det finns arbete att söka. Det går inte att göra den ena insatsen, man måste naturligtvis göra den andra också. Det måste finnas fler arbeten, fler företagare som är villiga att anställa och fler människor som är villiga att bli företagare. Samtidigt måste man se till att omställningsförsäkringen är en försäkring, inte en permanent försörjning – det säger jag igen.

Dessutom är det självklart att den här arbetslöshetsförsäkringen borde vara allmän och obligatorisk och inkludera alla som förvärvsarbetar. Det är en trygghet, och naturligtvis måste alla på arbetsmarknaden införlivas i den tryggheten.

Fru talman! Det skulle inte bli någon debatt om inte Vänsterpartiet, eller snarare vänsterpartierna, kommer att måla upp alliansen som ett hot mot de arbetslösa igen. Då ber jag er att tydligt minnas vad jag har sagt, att all politik i denna kammare borde utgå från det faktum att vi alla är överens om att vi behöver fler jobb och att alla politiska beslut borde vara understödda det.

Sverige sitter, är jag fullständigt övertygad om tillsammans med många andra, liksom många andra EU-stater fast i en politik som har utformats långt före den tid där vi befinner oss i dag. Vi har en helt ny arbetsmarknad. Sverige är inte längre en liten isolerad ö. Därför har vi en

ny utmaning som kräver nya lösningar. Nya lösningar är jobbiga för de flesta av oss.

Jag ställer frågan: Hur bra mådde alla de i morse som inte hade ett eget jobb att gå till? Är det inte vårt ansvar att se till att det först och främst måste förändras så att de får ett jobb att gå till?

Låt mig också säga, för att föregå debatten, att de pengar som alliansen genom sina förslag sparar, genom sänkta ersättningar och förkortade tider och mer därtill, satsar vi på hur vi ska få fler människor att skapa flera arbeten. Igen måste den här balansen till. Det går inte att bara ta och ge, utan man måste balansera upp på den andra sidan – allt igen för att skapa möjligheter för fler jobb, för att säkerställa att så få som möjligt under en så kort period som möjligt inte kan eller får lov att försörja sig själva.

Vi talar om arbetslöshetsförsäkring, inte om arbetslöshetsförsörjning, i dag. Jag hoppas att vi alla tar det till oss, precis som det borde vara.

Anf. 3 ANNELIE ENOCHSON (kd):

Fru talman! Jag satt i går och tittade igenom gamla handlingar och debatter om arbetslöshetsförsäkringen som vi haft i kammaren under mina tre och ett halvt år i arbetsmarknadsutskottet. Jag skulle kunna ta ett karbonpapper och hålla samma tal igen eftersom inget egentligen har skett under dessa år. Våra motioner och reservationer från allianspartier-
na avstyrks. Våra argument från alliansen är lika år efter år eftersom vi tror att vår politik skulle förändra Sverige. Men det finns en väsentlig skillnad, och det är att alla siffror gällande dem som lever i utanförskap, som lever i arbetslöshet, ökar hela tiden. Ingen förbättring har skett med Socialdemokraternas politik. Alla siffror pekar åt fel håll om det så rör sig om arbetslöshet, sjukskrivningar eller förtidspensioner. Allt medan alla förslag från Kristdemokraterna eller alliansen till förbättringar avstyrks!

Den 17 mars förra året hade vi samma debatt om arbetslöshetsförsäkringen. Jag tog då upp hur många som var arbetslösa. Då var det 368 000 medborgare. Drygt ett år senare, alltså i dag, är det 373 000 medborgare, en ökning med 5 000. Totalt är det 8,5 % av arbetskraften. Till detta ska läggas alla de som är undersysselsatta, det vill säga alla de som skulle vilja arbeta mer om de bara fick den möjligheten. Det är ytterligare 268 000 medborgare. Sedan tillkommer alla arbetssökande heltidsstuderande, det vill säga alla de som läser vidare fast de hellre skulle vilja arbeta men som inte får något arbete, och det är ytterligare 87 000 medborgare.

När man lägger ihop alla dessa siffror visar det hur stor den faktiska arbetslösheten är, och då får man den skrämmande siffran 739 000 medborgare. Det är alltså 16,5 % av den arbetsföra befolkningen som är arbetslösa i någon form!

Socialdemokraterna har under alla dessa sina år vid makten dribblat med siffror för att försöka dölja sitt nederlag att de inte klarar av att hantera arbetslösheten. Men detta är verkligheten: 16,5 % av den arbetsföra befolkningen är drabbade av arbetslösheten i Socialdemokraternas Sverige!

Till utanförskapet ska också adderas alla de som är förtidspensionerade, och det var 555 000 personer i mars 2006, alltså över en halv mil-

jon medborgare, och flera av dem lever på 64 % av sin tidigare inkomst. Det mest alarmerande är dock att endast 1 % av dessa en halv miljon människor kommer att återgå till ett arbete. De allra flesta blir alltså resten av livet hänvisade till ett utanförskap.

Kristdemokraterna och alliansen vill ha en kursändring i Sverige, en kursändring som innebär att allt arbete ska löna sig och att det ska gå att försörja sig på sin lön. Denna kursändring innebär följande:

1. Sänk inkomstskatten genom ett jobbvdrag med 37 miljarder kronor. Folk ska kunna ha mer kvar i sina plånböcker efter skatt, och fler ska slippa leva på bidrag för att få pengarna att räcka månaden ut.
2. Reformera arbetslöshetsförsäkringen genom att stärka dess roll som omställningsförsäkring och för att öka människornas möjligheter att snabbare komma tillbaka till arbete.
3. Arbetslöshetsförsäkringen ska vara obligatorisk och omfatta alla som arbetat tillräckligt länge för att kvalificera sig för ersättning.
4. Alliansen vill sänka arbetsgivaravgiften för småföretagare för att stimulera dem att anställa fler.
5. Alliansen vill införa nystartarjobb. Detta förslag innebär att arbetsgivaravgifterna helt tas bort när en person anställs som har haft arbetslöshetsersättning, sjukpenning, förtidspension eller socialbidrag i mer än ett år.
6. Alliansen vill också att företagarnas ersättningsrätt ska stärkas och bli mer rättvis, för vi behöver fler företagare och då måste villkoren ändras så att fler vågar starta eget.

Fru talman! Jag har nu redovisat några av de förslag som Kristdemokraterna tillsammans med sina kolleger i alliansen har lagt fram för att stimulera till att flera arbeten skapas och att flera kan komma ur sin arbetslöshet. Mina allianskolleger har redan redovisat några andra reservationer och även kommenterat Riksrevisionens styrelses förslag, så jag vill avstå från att vidare kommentera detta.

Jag vill i stället övergå till en annan viktig reservation, och den berör familjehemsföräldrarnas utsatta situation när det gäller just arbetslöshetsförsäkringen.

Att vara familjehemsförälder är en viktig uppgift som inte bara tar mycket tid i anspråk utan även kräver stort känslomässigt engagemang. Kommunerna annonserar ofta efter familjehem, men det är ofta svårt att hitta nya familjer som är beredda att öppna sina hem. Med alltfler splittade och trasiga familjer med otrygga barn som far illa, behövs det fler trygga och omvårdande familjehem som orkar bära den extra arbetsbelastning det innebär att ta hand om ett barn vars föräldrar av olika skäl inte klarar sin föräldraroll.

På grund av det stora engagemanget krävs i många fall att en familjehemsförälder stannar hemma på heltid. Att ha ett familjehemsuppdrag räknas emellertid normalt inte som ett förvärvsarbete eftersom det inte är fråga om en anställning utan om ett arvoderat uppdrag. De utför ett heltidsjobb för samhället men får inte tillgodoräkna sig detta när det gäller möjligheten till arbetslöshetsförsäkring. Enligt min erfarenhet från vän-

ner som är familjehemsföräldrar krävs det mycket arbete, tid, tålmod och tårar för att kunna fungera som ställföreträdande förälder.

Att alla som utför ett arbete av något slag ska ha rätt till arbetslöshetsförsäkring är en självklarhet, men detta gäller inte för en familjehemsförälder. Den parlamentariska kommittén som arbetade med dessa frågor kom i oktober 2005 med sitt betänkande *Källan till en chans – Nationell handlingsplan för den sociala barn- och ungdomsvården*. Där föreslår man att villkoren för familjehemsföräldrar och kontaktpersoner bör utredas särskilt.

Kristdemokraterna anser att uppdraget som familjehemsförälder måste godkännas som ett arbete med rätt till arbetsrättslig trygghet. Jag vill därför ställa frågan till regeringen och här i kammaren till utskottets socialdemokratiska talesperson Christer Skoog: När kommer familjehemsföräldern att få samma rättigheter inom trygghetsområdet som vi andra arbetande?

Fru talman! Jag ställer mig bakom alla våra reservationer men yrkar bifall endast till reservation nr 5.

Anf. 4 ANDERS WIKLUND (v):

Fru talman! Som redan påtalats här från talarstolen har Riksrevisionen efter att ha granskat hur arbetsförmedlingar och a-kassor tillämpar försäkringen funnit skäl att vara kritisk. Det är uppenbart att det finns brister. Det är också anledningen till att Ams har fått uppdraget att försöka rätta till bristerna. Det pågår också ett utvecklingsarbete som jag tycker ligger väl i linje med de problembeskrivningar och åtgärder som Riksrevisionen föreslår. Det råder alltså ingen tvekan om att för försäkringens legitimitets och trovärdighets skull är det viktigt att arbetsförmedlingen och a-kassorna tillämpar reglerna på ett så likformigt och rättssäkert sätt som möjligt.

Med det sagt kan jag ibland tycka att kritiken blir lite fyrkantig och ensidig. Dels tycker jag inte att man beaktar alla aspekter på regelverket, dels tycker jag att det finns en tendens att förenkla när behovet snarare är att problematisera, för förmedlingarna har i dag en betydligt tuffare uppgift än tidigare. Arbetsmarknadsförutsättningarna har förändrats i grunden.

Ta till exempel kravet på vidgat sökområde, geografiskt och yrkesmässigt, efter de första 100 dagarna. Sker inte det ska ersättningen sättas ned. Så ser grundregeln ut. Men ofta glömmer man då bort att förmedlingen, enligt precis samma regelverk, i det enskilda fallet ska ta skälig hänsyn till personliga förhållanden, vilket kan handla om hälsa, ålder, familjesituation eller en rad andra orsaker till lokal bundenhet, vilket kan få till följd att full ersättning kan utgå även efter de första 100 dagarna och helt enligt regelverket.

Förmedlarna måste alltså göra bedömningarna. Därmed kan förstås utfallet komma att variera mellan olika handläggare, förmedlingar, ja, till och med delar av landet. Men jag tror att det är ofrånkomligt som regelverket är utformat, och det måste ju finnas utrymme för personligt hänsynstagande och bedömningar i enskilda fall. Allt annat vore ju fullständigt orimligt.

Ett annat exempel är kravet på sökintensitet. Som en följd av den kritik som riktats mot förmedlingarna har sökintensiteten ökat under senare

tid. Den fråga jag ställer mig, och som vi alla naturligtvis kan ställa oss, är om det har inneburit en förbättring.

Det är tveksamt, och jag tror att många arbetsgivare delar min tveksamhet. Det gäller i alla fall dem som plötsligt sitter med travar av ansökningshandlingar att hantera för varje utannonserat ledigt jobb, och som vi dessutom kräver – med rätta – ska behandlas på ett seriöst sätt.

Detta klarar de naturligtvis inte. Den administrativa belastningen blir alldeles för stor när man ska hantera kanske hundratals ansökningar för varje ledigt jobb. Risken är uppenbar att arbetsgivaren i större utsträckning i stället förlitar sig på informella nätverk, personliga kontakter och så vidare, när rekryteringsbehov uppstår och därmed också väljer bort arbetsförmedlingen.

Dessutom ökar inte jobbchanserna per automatik till följd av att arbetslösa söker fler lediga jobb. Utsikterna till framgång blir ju inte större för att exempelvis en arbetslös ungdom, som kanske hoppat av gymnasiet och inte ens har fullständiga betyg, förmås söka jobbet som personalchef i ett mindre företag, utbildad svetsare eller varför inte kvalificerad säljare bara för att de jobben råkar vara lediga.

Utan kvalitet i sökandet blir målpuffyllelsen helt utan värde. Det handlar alltså inte bara om att söka ett ökat antal lediga jobb, utan om att söka ett ökat antal relevanta, lämpliga, jobb, helt enligt a-kassans regelverk.

Till detta kan naturligtvis läggas den andra sidan av myntet, nämligen efterfrågan på arbetskraft, som generellt sett är lägre i dag än tidigare och som dessutom blivit mer selektiv. Det finns helt enkelt för få nya jobb att söka, vilket jag tror är det grundläggande problemet, och för att lösa det problemet hjälper det inte att skärpa regelverket.

Fru talman! Jag vill helt kort även peka på ett annat aktuellt problem. 2001 höjdes taket i arbetslöshetsförsäkringen. Följden blev att i genomsnitt ca 80 % av alla anslutna medlemmar kunde räkna med att få 80 % av inkomstbortfallet i ersättning om det tråkiga inträffade att jobbet förlorades. 2004 kunde ca 70 % räkna med samma ersättning. Jag har i och för sig inga aktuella uppgifter, men jag skulle tro att det i dag rör sig om 60–65 %. På några få år har försäkringsvillkoren alltså *i praktiken* förändrats – utan att riksdagen fattat beslut om det. Jag menar att det är en helt orimlig ordning. Lösningen på problemet heter förstås indexering av den högsta dagpenningnivån, det vill säga följsamhet med löneutvecklingen.

Det är också orimligt med de stora skillnaderna i villkor mellan sjukförsäkringen och arbetslöshetsförsäkringen. Det är samma inkomstbortfallsprincip som gäller och ersättningsnivån är densamma, 80 % av förlorad inkomst, men skillnaderna i utfall är stora eftersom färre än 80 % i a-kassa når dessa nivåer på grund av att taket är lägre. Dessutom kommer skillnaderna att förstärkas när den aviserade höjningen i sjukförsäkringen så småningom genomförs. Jag menar nog att detta är en av de allra viktigaste uppgifterna för en ny vänstermajoritet att ta itu med efter valet.

Andra uppgifter som en vänstermajoritet också bör ta itu med efter valet är intressevillkoren i försäkringen. De nuvarande reglerna var relevanta för gårdagens arbetsmarknad, men de fungerar allt sämre i dag. Mångfalden av deltider, korta tillfälliga anställningar ibland varvade med

studier och så vidare, stänger ute väldigt många. Vi behöver alltså lägre trösklar in i försäkringen.

Slutligen, fru talman, anser jag att även den sjuåriga begränsningsregeln för överhoppningsbar tid, som infördes 2001, efter valet borde ses över av en ny vänstermajoritet. Den känns rätt kontraproduktiv mot bakgrund av vänstermajoritetens politiska ambitioner att hjälpa långtidssjuk-skrivna och förtidspensionerade tillbaka till arbetslivet. Det handlar om personer som kan ha varit frånvarande under mycket lång tid och som har en ganska svår och mödosam väg tillbaka till arbetslivet. Vore det då inte naturligt att se till att de åtminstone hade rätt till ersättning från a-kassan när de så småningom närmar sig arbetsmarknaden?

För den skull behöver man ju inte slopa sjuårsregeln helt. Det går att göra undantag om bara viljan finns, och som den naturligaste sak i världen uppstår frågan: Varför skulle den inte finnas nu när den fanns då undantag gjordes för medföljande till utlandsstationerade statstjänstemän? Om jag inte minns fel träder det i kraft den 1 januari 2007. Och ärligt talat, fru talman: Medföljande till utlandsstationerade statstjänstemän hör väl knappast till de mest utsatta och prioriterade grupperna på arbetsmarknaden. Därför utgår jag från att den nya vänstermajoriteten fixar detta efter valet.

Avslutningsvis yrkar jag bifall till reservation 3 och 4. I övrigt ställer vi oss bakom utskottets förslag i betänkandet.

Anf. 5 MARGARETA ANDERSSON (c):

Fru talman! Arbetslöshetsförsäkringen är en viktig försäkring. Det är en omställningsförsäkring som ska omfatta alla. Den behövs när så många människor i dag drabbas av arbetslöshet, och då är det inte bra om den inte tillämpas på ett rättvist och någorlunda likformigt sätt. Det går aldrig att få den absolut rättvis eftersom människors liv inte är exakt likadana, men från Centerpartiets sida instämmer vi naturligtvis i det som riksrevisorerna fört fram i sin rapport.

Att likformigheten i regelverket kanske inte riktigt fungerar längre beror nog på att det kom till på 1970-talet när samhället såg annorlunda ut. Jag har ett exempel från min hemkommun. Det gäller en kvinna som börjar komma lite till åren. Hon har jobbat hela sitt liv av och till och haft ganska många jobb. Framför allt har hon jobbat som städerska, eller lokalvårdare eller vad det nu kan heta för tillfället. Hon har i alla fall sett till att det blivit rent och fint på många ställen.

Hon skulle gärna vilja utbilda sig lite grann för att ha en större chans att få ett nytt jobb. Just nu är hon arbetslös, men framåt hösten, när flera i kommunen går i pension, tror hon att hon kan få ett nytt jobb. För att ändå kunna känna sig lite säkrare hade hon alltså velat gå en utbildning. Hon kan emellertid inte jobba mer än 80 % då hennes make för några år sedan drabbades av en stroke och därför behöver extra hjälp hemma. Han klarar inte av att göra så mycket själv, utan hon får ta ett stort ansvar. Det betyder att hon inte står till arbetsmarknadens förfogande till mer än 80 %, och därmed är hon utesluten från möjligheten att kunna utbilda sig med a-kassa.

Detta är ett exempel på sådant som jag tycker att vi behöver se över. Vi behöver se till att människor får lite större chans till utbildning och till att kunna stå till arbetsmarknadens förfogande i den grad de klarar av.

Alternativet i detta fall skulle vara att kvinnan jobbade heltid och då kanske i stället hemtjänsten behövde komma hem till dem för att serva hennes man. Det skulle inte bli billigare för samhället.

En annan grupp som fortfarande lever i samma otrygghet som för ett antal år sedan är företagarna. Det finns många småföretagare som är väldigt oroliga och som inte har samma trygghet som de anställda om företaget skulle gå sämre eller tvingas lägga ned. Dessa företagare vet inte riktigt hur deras a-kassa ser ut, och framför allt tvingas de lägga ned *allt* innan de kan få ersättning från a-kassan. Jag har en god vän som fick kämpa länge innan hon kunde få sin a-kasseersättning. Det var 711 frågor som skulle besvaras i flera omgångar innan hon fick ut sin rättmätiga ersättning. Det är sådana saker som behöver ses över. Regelverket behöver stramas upp, bli tydligare och enklare.

Om vi inte ser till att företagarna som individer får rätt till en bättre trygghet kommer vi inte heller att få fler jobb i det här landet. Och vi måste få fler jobb för att fler människor ska kunna komma i arbete, för att inte alltför många ska behöva leva på den ersättning som a-kassan ger.

Därför är tryggheten för företagarna så viktig, så att de vågar starta fler företag, så att de kan anställa och se till att hjulen kommer i gång. Det är oerhört viktigt för hela samhället. Då blir a-kassan en trygghetsförsäkring under en omställningstid, och den kommer inte att överbelastas för att människor känner osäkerhet och otrygghet. Därför, fru talman, yrkar jag bifall till reservationerna 1 och 6.

Anf. 6 ULF HOLM (mp):

Fru talman! Jag ber om ursäkt för att jag är lite förkyld. Men det ska nog gå bra att få upp ångan även i detta ärende.

Naturligtvis är det viktigaste i det här ärendet att skaffa fram jobb. Men jag tänkte inte gå in så mycket på det eftersom den rödgröna majoriteten ganska snart kommer att lägga fram en vårbudget där det bland annat ingår ett småföretagarpaket för att skapa fler arbeten. Den debatten får vi återkomma till längre fram.

Det här ärendet handlar om Riksrevisionens styrelses framställning om hur arbetslöshetsförsäkringen fungerar – kontroll och effektivitet. Granskningen visar på ganska stora brister i tillämpningen av försäkringen. De måste tas på allvar, och jag menar att det också görs. Regeringen har nio olika åtgärder på gång för att åtgärda de brister som finns. Bland annat har vi i budgetförhandlingarna fått mer resurser till Arbetsmarknadsverket för att anställa personer för att stärka kontrollverksamheten. När nu dessa åtgärder har aviserats förstår jag inte riktigt varför det måste göras ett tillkännagivande om just detta. Det verkar lite överflödigt.

Mycket handlar om legitimiteten för trygghetssystemet. Det är viktigt att säkerställa att det ingår ett ordentligt kontrollsystem, så att man kan se över de brister som finns.

Men i minst lika hög grad handlar det om att se de arbetslösa som individer och inte som en stor klump. Det måste finnas individuella handlingsplaner. Det måste vara en någorlunda likartad behandling och man måste ha respekt för de arbetslösa. Det handlar just om att hjälpa dem att söka arbete. Det är ju anledningen till att vi har en arbetslöshetsförsäkring.

Det svenska trygghetssystemet bygger i mycket på inkomstbortfallsprincipen. Det är en viktig princip, men den innebär problem för dem som inte kommer in i arbete som ger inkomst. Det är särskilt tre grupper som har svårt att komma in i systemet på grund av de inträdeskrav som finns, nämligen ungdomar, kvinnor och invandrare. I dessa grupper har man många tillfälliga anställningar och deltidsanställningar. Regelsystemet leder till en strukturell diskriminering av dessa grupper.

Jag tycker att man borde se över kravet på medlemskap i arbetslöshetskassan. Regelverket bör ses över så att dess konsekvenser inte blir så påfallande som de är i dag. Jag hoppas att vi kan få en utredning av detta längre fram. Därmed yrkar jag bifall till Miljöpartiets och Vänsterns gemensamma reservation 4 under punkt 8, som handlar om att vi vill få en översyn av detta.

Anders G Högmärk tog upp företagares rätt till a-kassa. Där gjorde Miljöpartiet och de fyra borgerliga stödpartierna en uppgörelse för två år sedan om att regeringen skulle tillsätta en utredning. Såvitt jag vet tillsattes faktiskt en sådan för någon vecka sedan. Det innebär att det inte är någon större mening med att bifalla den reservationen. Jag får hoppas att Christer Skoog kan utveckla detta, men jag är ganska säker på att en sådan utredning nu är tillsatt. Tyvärr tror jag dock inte att den blir parlamentarisk. Det blir väl i så fall kanske ett ärende för KU längre fram. Jag tycker hur som helst att det är viktigt att vi får en utredning om detta. Småföretagare är faktiskt en utsatt grupp, och deras intressen tas dåligt till vara i det nuvarande systemet. I många fall är de mer utsatta än de anställda. Det betyder att systemet är diskriminerande mot småföretagare. Det är viktigt att det ses över.

Den sista punkt jag vill ta upp gäller överhoppningsbar tid. Anders Wiklund var inne på att det finns en regel om att den tid som får hoppas över vid bestämmande av ramtiden är begränsad till sju år. Den bör tas bort. Jag tror att den kan få oönskade effekter och leda i en annan riktning än vi vill när det gäller politiken. Därför är det bra att det i betänkandet står att regeringen ska följa upp effekterna av den regel som finns. Om det inte är tillräckligt är vi i Miljöpartiet beredda på att vi kanske får se över detta under nästa mandatperiod och ändra denna regel så att den inte är kontraproduktiv.

Anf. 7 CHRISTER SKOOG (s):

Fru talman! Ibland undrar jag om vi lever i olika världar. Vi i arbetsmarknadsutskottet får en hel del information om hur arbetsmarknaden utvecklas. Vi brukar få ett litet grönt plånboksinlägg. Om man studerar det, Annelie Enochson och andra, och jämför december i fjol med december året innan, finner man att antalet arbetade timmar har ökat med fem miljoner. Hur man kan få det till ökad arbetslöshet och minskad sysselsättning övergår mitt förstånd! Det är väl en högre matematik som ni har er emellan. Det skulle vara klädsamt om vi höll oss till de officiella fakta som finns, och som vi ju brukar lita till.

När man hör det som sägs från de partier på högerkanten som försöker samarbeta för en eventuell valseger kan man få intrycket att det snart inte är en enda människa kvar som jobbar här i landet. Det är direkt fel. Det finns faktiskt rätt många människor som har ett arbete att gå till varje dag. I den statistik som ni tar fram – jag vill kalla den för lögn, för det

finns ingen sanning i den – är det ett alldeles för högt antal som är öppet arbetslösa. Man har räknat in studerande, personer som vistas utomlands, dem som fullgör sin värnplikt och dem som är tjänstlediga för att till exempel utföra politiska uppdrag här i riksdagen eller andra politiska uppdrag. Man säger att de är arbetslösa. Som jag uppfattar det har både Annelie Enochson och andra här i kammaren arbetat mycket hårt, så jag tycker att det är fel att räkna in dem i statistiken över arbetslösa. Vi skulle tjäna på att hålla oss till fakta. Vi behöver inte framställa situationen som värre än den är.

Arbetslöshetsförsäkringen är en omställningsförsäkring. Det är en försäkring med lång och god tradition i svensk vardag. Det är en del av den svenska modellen, sprungen ur de svenska fackföreningarna när man inte hade möjlighet att hålla de anställda med jobb hela året. Det finns i dag 37 olika arbetslöshetskassor. Av dessa är fem avsedda för företagare. Företagares arbetslöshetsförsäkringsmöjlighet är egentligen rätt väl tillgodosedd. Det finns fem olika möjligheter för en företagare att vara med i en a-kassa.

Enligt statistik från SO, Arbetslöshetskassornas Samorganisation, betalades det ut 31,2 miljarder i fjol. Det är mycket pengar, men det är 1,4 miljarder mindre än året innan. Alltså kan man se en tendens till minskad arbetslöshet och en ökad efterfrågan både på den privata marknaden och på tjänstemarknaden över huvud taget, men man ser också resultat av en del av de arbetsmarknadspolitiska insatser som vi i denna kammare har fattat beslut om.

Man kan titta på det antal som har fått ersättning. Statistiskt sett var det, om man ser på ett genomsnitt förra året när det gäller dem som fick ersättning från a-kassorna, 230 000 personer. Det är långt ifrån de där 1,5 miljarderna eller miljonerna som ni använder.

I det här betänkandet redovisades lite grann av de förslag som Riksdagen har kommit med. Man kan titta på kontroll och effektivitet i arbetslöshetsförsäkringen. Låt mig då göra en reflexion – den bygger inte på min egen erfarenhet utan på erfarenheter som finns, jämförelser internationellt! Den svenska arbetslöshetsförsäkringen är mycket effektiv administrativt. Det är låga administrativa kostnader tack vare många duktiga medarbetare men också tack vare den tekniska utvecklingen och införandet av datorsystem och annat.

Vad gäller kontrollen tycker jag att det finns en övertro i debatten på att man bara ska kontrollera och kontrollera. Den arbetssökande ska söka ett visst antal arbeten. Det är självklart att man ska söka de arbeten som är lämpliga. Men att bara sitta och räkna kryss för hur många jobb man har sökt tycker jag är dåligt. Det gäller ju att söka de jobb som man har chans att få. Annars belastar det bara personalavdelningar och annat. Dessutom tappar man kanske som arbetssökande sugen när man blir tvingad av reglerna, som en del upplever det, att söka även de jobb som är omöjliga och man bara får nej hela tiden.

Företagandet och arbetslöshetsförsäkringen nämns vid flera tillfällen. Som jag sade tidigare finns det fem olika kassor där företagare kan vara med om de vill, och de flesta företagare är väl det. Anders G Högmark lever i Småland i ett företagsintensivt område. Jag lever också i ett företagsintensivt område. Jag tror att Sölvesborg, min hemkommun, har nästan fler företagare per invånare än till och med Gnosjö. Jag vet att det

här är viktiga frågor, men de flesta väljer att vara med i en av de här kassorna. Sedan får vi se vad som händer med utredningen framöver.

Inträdesvillkoren är diskuterade, och jag kan väl hålla med om att de är lite snåriga. Det kan vara lite svårt att förstå detta, så det behöver man kanske se över i en framtid.

Utlandsarbete är också upptaget i en del reservationer. Låt oss ta ett exempel från den allmänna debatten! De som lyssnar och läser protokollet har kanske hört historien om byggnadsarbetaren från Värmland som, när han var arbetssökande, blev anvisad ett jobb i Norge av arbetsförmedlingen. Han kände inte för det och kunde inte ta detta av olika skäl. Och hans a-kassa, Byggnads a-kassa, stängde av honom.

Som lagstiftare kan man väl säga att lagen i detta avseende inte är knivskarp när det kan vara en sådan tolkning. Jag tycker – och det tror jag att flera tycker – att det är viktigt att man tar de arbeten som finns, även om det skulle vara en nationsgräns emellan, så länge det sker på frivillig väg. Och man ska vara medveten om de olika förutsättningar som gäller i olika länder med olika socialförsäkringssystem, så att man inte drabbas av något som man egentligen inte skulle behöva drabbas av om man hade kunskap. Men att gå därifrån till att med hjälp av svensk lag kunna ”tvinga” en människa att ta ett jobb i ett annat land ifrågasätter jag starkt. Det här tycker jag att vi verkligen behöver se över och rätta till, om det skulle behövas.

Den överhoppningsbara tiden har nämnts av både Anders och Ulf. Och den överhoppningsbara tidens begränsningsregel på sju år tror jag också är en lite förlegad administrativ åtgärd. Vi kan väl inte direkt fatta något beslut om det i dag, men jag uppskattar väldigt mycket att utskottet, enligt, har skrivit så hårt att vi utgår från att regeringen nog ska följa den här frågan och komma tillbaka med åtgärder om så erfordras.

Jag kan ta ett exempel från verkligheten. En kvinna – jag kan kalla henne Jessica – gick in i väggen, som man brukar säga. Hon arbetade alltså för mycket. Hon hade svårt att komma tillbaka och gick igenom en lång rehabilitering. När hon nu har rehabiliterats tillbaka och kunnat söka ett arbete igen har helt plötsligt sju år gått, och hennes tidigare intjänade dagar har då bara försvunnit. Jag tror att det är svårt för oss politiker, vilket parti vi än tillhör, att försöka förklara rimligheten i detta när vi alla vill och strävar efter att folk ska komma tillbaka, även om det ibland, tyvärr, kan ta lång tid att rehabiliteras.

Fru talman! Jag vill yrka bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

Anf. 8 ANDERS G HÖGMARK (m) replik:

Fru talman! Man skulle kunna säga att den här debatten nästan är onödig med tanke på att alla partier i den här kammaren borde kunna ställa sig bakom de slutsatser som Riksrevisionen presenterar, de två konkreta förslagen. Men det ligger på något sätt i sakens natur att regeringen ska tala om att man egentligen har tänkt även på detta. Det märkliga är då att man inte har åstadkommit mer när man har varit så klarsynt. Det är ju faktiskt Christer Skoogs partivänner som sitter i regeringsställning.

Det finns också en annan iakttagelse i den här debatten, och det är att väldigt mycket intresse fokuseras kring vikten av att så många som möj-

ligt inte behöver beröras av arbetslöshetsförsäkringen. Med andra ord handlar det om att det skapas flera jobb.

Någon sade här att problemet ligger i att det finns för få jobb. Det ligger säkert mycket i detta. Den sittande regeringen har varit för dålig på att skapa goda förutsättningar för småföretagsamheten. Det är givetvis basen att det finns en ekonomisk aktivitet som gör att människor är intresserade av att förverkliga sina idéer, framför allt då i de mindre företagen, starta nytt. Det är allvarlig kritik. Jag tror att den kom från något av samarbetspartierna inom regeringsgrupperingen. Så där finns det en klar poäng, och det är ganska uppenbart att det har brustit.

Sedan är det alldeles uppenbart att det finns brister hos arbetsförmedlingen. Det finns de arbetsförmedlingar som gör ett väldigt gott jobb, men det finns också de som gör ett mycket dåligt jobb och redovisar väldigt dåliga resultat. Här är det viktigt att vi får förbättringar av matchningen mellan de sökande och de som kan erbjuda någon form av arbete.

Sedan talade Christer Skoog om att han skulle släppa något stort meddelande här om att det skulle ha hänt någonting på utredningsfronten. Företagare har nu i två år undrat varför man inte effektuerar riksdagens beslut. Är det så lyckligt att Christer Skoog, tillsammans med Ulf Holm, nu kan meddela att utredningen är i gång?

Anf. 9 CHRISTER SKOOG (s) replik:

Fru talman! Jag tror att många enskilda tjänstemän och arbetsförmedlare som finns i vårt avlånga land gör ett gott jobb. De har olika förutsättningar och ser lite olika på saker och ting. Det är väl inte konstigt om det vid något tillfälle skulle hända att man behandlar sökande olika. Det är inte bra. Men så länge det är människor som hanterar människor är det klart att det kan bli olika. Det viktiga för oss är ju att se till att det blir en lagstiftning som är lika för alla och en rättssäkerhet för alla. Där tror jag att vi har nått ganska långt. Jag är medveten om att det, i och med att vi har en förändrad situation på arbetsmarknaden, krävs att vi lagstiftare hänger med. I vissa avseenden har vi kanske inte gjort det. Jag tänker inte minst på arbetslösa som studerar. Det var ju otänkbart för ett tjugotal år sedan att man skulle kunna ha en arbetslöshetsförsäkring när man studerade till exempel.

Vi har nog anledning att gemensamt se över detta, och mig veterligt ligger det en proposition på riksdagens bord där man tar upp vissa delar av arbetslöshetsförsäkringen. Det är en proposition som kommer att behandlas i utskottet så småningom.

Det tillkännagivande som kom fram i riksdagen för två år sedan genom en annorlunda, jag vill inte säga ohelig, allians innebar att regeringen skulle återkomma med en utredning om hur småföretagens arbetslöshetsförsäkring skulle utvecklas. I ett pressmeddelande, den 30 mars, meddelade Thomas Östros, eftersom frågan ligger där, att regeringen ska tillsätta en enmansutredare med en parlamentarisk grupp, en referensgrupp. Men det ska vara ett lite bredare anslag. Det ska inte bara handla om arbetslöshetsförsäkring utan om sjukförsäkring, föräldraförsäkring och liknande ur företagarperspektivet. Därför tror jag nog att vi i det avseendet är väl tillgodosedda, och jag tror att företagen kommer att uppskatta detta.

Anf. 10 ANDERS G HÖGMARK (m) replik:

Fru talman! Ja, då har vi fått besked. Efter två år har regeringen äntligen kommit till skott och kunnat redovisa någon form av direktiv som om ytterligare några år ska kunna innebära att företagare av kött och blod, som sitter i en verklighet, kan känna att några, kanske påtagliga, förbättringar kommer till stånd. Det är verkligen att nonchalera dem. Det är visserligen bättre sent än aldrig, men jag tycker att det är beklagligt.

Sedan förs det en debatt här, och Christer Skoog talade om att det var si eller så många som var arbetslösa. Min fråga till Christer Skoog är: Är det inte för många som är arbetslösa? Det är alliansens utgångspunkt. Det är för många som är arbetslösa. För den enskilda personen, som bor i Småland eller i Norrland eller någon annanstans, är det ganska ointressant om det är 1,1 miljon eller 1,2 miljoner eller 0,9 miljoner som är arbetslösa och känner utanförskapet. Vår poäng är att det är för många som i onödan är arbetslösa. De är arbetslösa på grund av att regeringen har fört och uppenbarligen tänker fortsätta att föra, om olyckan skulle vara framme att man får fortsatt förtroende efter valet, en politik som inte ger den där kraftiga farten åt småföretagen.

Det är för många som är arbetslösa. Delar Christer Skoog alliansens uppfattning att det är för många som är arbetslösa och att det finns ett samband mellan den förda politiken och antalet arbetslösa? Eller tror han på något slags krafter uppifrån eller någon annanstans som något slags okänd hand som vilar över detta?

Vi ser att det finns ett samband med regeringens valhänthet att hantera arbetsmarknadspolitik, näringspolitik och småföretagarpolitik. Det handlar om hela attityden till småföretagandet. Det finns ett samband mellan det och de många människor som går arbetslösa.

Det handlar om ungdomsarbetslösheten och oförmågan att ha en bra utbildning i ungdomsskolan. Det gör att unga människor har för dåligt på fötterna när de ska möta arbetsmarknaden. Det är ni, Christer Skoog och hans regering, som bär det fulla ansvaret. Det är inte någon osynlig hand som på något sätt styr och ställer.

Socialdemokraterna har under ett stort antal år haft ansvaret. Det är ni som ansvarar för att vi har många arbetslösa. Delar Christer Skoog uppfattningen att det är för många som är arbetslösa?

Anf. 11 CHRISTER SKOOG (s) replik:

Fru talman! Jag kan säga till Anders G Högmark och alla andra som vill lyssna på detta eller läsa protokollet så småningom att det är självklart att jag och Socialdemokraterna tycker att det är alldeles för många som är arbetslösa. Det är därför vi gör allt vad vi kan för att satsa alla tillgängliga resurser som går att få loss för att få i gång sysselsättningen igen.

Det kan inte ha undgått ens Anders G Högmark, och det gör det inte. Han är en erfaren politiker. Han vet att vi satsar mycket hårt inte minst i den kommande vårpropositionen på att se till att ungdomar kommer i arbete igen.

Regeringen har inte nonchalerat några småföretagare. Regeringen vill tillskynda fler småföretag. Det är i dag fler småföretagare än vad det på länge har varit i vårt land. Tänk om alla småföretagare kunde anställa en till. Då vore arbetslösheten nästan borta. Men det är inte alltid så att det

stämmer med företaget, oavsett om det är ett litet företag eller ett stort företag, och dess krav och den utbildning som de arbetssökande arbetslösa har eller den plats som de bor på.

Det är den så kallade matchningen som är själva finessen med arbetsmarknadspolitiken och arbetsförmedlingen. Det gäller att hitta rätt person till rätt jobb så att arbetsgivaren får rätt arbetskraft och den anställde får rätt arbete för att utveckla sina förtjänster, något som alla människor har.

Jag tror inte på den lösning som den så kallade alliansen har, Anders G Högmark, och där man är överens om vissa saker. Det gäller åtminstone det som man kom överens om i Bankeryd att man ska sänka ersättningarna. Jag tror inte på att en arbetstagarare som är otrygg kan känna sig mer tillfreds med sin tillvaro.

Det behövs fler jobb och fler insatser i avvaktan på att jobben kommer. I den kraftigare ekonomiska tillväxten måste vi se till att hålla arbetsmarknadspolitiken fana högt så att människor känner att de är efterfrågade och eftertraktade på arbetsmarknaden. Det står vi socialdemokrater för.

Anf. 12 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik:

Fru talman! Lever vi i olika världar? frågar utskottsmajoritetens talesman här, Christer Skoog. Det är ganska illa när Christer Skoog anklagar Kristdemokraterna och alliansen för lögn och samtidigt anklagar ett statligt verk. Vi har tagit våra uppgifter från Statistiska centralbyrån. Jag har tagit ut dem i dag.

Det är precis de siffror jag tidigare läste upp. Bland annat står det att från förra året till i år har antalet i konjunkturberoende program ökat med 7 412 personer. Jag sade att ni dribblar med siffror, och ni gör detta.

Ni talar om öppen arbetslöshet. Men ni talar inte om hur många det är som är i konjunkturberoende program. De är i alla dessa plusprogram och allt vad ni kallar dem för. Då blir det tyvärr så som jag säger till er. Det är fel. Siffrorna ökar hela tiden när man lägger ihop dem. Läs Statistiska centralbyråns siffror så ska du se att vi har rätt.

Vi lever i olika världar. Den verklighet jag lever i innebär att det är 13 % arbetslöshet. Jag har ungdomar hemma som just nu har jobb. Men väldigt många av deras kamrater har inte jobb. Det är en verklighet jag lever i. Ungdomarna i dag är oroliga för framtiden. Under de år som ni nu har suttit vid makten har de inte blivit tryggare när det gäller deras framtid.

Om jag var utskottsmajoritetens talesman skulle jag vara mycket oroad för den utveckling som ungdomarna i dagens Sverige har. Känslan är att det gäller att kanske kunna få ett jobb utomlands. Så tänker ungdomarna i dag. De har nästan gett upp om Sverige. När vi kommer till makten till hösten hoppas jag att vi kan ge tillbaka framtidstron till våra ungdomar igen.

Jag hade en direkt fråga till Christer Skoog. Jag frågade vad som kommer att hända med familjehemsföräldrarna och om de kan uppleva en trygghet i morgondagens Sverige. Jag har inte fått något svar på den frågan, och jag vill ha det.

Anf. 13 CHRISTER SKOOG (s) replik:

Fru talman! Statistik är det möjligas konst. Jag vet inte hur Annelie Enochson kan tolka det så att hon säger precis som många andra företrädare för alliansen om hur många som står utanför. Men man måste givetvis tala om varför människor står utanför.

Det kan knappast vara fel med åtgärder för den som har blivit arbetslös genom en så kallad strukturrationalisering så att företaget har flyttat eller vad som helst. Det är sådant som sker i den globaliserade världen. Att han eller hon går på en arbetsmarknadsutbildning eller är i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd måste vara rätt.

Det ska gälla Nisse, Stina eller vad de nu kan heta. De kan heta vad som helst. Det måste vara rätt att de får en chans att öka sina kunskaper och sina möjligheter att komma in på arbetsmarknaden igen. Det måste kunna vara rätt. De får ett politiskt slagträ i nacken för att de drar ned statistiken när de gör allt vad de kan för att stärka sin ställning och komma fram och få jobben.

Antalet jobb ökar. Enligt tillgänglig statistik blir det 60 000–70 000 nya arbetstillfällen detta år. Det är klart att det är lite jobbigt för Annelie Enochson och de som hör till alliansen att erkänna det.

Jag vet inte vilka räknenissar ni har. Men tittar man i det lilla gröna häftet stämmer faktiskt det jag sade. Jämför man december i fjol med december året dessförinnan är det fem miljoner fler arbetstimmar i Sverige. Det finns anledning att följa de statliga statistikuppgifter som finns. Vi ska inte ifrågasätta också dem.

Jag tror att politiken skulle tjäna på om vi höll oss till fakta när vi diskuterar, Annelie Enochson. Att vi sedan har andra värderingar är en helt annan sak. Det är självklart och viktigt i den svenska demokratin.

Jag ska ställa en fråga tillbaka till Annelie Enochson. Ni säger att ni ska regera ihop med Centerpartiet. Vad tror Annelie Enochson om hur många ungdomar som blir tryggare med det förslag som Centern har lagt fram om att man ska vara undantagen från lagen om anställningsskydd upp till 26 års ålder och kunna kastas ut från en dag till en annan?

Jag tror inte att ungdomarna gillar det. Åtminstone gjorde de inte det i Frankrike, och det är samma förslag.

Anf. 14 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik:

Fru talman! Den sista frågan får Christer Skoog ställa till Centerpartiet. Jag har inte fått svar på min fråga, så jag vill heller inte svara på den frågan från dig. Jag ställde en fråga om familjehemsföräldrar. Den frågan gav du mig inget svar på.

Du talar om konjunkturberoende åtgärder och att man ska redovisa att det är bra att människor går i åtgärder. Självklart är det bra. Vad jag säger är att man måste redovisa allihop. Det gäller de som är öppet arbetslösa och de som är i åtgärder. Man ska redovisa hela arbetslösheten. Då ser man att den har ökat.

Det ser man om man tittar i den lilla gröna skriften som ni hänvisar till eller om man som jag hänvisar till ett statligt verk, Statistiska centralbyrån. Läs på, Christer Skoog, så ska du få se.

När det gäller åtgärder vill jag tala om för Christer Skoog att vi i en kommitté besökte Estland för ett halvår sedan och såg hur de gjorde för att lösa arbetslösheten. De har 23 % i skatt. De sade så här: Vi vill att fler

ska komma i arbete, alltså sänker vi skatten till en platt skatt på 20 %. Då kommer fler i arbete.

Detta säger era bröder i Estland. Det är också en socialdemokratisk regering. Vi tror på den idén. Vi tror att om man sänker skatten så kommer fler i arbete. Då får man mer pengar i sin plånbok, slipper gå på bidrag och känner att arbete lönar sig. Det är grunden i alliansens förslag.

Sedan gäller det dribblandet med siffror. Ta och läs på lite bättre, så ska ni se att våra siffror stämmer.

Anf. 15 CHRISTER SKOOG (s) replik:

Fru talman! Denna dag i Sveriges riksdag är en intressant dag. Företrädaren för ett av de presumtiva medregeringspartierna, Kristdemokraterna, Annelie Enochson säger: Fråga Centern. Det gör jag gärna när Centern ska debattera med mig.

Svenska folket har blivit vilselett om det inte är sant att ni skulle regera ihop. Då utgår jag ifrån att den politik som förs fram ska gälla. Annars är det en marknadsföring som är vilseledande och borde anmälas för Konsumentombudsmannen.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 21 §.)

9 § Anställningsvillkor i bemanningsföretag

Föredrogs

arbetsmarknadsutskottets betänkande 2005/06:AU7

Anställningsvillkor i bemanningsföretag (skr. 2005/06:91).

Anf. 16 HENRIK WESTMAN (m):

Fru talman! De bästa resultaten och de bästa produkterna kommer fram om den eller de som producerar tjänsten måste göra det så bra att den som efterfrågar varan eller tjänsten tycker att det som erbjuds är det bästa och det mest prisvärda.

Konkurrens är med andra ord bra för konsumenten. Det piggar också upp producenterna så att de gör sitt bästa. Jag är väl medveten om att allting inte kan konkurransutsättas och kanske inte heller bör göra det. Domstolar bör till exempel inte utsättas för konkurrens. Men en regering bör finna sig i att utsättas för konkurrens. Det finns i dagsläget ett utmärkt alternativ. Vi som representerar alliansen ska försöka visa väljarna att vårt alternativ är både bättre och mer prisvärt.

Regeringen med stödpartier håller envist fast vid gamla monopollösningar och låsningar när det gäller det vi ska tala om i dag, nämligen bemanningsföretagen och deras villkor.

Vi ska vara tacksamma för att vi över huvud taget har bemanningsföretag. Deras verksamhet var länge helt förbjuden. Regeringen vill fortfarande hålla fast vid särregleringar för att försvåra och förhindra deras verksamhet trots att de bevisligen gör mycket gott i samhället. Jag tror till exempel att många invandrare är tacksamma för att de via ett bemanningsföretag har kommit in på arbetsmarknaden. Det finns också många

lågavlönade som genom ett bemanningsföretag har kommit mer till sin rätt och fått en bättre inkomst.

Kära kolleger i regeringskoalitionen! Lyft er, och inse bemanningsföretagens förtjänster! Låt dem få lika villkor både när det gäller villkor på arbetsmarknaden och anställningsvillkor, villkor vid arbetslöshet och konkurrens om jobb.

För att förtydliga mig: Vidta lämpliga åtgärder för att skapa en likvärdig konkurrenssituation mellan Lernia och övriga bemanningsföretag. Sälj helst ut Lernia. Se över regeltillämpningen vad gäller rätten till arbetslöshetsersättning så att inte anställda vid bemanningsföretag särbehandlas. Vidare bör karensregeln i arbetsförmedlingslagen slopas. Sist men inte minst bör bemanningsföretagen få möjlighet att konkurrera om arbetsförmedlingsuppdrag för ungdomar upp till 24 år.

Fru talman! Jag yrkar bifall till reservationen.

Anf. 17 TINA ACKETOFT (fp):

Fru talman! Christer Skoog ställde sig frågan om vi befinner oss i olika verkligheter. Det är fullständigt uppenbart att vi gör det, Christer Skoog! Nu har Christer lämnat salen, men jag vill få detta fört till protokollet.

Arbetslösheten fortsätter att ligga på enorma nivåer trots en högkonjunktur. Ändå fortsätter regeringen med sina samarbetspartier i samma gamla ullstrumpor. Det är märkligt hur man kan stå upp och med stolthet och emfas säga att arbetet går vidare precis som det alltid har gjort när man ser att resultaten går nedåt.

Vi måste hitta nya vägar. Det kan väl inte vara så märkligt att erkänna det? Vi måste hitta nya vägar för att se till att få mer folk i arbete och för hur vi ska matcha dem som är arbetssökande med de nya arbetena.

Jag brukar säga att oavsett vad vi har för politisk åskådning eller livs-åskådning generellt är det ingen människa som ger sig in i politiken för att han eller hon vill ställa till med jäkelskap för någon annan. Vi är alla här därför att vi vill uträtta något gott. Men när det gäller Socialdemokraterna och vänstersidans inställning till bemanningsföretag så måste jag säga att jag ibland på min kammare ifrågasätter om vi faktiskt har det goda för ögonen. Vi ser ju att bemanningsföretagen gör ett bättre jobb med att förmedla människor till arbete i just de grupper som har det svårast att ta sig in på arbetsmarknaden.

Vi talar om utlandsfödda, om människor som har ett annat namn och som ser annorlunda ut. Vi bär alla gubevars med oss diskrimineringsfunktionen, och arbetsgivare gör det definitivt. Vi är inte riskbenägna.

Den andra gruppen människor som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden är ungdomar. Vi har en ungdomsarbetslöshet som gör att man blir ledsen varenda morgon som man slår upp tidningen. Bemanningsföretagen hjälper till här också – bättre än vad Ams gör. Bemanningsföretagen är duktiga på att förmedla arbete för akademiker. Regeringen vill att vi alla ska bli akademiker. Och vad utbildas de här akademikerna till? Ingenting. De har inget jobb att komma ut till. Bemanningsföretagen har ett bättre resultat.

Den tredje gruppen, som inte på något sätt är en homogen grupp, är kvinnor. Där är det igen så att bemanningsföretagen hjälper till att för-

medla kvinnor mellan jobben. Jag säger inte att bemanningsföretagen är en lösning, men de är ett komplement till det andra.

Varför måste man återigen ha *en* modell från regeringens håll? Det ska tydligen vara en modell som passar alla, det vill säga att den passar ingen. Varför kan man inte se och erkänna att bemanningsföretagen har ett existensberättigande? Därför måste de också ha samma regler som andra bemanningsföretag, det vill säga Ams.

Det är just detta som vi hänger upp vår reservation på, som jag för övrigt yrkar bifall till. Det är den gemensamma alliansreservationen.

Den vilar på några olika saker. Det är den likvärdiga konkurrenssituationen. Det är självklart att bemanningsföretagen inte ska behandlas med den misstänksamhet som fortfarande finns. Precis som tidigare talare sade var det så sent som 1992 – tror jag – som man över huvud taget erkände att de fick lov att existera på svensk arbetsmarknad. I dag har de inte samma konkurrenssituation som till exempel Lernia.

Vi säger också att karensregeln i dag gör att man stänger människor ute som har en anställning och som säger upp sig från den. De får helt plötsligt inte lov att via bemanningsföretag sysselsätta sig inom samma sektor. Vad är det för märkligt sätt att se på det hela? Är det bättre att de är arbetslösa?

Den tredje grunden som vår reservation vilar på är ett problematiskt område; där kan vi vara helt överens. Det handlar om rätten till arbetslöshetsförsäkringen. Merparten av de anställda i bemanningsföretagen i dag omfattas av kollektivavtalen, vilket innebär att de har precis samma rättigheter som de som är anställda i något annat företag med ett enda undantag. Det är just arbetslöshetsförsäkringen. Det är svårt att hitta ett system som är rättvist. Därför säger vi från alliansens sida att det är nödvändigt med en översyn när det gäller arbetslöshetsförsäkringen för bemanningsföretagen.

Det finns en fråga som ofta kommer upp när man pratar med bemanningsföretag. Man kan misstänkliggöra företagen på det här sättet, för frågan kommer från socialdemokratiskt håll. Det är auktorisationsfrågan. Som de upplysta människor vi är, vi som sitter i arbetsmarknadsutskottet, vet vi att 80 % av omsättningen inom bemanningsföretagen i dag kommer från auktoriserade företag. Men till antalet är det fortfarande färre som är auktoriserade än som inte är det. Vi vet också att bemanningsföretagen har poängterat detta och att de arbetar fokuserat och stenhårt på att få fler att bli det. De inser att den enda chans som de har till regler som är likvärdiga med andras är att se till att leva upp till de krav som vi har på rättvisa.

Precis som min kollega från Moderaterna sade tidigare så är det konkurrenssituationen som får oss alla att skärpa oss och som bidrar till att fler arbetar och fler förmedlade arbeten. Det blir en hjälp för alla de grupper som i dag så effektivt av arbetarpartiet låses ute från arbetsmarknaden.

Stolt men inte nöjd, eller hur var det? Nöjd men inte stolt, var det kanske. Jag minns inte hur det lät från Socialdemokraterna. Christer Skoog frågar om vi lever i samma verklighet. Jag hävdar bestämt att vi inte gör det. Alliansen vill ha en förändring. Vi vill släppa in folk på arbetsmarknaden. Vi vill inte låsa dem ute. Bemanningsföretagen är ett litet steg på vägen, en liten hjälp. Låt oss som politiker hjälpa dem.

Anf. 18 ANNELIE ENOCHSON (kd):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till den reservation som vi har tillsammans i alliansen.

Detta betänkande behandlar ett tillkännagivande som arbetsmarknadsutskottets gjorde under riksdagsåret 1999/2000 och berör anställningsvillkoren i bemanningsföretagen. Bemanningsbranschen är en snabbt växande bransch på den svenska arbetsmarknaden. Branschen har bidragit till en ökad flexibilitet på arbetsmarknaden. Den har dessutom varit bättre än genomsnittet på att anställa ungdomar och personer med utländsk bakgrund – grupper som av olika skäl haft svårt att komma in på den svenska arbetsmarknaden.

Bemanningsbranschen har nu äntligen blivit en etablerad företeelse. Det finns dock ett antal problem som drabbar såväl företag som anställda i branschen. Vi har därför tagit upp detta i en motion. Kristdemokraterna har identifierat tre frågeställningar som måste lösas för att skapa trygga förhållanden för de anställda i branschen. Dem har vi redovisat i vår motion och i reservationen, som också de övriga i alliansen ställer sig bakom.

Den första frågeställningen gäller de olika kollektivavtalsmodeller som finns inom branschen. På tjänstemannasidan kom parterna överens om ett avtal som gäller sedan den 1 maj 2004. Ett annat avtal har slutits med LO, och det gäller sedan den 1 januari 2005. Det är bra att parterna nu har kommit överens om avtal som gäller inom alla sektorer där bemanningsföretagen är verksamma.

Men ett problem återstår dock. Det gäller det statliga bemanningsföretaget Lernia. Lernia har ett avtal som ligger utanför dessa två kollektivavtal. Kort förklarar så innebär avtalet att alla i Lernia får en fast månadslön eller timlön oberoende av hur mycket arbetstagaren varit utthyrd. Detta är en orimlig situation och snedvrider hela konkurrensen för de privata bemanningsföretagen. Regeringen skriver: Att Lernias avtal inte följer någon av huvudmodellerna beror på att dessa avtal slöts innan de stora avtalen kommit till.

Kristdemokraterna anser att detta är en förenkling av problematiken. Vi anser att det knappast är en tillfällighet att det är just det statliga bemanningsföretaget Lernia som har separata avtal. Med staten som ägare har Lernia en helt annan förhandlingsposition än de privata bemanningsföretagen, särskilt som staten alltmer blivit synonymt med den socialdemokratiska rörelsen, som i sin tur står delar av den fackliga rörelsen mycket nära.

Det enda rimliga är att sälja Lernia som då blir en aktör jämlik de övriga bemanningsföretagen. Det måste bli ett slut på dessa statliga företag som snedvrider konkurrensen för det privata näringslivet.

Den andra frågeställningen gäller anställda i bemanningsbranschen och rätten till arbetslöshetsersättning. Det har båda de föregående talarna från alliansen, Henrik och Tina, tagit upp. Regeringen skriver i skrivelsen att man inte gör någon annan bedömning än den som framkommit i de meddelanden som lämnats av Arbetsmarknadsstyrelsen och Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen. Det innebär att dagens regler ska gälla också fortsättningsvis.

Kortfattat innebär detta en särbehandling av anställda i bemanningsbranschen. De kan inte få arbetslöshetsersättning mellan återkommande

engagemang. Skälen för dessa ställningstaganden är att den som arbetar för ett bemanningsföretag anses stå till företagets förfogande. Men detta är inte korrekt. Även för ett bemanningsföretag finns perioder när man inte har några uppdrag, och då har man inte heller några inkomster att betala lön med.

Ams och regeringen anser också att det finns en risk att företag skulle försöka undvika kostnader för personal som inte erhållit uppdrag och i stället lägga kostnaden på det allmänna genom arbetslöshetsersättningen.

Kristdemokraterna inser att det finns en risk för att oseriösa aktörer skulle kunna använda systemet på det sätt som Ams beskriver. Men det är inte tillfredsställande att personer som kan och vill jobba hamnar i kläm på grund av en regel som är tänkt att stoppa ett eventuellt missbruk. Det är inte heller tillfredsställande att regeringen inte vill initiera ändringar av tillämpningen av arbetslöshetsförsäkringen i detta avseende. Kristdemokraterna anser tillsammans med alliansen att det är angeläget att en översyn görs av den aktuella frågan. Översynsarbetet ska inriktas på att regeltillämpningen ska vara densamma oavsett om en person arbetar i ett bemanningsföretag eller i annan verksamhet.

Den tredje frågeställningen som vi har tagit upp gäller karensregeln i arbetsförmedlingslagen. Där identifierar regeringen problemet men vidtar inte några åtgärder. Bestämmelsen att en löntagare som säger upp sig från en arbetsgivare och tar anställning i ett bemanningsföretag inte får hyras ut tidigare än sex månader efter att anställningen hos denne upphört är orimlig. Enda argumentet för att ha kvar denna regel är att en löntagare inte ska kunna höja sin lön genom att gå över till ett bemanningsföretag och att arbetsgivaren, på grund av brist på arbetskraft, då måste hyra tillbaka denna person. Det innebär alltså att löntagarens viktigaste skäl för att höja sin lön, oftast gentemot en arbetsgivare med monopolställning som till exempel landstinget, förnekas den anställde. Tala om ett arbetsgivarperspektiv och motsatsen till ett löntagarperspektiv. Denna regel måste slopas!

Fru talman! I övrigt föreslår alliansen i reservationen att bemanningsföretagen bör få möjlighet att konkurrera om förmedlingsuppdrag, inte minst för ungdomar upp till 24 år. Bemanningsföretagens enorma kundregister och närhet till arbetsmarknaden måste utnyttjas. Vi kan inte fortsätta att ha en arbetslöshet bland ungdomar på över 13 %. Förändringen kan ske genom en upphandling från Ams. Därefter kan det finnas en form av eget val för ungdomarna där de kan välja bland de olika bemanningsföretag som Ams slutit avtal med. Detta stämmer helt med alliansens önskan om valfrihet för den enskilde, något som vi behöver mycket mer av i dagens Sverige.

Anf. 19 MARGARETA ANDERSSON (c):

Fru talman! Bemanningsföretagen har en viktig funktion i det svenska samhället. Man tar upp fluktuationen hos de olika företagen, hjälper till och stöttar där det fattas folk och ser till att fylla de luckor som finns på många ställen. Därför är de en viktig faktor som inte har funnits så förfärligt länge men som under senare år har utvecklats till någonting väldigt positivt och värdefullt i det svenska samhället.

Därför är det väldigt viktigt att man ser över de regler och förordningar som gäller för bemanningföretagen. Det första man kan säga är väl att staten borde sälja Lernia så att alla, det vill säga de privata företag som driver den här formen av verksamhet, får samma utgångspunkt.

Det finns bemanningföretag av olika dignitet. Det finns bemanningföretag i aktiebolagsform, och det finns bemanningföretag som också drivs som ekonomiska föreningar där företagare tillsammans driver dessa. Det innebär att man behöver ha en gemensam grund så att man har lika villkor när man ska konkurrera. Det är viktigt att också de anställda har samma villkor i ett bemanningföretag som i någon annan form av företag.

Jag och Centerpartiet tycker att samhället ska dra nytta av bemanningföretagen i mycket större utsträckning än vad som sker i dag. Vi måste använda deras förmåga att placera ut unga människor, människor med invandrarbakgrund och människor med högre utbildning som i dag har svårt att komma in på arbetsmarknaden. De har fått pröva, och de har fått en chans i bemanningföretagen. Använd också bemanningföretagen för att jämna ut konjunktursvackor och arbetstoppar så att vi kan få den omsättning på arbetsmarknaden och den rörlighet som vi också behöver, i stället för att, som sker i dag, misstänkliggöra dem! De gör ett bra jobb, och vi behöver en så stor differens och en så stor spridning av arbetssätt som är möjligt i det svenska samhället. Då är bemanningföretagen en viktig del.

Fru talman! Därför yrkar jag bifall till reservationen.

Anf. 20 MARYAM YAZDANFAR (s):

Fru talman! Detta betänkande om anställningsvillkor i bemanningföretag har sin grund i att riksdagen som sagt har gett regeringen i uppdrag att göra just en förutsättningslös översyn av personaluthyrnings- och bemanningföretagen.

Frågeställningarna har bland annat handlat om auktorisation, diskriminering, anställningsvillkor och a-kassa. Jag menar att den här översynen är viktig och att den bör göras kontinuerligt, framför allt ur ett arbetstagarperspektiv.

Fru talman! Den här branschen är ju relativt ny i Sverige. Jag kan faktiskt se på många sätt hur personaluthyrnings- och bemanningföretag kan komplettera arbetsmarknaden i ett föränderligt arbetsliv. De här företagen har öppnat dörren för många av de människor som kanske har befunnit sig längst bort från ett arbete. Men jag vill samtidigt understryka att skyddet av arbetstagaren är lika viktigt, om inte viktigare, när man arbetar i ett sådant här företag, ett bemanningföretag, eftersom ansvarsfördelningen mellan arbetsgivare och kundföretag kan bli väldigt otydlig.

Ett exempel på en arbetsplats där virrvarret av olika arbetsgivare skapat stora svårigheter för arbetstagaren är Arlanda flygplats här i mitt hemlän, Stockholms län. Antalet anställda på Arlanda är svårt att ge en klar siffra på, men man pratar om mellan 15 000 och 20 000 personer. Förutom de företag som är stationerade på Arlanda opererar också många personaluthyrnings- och bemanningföretag där. Många företag har utländska ägare som aldrig syns till. De skickar i stället ombud från svenska advokat- och revisionsbyråer om det blir aktuellt att förhandla

med facket. Självklart skapar det här svårigheter, men det skapar också orättvisor.

Jag tittade i min tidningshög, och LO:s tidning Alla rapporterade för några år sedan exempelvis om en anställd som blev uppsagd från en tidigare tillsvidareanställning på Arlanda och i stället blev erbjuden ett timvikariat hos ett bemanningföretag för 4 000 kr mindre i lön. Det är väl kanske inte på det sättet vi vill att bemanningföretagen ska komplettera arbetsmarknaden, nämligen genom att ge sämre förutsättningar för arbetstagare.

Det har funnits och det finns, ur ett arbetstagarperspektiv, svårigheter inom den här branschen. Jag är glad över att bemanningföretagen och de fackliga organisationerna har slutit en överenskommelse om auktorisation för att öka kontrollen. Jag är också tillfredsställd med att regeringen i sin skrivelse har konstaterat att man kommer att följa branschens utveckling noggrant.

Jag är däremot mer förvånad över den reservation som de borgerliga partierna inkommit med, där man går till hårt angrepp mot Lernia. Lernia är ett välskött statligt företag med högre avkastningskrav än många andra bemanningföretag. Det finns några punkter som jag vill ta upp där man går till angrepp mot Lernia.

För det första vill de borgerliga partierna lägga sig i de kollektivavtal som har tecknats mellan parterna, och det tycker jag är jättemärkligt. Tror inte de borgerliga partierna att Lernia och de aktuella fackföreningarna vet bäst vilka olika förhållningsregler som ska gälla?

För det andra undrar jag varför man tycker att Lernias avtal, som de facto är bättre för arbetstagaren, snedvrider konkurrensen. Jag förstår faktiskt inte det. Jag har försökt läsa på, men jag förstår inte var ni får det ifrån.

För det tredje vill man att reglerna för a-kassa för anställda i bemanningföretag ska vara desamma som för övriga på arbetsmarknaden. Här har Ams och IAF gjort en noggrann avvägning där man konstaterat att det finns en risk för att mindre seriösa bemanningföretag utnyttjar a-kassan för att kunna använda den som en buffert mellan arbetstagarens olika uppdrag. Jag undrar varför de borgerliga partierna vill subventionera just den här branschen och varför staten ska gå in och ta den risken.

Fru talman! Jag känner mig som sagt tillfredsställd med regeringens avvägningar vid den här översynen, men jag vill ändå avsluta med att säga att jag även i fortsättningen tycker att utvecklingen i branschen måste övervakas noggrant.

Slutligen, fru talman, yrkar jag bifall till förslaget i utskottets betänkande i sin helhet.

(forts. 11 §)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.56 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Frågestund

10 § Frågestund

Anf. 21 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Vi har kommit till veckans frågestund. Frågor besvaras av utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky, statsrådet Lena Sommestad, statsrådet Hans Karlsson, statsrådet Lena Hallengren och statsrådet Barbro Holmberg. Mer övergripande frågor besvaras av statsrådet Leif Pagrotsky.

Utbildning i demokrati för nya svenskar

Anf. 22 MARGARETA PÅLSSON (m):

Herr talman! Min fråga går till statsrådet Hallengren. I höst ska vi ha val i Sverige. Vi som är födda i Sverige ska rösta. De nya svenskarna ska också gå och rösta. Många av dem kommer från diktaturer och länder där det bara har funnits ett parti att rösta på. De är i stort behov av utbildning i vad demokrati är, hur Sveriges partisystem är uppbyggt och hur det fungerar. Därför vill jag fråga Lena Hallengren: Hur säkerställer regeringen att Sveriges invandrare får den utbildningen?

Anf. 23 Statsrådet LENA HALLENGREN (s):

Herr talman! När det gäller kunskap om de olika partierna, vad de står för, känner jag mig rätt övertygad om att åtminstone de sju partier som är representerade i den här kammaren på ett väldigt tydligt sätt, säkert både i skriftlig form, med material, information, reklam, och i personliga möten kommer att tala om för väljarna vilka val de står inför.

Anf. 24 MARGARETA PÅLSSON (m):

Herr talman! Jag tänkte på den samhällsinformation som ska riktas till de invandrare som kommer hit. Den statliga myndigheten Integrationsverket har en uppgift att se till att de får den informationen. Jag satte mig och läste den information som Integrationsverket ger ut. Då blev jag så intresserad att jag började titta i sfi-undervisningsböckerna också. Då blev jag mycket upprörd. Inget parti utöver Socialdemokraterna nämns, och inga politiker utöver socialdemokratiska politiker nämns i dessa alster. Då undrar jag om Lena Hallengren tycker att det är att betrakta som en saklig och korrekt demokratiundervisning.

Anf. 25 Statsrådet LENA HALLENGREN (s):

Herr talman! Nu framgår det lite tydligare vad frågan handlar om. Jag förstod inte riktigt från början. Jag tror att Margareta Pålsson är väldigt medveten om att staten inte på något sätt köper in läroböcker. Det finns inte heller någonting i kursplan och läroplan som på något sätt skulle ge en bild av att man inte skulle bedriva en allsidig undervisning inom ramen för sfi. Sfi är huvudsakligen en språkundervisning, vilket också är

viktigt att betona. I samband med språkundervisningen diskuterar man naturligtvis de grundläggande värden och de samhällskunskapliga fakta som kan vara bra att känna till som nyanländ till Sverige. Vi har ett system när det gäller vuxenutbildning och grundläggande vuxenutbildning där man som nyanländ till Sverige och invandrare har möjlighet att delta för att ta till sig kunskaper som omfattas av Samhällskunskap A, B och så vidare för den som vill ha mycket bredare kunskaper. Men sfi är i mångt och mycket en språkundervisning. Det vill jag verkligen betona.

Lärartätheten på universiteten

Anf. 26 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! På senare tid har jag träffat rätt många studenter som beklagar sig över att de träffar sina lärare så sällan. Lunds studentkår har skrivit en rapport om det här. I förra veckan kom Högskoleverket med en rapport när det gäller statsvetenskapliga studier. Där visar det sig att snitttiden med lärartimmar är ungefär fem timmar. Det innebär att det är ungefär 35 timmars självstudier. Det är ett stort problem, inte minst för de nybörjare som kommer som kanske inte är så studievana. Det är flera som säger: Vi tänkte oss inte att universitetsstudier i första hand skulle vara självstudier. De är däremot mycket nöjda med de lärartimmar de får. Jag tänkte höra hur utbildnings- och kulturministern ser på att lärartimmar så drastiskt verkar minska på många fakulteter.

Anf. 27 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Jag får också den typen av intryck när jag är runt på lärosätena och träffar studenter då och då, men det skiljer sig väldigt kraftigt åt mellan ämnena. I en del ämnen undervisar man i väldigt små grupper, i en del i väldigt stora grupper, även i sådana ämnen där anslagsstrukturen är likadan. Jag var för en tid sedan på Stockholms universitet och besökte två grupper, en med 16 personer och en med 300. Lunds universitet har 5 miljarder kronor att disponera, och de väljer att ha hög lärartäthet på vissa områden och lägre på andra. Det finns inga tecken på att det minskar, tvärtom. De diagram som Högskoleverket tar fram visar att lärartätheten har ökat de senaste åren, samtidigt som lärosätena också har valt att anställa inte bara fler utan också mer kvalificerade lärare, fler lektorer och professorer än vad det var tidigare. Vi satsar en halv miljard kronor över två år på att förstärka anslagen per student för att öka möjligheten till fler lärare per student.

Anf. 28 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Jag läste Högskoleverkets årsrapport så sent som för några månader sedan. De sammanfattar med orden att det är uppenbart att antalet studenter per lärare har ökat och resurserna per student har minskat. När Lunds studentkår undersökte det kom de till sammanfattningen att om man ska ha utbildningar får man välja mellan att antingen ge erforderliga resurser eller också inte ge utbildningarna alls. Min naturliga följdfråga är: Anser inte utbildningsministern att den sjunkande lärartätheten ändå har med minskade resurser per student att göra? Den

uppfattningen framför ju både Högskoleverket i sin rapport och flera av våra studenter.

Anf. 29 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Jag sade just att lärartätheten inte utvecklas på det sätt som Ulf Nilsson påstår. Lärartätheten försämrades under några krisår under första hälften av 90-talet och har under senare år gått den andra vägen. Nu förbättras lärartätheten. Dessutom har hela den här diskussionen ton av förtal av utbildningskvaliteten vid Lunds universitet. Jag hör Ulf Nilsson ofta använda Lund som exempel på att saker och ting är under all kritik och att man borde stänga utbildningen i stället för att bedriva den. Verkligheten är att utvärderingarna överlag ger hög kvalitet som resultat åt de utbildningar som bedrivs, inte minst i Lund. Jag har mycket större respekt för lärosätenas förmåga att använda de mycket stora resurser som vi lägger på högskoleutbildning – 18 miljarder kronor – än vad Ulf Nilsson har. Att resurserna har urholkats är inte sant. Resurserna har ökat mycket snabbare än inflationen i tio års tid. Hur lärosätena väljer att disponera de ökade anslagen är deras sak. Vi har tagit ansvar för att öka resurserna.

Unga människors utanförskap

Anf. 30 TORSTEN LINDSTRÖM (kd):

Herr talman! I ett samhälle där alla får vara med gäller det att ta vara på alla. Så är det inte i dag. Unga människor lämnas allt oftare efter, den psykiska ohälsan ökar, särskilt bland tjejer där alltfler skär sig. Alltfler 20–29-åringar sjukskrivs, och unga människor saknas ofta i politiska sammanhang. Det var en ganska dyster bild med utanförskap och utslagning som målades upp av Ungdomsstyrelsen i går. Under tolv år av socialdemokratiskt styre har ungas utanförskap fyrdubblats. Jag vill därför fråga ungdomsministern hur hon ser på att så många fler unga lämnas efter i dagens Sverige.

Anf. 31 Statsrådet LENA HALLENGREN (s):

Herr talman! Jag har också tagit del av Ungdomsstyrelsens rapport naturligtvis. Jag tycker att det är väldigt viktigt att Ungdomsstyrelsen förmår lyfta fram en grupp ungdomar som kanske annars inte blir så synlig, som det annars kanske inte talas så mycket om, som vi annars behandlar just som de unga utanför, som hamnar mellan systemen, som inte fixar skolan, som har svårt att få jobb, svårt att flytta hemifrån. Men att generalisera den bilden på det sätt som Torsten Lindström nu gjorde tycker jag är lite anmärkningsvärt. Det är klart att en väldigt stor del av gruppen unga i dag har fantastiska möjligheter, att plugga, att plugga vidare, att resa, att ägna sig åt föreningsliv. På många olika sätt har unga det bättre, vill jag hävda, i dag än tidigare.

Men du har helt rätt i att det finns en grupp som är marginaliserad. Vi har unga som inte mår tillräckligt bra. Där fortsätter vi att göra stora och viktiga insatser. Vi fortsätter att göra det, vilket jag tror att många också känner till, i en särskild ungdomssatsning i samband med vårpropositionen.

Anf. 32 TORSTEN LINDSTRÖM (kd):

Herr talman! Det där var ju inte riktigt hela bilden, Lena Hallengren. Självklart är det så att många har det bra. Men det finns också väldigt många som inte har det bra, och de har fyrdubblats. De har blivit fyra gånger fler de senaste tolv åren. Det är ett faktum som inte är en nyhet från i går, Lena Hallengren, utan också presenterades före jul av Statistiska centralbyrån. Detta är ett bekymmer. Detta är ett problem – åtminstone för oss kristdemokrater som är oroade över att klyftorna ökar, att allt fler lämnas efter och att unga människor inte får chansen att komma in på arbetsmarknaden, visa vad de går för och skapa sig en egen plattform i livet.

Det är därför vi kristdemokrater vill se fler riktiga jobb. Vi vill ha riktiga nystartsjobb, höja kvaliteten i högskolan och få ungdomsarbetslösheten att minska så att fler får chansen att vara med, så att den dåliga trend som nu har pågått i tolv år faktiskt blir stoppad och förändrad.

Tycker ministern över huvud taget inte att det är ett bekymmer att denna trend har fått pågå så länge, i tolv år, med socialdemokratisk ungdomspolitik?

Anf. 33 Statsrådet LENA HALLENGREN (s):

Herr talman! Om Torsten Lindström gick 15 år tillbaka i tiden tror jag att han skulle finna att det inte såg så dramatiskt annorlunda ut då.

När det handlar om unga utanför, vilket är ett begrepp som har funnits under en längre tid, gav jag själv i uppdrag till dåvarande generaldirektören vid Ungdomsstyrelsen Leif Linde att se över denna grupp och titta på hur det faktiskt ser ut. Det kan vara farligt att generalisera, både ungdomsgruppen som helhet och den här gruppen unga utanför. Alla mår kanske inte dåligt, men en del gör det. En del är långtidsarbetslösa, och så vidare.

För lite drygt två år sedan kom denna utredning tillbaka. Den har resulterat i ett antal olika åtgärder som handlar om alltifrån navigatorcentrum till anställningsstöd och att fortsätta att bygga ut universitet och högskolor. Detta är någonting som Kristdemokraterna inte har ställt sig bakom. Snarare representerar ni en politik där vi ska ha färre platser, med allt vad det innebär för kommande generationer som blir allt större.

Många åtgärder vidtas alltså, och många fler kommer att vidtas, för att se till att unga får fortsatt goda möjligheter att utvecklas.

Riktiga arbeten för ungdomar

Anf. 34 SOFIA LARSEN (c):

Herr talman! 146 000 unga människor står utanför arbetsmarknaden i dag. Då säger Socialdemokraterna: Nu ska krafttag tas! Det krafttagandet innebär tusen nya plusjobb, jobb som egentligen inte får vara riktiga jobb. Du kommer till exempel inte in i trygghetssystemen. Du har inte rätt till a-kassa eller sjukpenning, du har inte möjlighet till förtur och efter två år sparkas du ut igen till åtgärden, utanförskapet eller arbetslösheten du var i innan. I det läget säger Socialdemokraterna: trygghet, möjlighet, plusjobb.

Jag skulle vilja fråga Hans Karlsson varför Socialdemokraterna inte vill ge unga människor en ärlig chans till riktiga jobb och möjlighet att komma in i våra trygghetssystem.

Anf. 35 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Det är just chansen till riktiga jobb vi vill ge ungdomarna. Jag tror att få arbetsmarknadspolitiska insatser bättre gynnar den som har varit arbetslös väldigt länge än just plusjobben. Där får man möjlighet att under två år vara i en anställning med avtalsenlig lön, visa vad man går för och framför allt öva upp sina färdigheter efter en lång tids arbetslöshet. Det är en stark arbetsmarknadspolitisk åtgärd som riktar sig enbart till dem som har varit arbetslösa väldigt länge.

Den idé som Centerpartiet lanserar är det rakt motsatta. I stället för att som vi satsa resurser på dem som bäst behöver det vill ni med ett systemskifte på arbetsmarknaden avskaffa rätten till anställningstrygghet för alla ungdomar.

Anf. 36 SOFIA LARSEN (c):

Herr talman! Med all respekt undrar jag om Hans Karlsson hör vad han själv säger. Han pratar om plusjobben som trygghet och en möjlighet för unga. Faktum är ju att de som har plusjobb saknar en möjlighet att komma in i våra trygghetssystem, och efter två år hamnar de utanför. Kommunerna och landstingen själva säger att de inte har någon möjlighet att anställa dessa människor efteråt. Lönen visar sig också i två tredjedelar av dagsfallen vara under 15 500 kr i månaden. Detta kallar socialdemokratin för en stor satsning för unga människor!

Centerpartiet satsar stort – på företagande, så att vi kan få fler jobb, men också specifikt på unga. Vi har ett ungdomsavtal som gör att du får möjlighet att komma in på arbetsmarknaden och in i trygghetssystemen, vilket är oerhört viktigt. Efter två år får du också en möjlighet till fortsatt anställning. På Socialdemokraternas plusjobb är det två veckors uppsägningstid. Varför vägrar socialdemokratin unga en riktig chans på arbetsmarknaden?

Anf. 37 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Om vi ska jämföra – vilket vi nu gör, också Sofia Larsen – våra olika politiska handlingsvägar kan vi se att vi med vår politik i dag har 29 000 ungdomar mellan 16 och 24 år som deltar i en arbetsmarknadspolitisk insats för att stärka sin möjlighet att ha ett reguljärt jobb. När Sofia Larsens parti och partikolleger avser att regera tänker man avskaffa i stort sett hela den arbetsmarknadspolitiska volym som vi har i dag. 90 000 färre kommer att ha möjlighet att få arbetsmarknadspolitiskt stöd. Detta är alternativet.

Ert alternativ handlar om att omöjliggöra för ungdomar att få en anständig anställningstrygghet när man har fått ett jobb. Detta kommer så småningom att gälla alla ungdomar. Alla ungdomar kommer förr eller senare att få en anställning, och då förvägrar ni dem en rätt till saklig grund för uppsägning.

Anf. 38 MONA JÖNSSON (mp):

Herr talman! Jag skulle vilja ställa min fråga till statsrådet Hans Karlsson.

En person som är arbetslös och anmäld hos arbetsförmedlingen ska med vissa givna intervall höra av sig till arbetsförmedlingen och tala om hur det går med jobbsökandet. Det är viktigt att man sköter det, men ibland kan det hända att man har något giltigt skäl för att inte hinna anmäla sig just den dag som är utsatt. Det kan handla om dödsfall i familjen, att man sitter vid en dödsbädd eller någonting sådant. Jag har fått flera signaler om detta. Då blir man placerad sist i kön, så att säga, och får börja med jobbsökarkurser och annat. Även om man har visat upp en dödsattest har man inte fått ha kvar till exempel de två år då man gått och sökt.

Jag skulle vilja höra vad statsrådet säger om att man även om man har ett giltigt intyg hamnar på ruta 1 igen.

Anf. 39 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Jag är inte säker på att jag riktigt förstår vad som egentligen är det problematiska i det Mona Jönsson tar upp. Om jag skulle försöka förstå det är jag heller inte riktigt säker på att Mona Jönsson har rätt i sin beskrivning. Jag tror att detta är en detaljeringsnivå när det gäller regelverket som är svårt att ha i den här typen av debatt.

Men vi kan göra ett försök till. Mona Jönsson har ju en fråga kvar.

Anf. 40 MONA JÖNSSON (mp):

Herr talman! Frågan handlar alltså om vad som händer om man missar sitt datum på arbetsförmedlingen. Om man har stått i kö lång tid har man till exempel möjlighet att få ett plusjobb. Missar man ett sådant datum då man ska höra av sig missar man alltså – även om man har vad jag anser vara giltigt förfall, att man sitter vid en dödsbädd eller annat – plusjobb och annat och får börja om på ruta 1 med jobbsökarkurser och annat.

Vad jag alltså undrar är: Ska ett giltigt förfall sätta en person i knipa?

Anf. 41 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Det där var ju en enkel fråga. Ska ett giltigt förfall sätta en människa i knipa? Nej, det tycker jag inte. Det verkar minst sagt dumt.

Däremot tror jag att vi behöver titta på om det finns exempel på fall där någonting inte funkar såsom man med sunt förnuft tycker att det borde göra. Då tror jag dock att vi ska återkomma i ett annat sammanhang. Jag ska ta till mig Mona Jönssons frågeställning, så får vi se om vi kan reda ut vad som i själva verket gäller generellt.

Frågestund

Anf. 42 JOHAN LÖFSTRAND (s):

Herr talman! Vi har under den senaste tiden sett ganska stora kraval-
ler, ganska många demonstrationer i Paris och andra delar av Frankrike.
De bygger i mångt och mycket på det förslag som den franska regeringen
har lagt fram om att man ska försäkra anställningstryggheten. Framför
allt kommer det att slå mot de yngre.

Jag ser det här som bekymmersamt, framför allt ur ett europeiskt per-
spektiv. Ett av de största länderna har ett antal interna problem, och man
ser faktiskt ganska många förtvivlade människor.

Jag vill med det ställa min fråga till Leif Pagrotsky. Vad anser Leif
Pagrotsky om den utveckling som sker i Frankrike och även det förslag
som den franska regeringen har lagt fram?

Anf. 43 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Det vi ser i Frankrike är ett land som håller på att slitas
sönder av klyftor mellan olika grupper, där ungdomar känner sig förför-
delade av att bli utpekade som en särskild grupp som ska bli en sorts
paria på arbetsmarknaden, som inte har samma rättsliga status och
samma lagliga skydd som andra grupper, och hur unga människor, inte
minst på universiteten, revolterar mot detta som de tycker orimliga utpe-
kande av just dem. Det tycks också som om övriga delar av det franska
samhället stöder dem.

Det intressanta är också vad de ekonomer som tittar på det här anser.
Jag läste i förra veckan en analys i Financial Times om problematiken i
Frankrike av en journalist som vill ha mycket reformer i Frankrike. Det
finns inga belägg någonstans i den ekonomiska litteraturen för att den här
åtgärden har någon som helst effekt. Han beklagar att den franska rege-
ringen ägnar så ohyggligt stor politisk prestige åt en fråga som, vad gäller
bekämpandet av arbetslösheten, är meningslös.

Anf. 44 JOHAN LÖFSTRAND (s):

Herr talman! Jag vill tacka ministern för hans svar. Jag håller med
honom i mångt och mycket. Framför allt tror jag att det är väldigt viktigt
att man får trygghet. Om man har en trygg situation och en anställning
som man kan se långsiktighet i kommer det också att innebära att man
kanske kommer att investera i ett hus, man kommer att bilda familj och
man kommer att gå vidare i livet. Det är någonting som jag tror är väldigt
viktigt för ett välfärdssamhälle, att man kan slå sig till ro och känna
trygghet med den anställning man har.

Med det vill jag gärna ställa min andra fråga till ministern. Om ett så-
dant här förslag skulle bli verklighet i Sverige, vilka konsekvenser tror
ministern att det skulle kunna få?

Anf. 45 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! En sak som skiljer Sverige och Frankrike är ju att vi re-
dan i dag har möjligheter till flexibilitet vid nyanställning. Vad gäller
provanställning är sex månader ganska normalt. I en del fall på arbets-
marknaden finns det avtal om upp till tolv månaders provanställning. Det

är ganska vanligt med tillfälliga anställningar. Den typen av flexibilitet finns redan. Min bedömning är att det inte kan bli några nya jobb av just det här. Det kan jag inte tänka mig.

Däremot skulle det kunna bli så att de ungdomar som har fått ett jobb och av olika anledningar fått sluta, till exempel därför att jobbet var tillfälligt, därefter kommer att få en stämpel på sig på grund av att de har fått gå från tidigare arbetsplatser och att de när de söker jobb kanske får ännu svårare att få ett andra eller ett tredje jobb. Att det skulle leda till fler jobb, ökad efterfrågan på arbetskraft, att diskriminera just ungdomar kan jag inte förstå hur det skulle gå till. Jag tror att det skulle leda till ökade klyftor mellan olika grupper på arbetsmarknaden. Det är min huvudgissning.

Frågestund

Försörjningskrav vid familjeåterförening

Anf. 46 TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Min fråga riktar jag till migrationsminister Barbro Holmberg.

I förra veckan antog riksdagen EU:s direktiv om familjeåterförening. I direktivet, som nu blir svensk lag, ges rätt för släktingar till människor som kommit till Sverige som flyktingar att resa hit och vistas här utan att det samtidigt ställs ett försörjningskrav på dem eller på dem som är deras referenspersoner. Det intressanta är att Sverige har fullständiga rättigheter att ställa ett sådant krav. Ändå har regeringen avstått från det.

Min fråga till migrationsministern blir: Varför har vi inget försörjningskrav på dem som kommer hit som anhöriginvandrare?

Anf. 47 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s):

Herr talman! Det är alldeles riktigt som Tobias Billström säger att Sverige är det land som inte ställer försörjningskrav på människor som kommer som flyktingar. Vi frågar inte personen i fråga: Kan du försörja din familj? Har du en bostad? Är man flykting och har flytt för sitt liv ser vi till att man också ska kunna återförenas i Sverige.

När det sedan gäller familjeåterförening av andra skäl kan man naturligtvis diskutera försörjningsansvaret. Det är också en diskussion som förs. Vi har en utredning som har tittat på just detta. Är det förenligt med våra principer om icke-diskriminering? Är det förenligt med principerna i vårt samhälle att införa försörjningsansvar?

Utredningen är ute på remiss, och den kommer att beredas i Regeringskansliet. Vi kommer att få många tillfällen att diskutera detta här i kammaren.

Anf. 48 TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Jag kan inleda med att säga att mitt parti tycker att beslutet att tillåta anhöriginvandring utan försörjningskrav var helt fel. Vi har röstat emot det förslaget i kammaren. Vi vill ha en generös flyktingpolitik, men de som nu ges rätt att komma till Sverige är inte flyktingar. De är människor som kommer som anhöriga. Vi ser det som självklart att man ska arbeta och göra rätt för sig när man kommer till vårt land.

Följdfrågan till migrationsministern blir: Hur ser ministern på exempelvis frågan om pensionsrättigheter för den grupp som nu kommer att komma som anhöriginvandrare? Eller ska jag tolka ministern som att regeringen inte avser att göra några begränsningar för denna grupp? Den möjligheten fanns ju redan i förra veckan när vi fattade beslutet att anta EU-direktivet.

Anf. 49 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s):

Herr talman! För regeringen är det en väldigt viktig grundprincip när det gäller människor som kommer till Sverige från andra länder att de ska ha samma rättigheter och samma skyldigheter som människor som bor här. Det är grundprincipen. Den är viktig också när det gäller till exempel arbetsmarknaden. Människor som kommer hit ska kunna ha precis samma rättigheter och samma skyldigheter som alla andra. Människor som kommer hit ska inte användas och utnyttjas på arbetsmarknaden. Och skyddet för detta är just denna icke-diskrimineringsprincip.

Sjöfartens luftföroreningar

Anf. 50 KARIN SVENSSON SMITH (-):

Herr talman! Sjöfarten har en viktig roll i omställningen till ett långsiktigt hållbart transportsystem. Den är mycket energieffektiv jämfört med lastbilstrafik. Friktionen på vattnet är mindre än på vägen.

Men det finns luftföroreningar från sjöfarten som gör att sjöfarten snart kommer att stå för hälften av alla försurande utsläpp i Europa. Dessutom finns det luftföroreningar som drabbar de människor som bor i hamnstäderna. Därför har miljönämnden i Helsingborgs stad, med stöd av miljöbalken, förelagt färjorna att installera katalytisk avgasrening.

Jag undrar om ministern tycker att det är riktigt att man med stöd av miljöbalken försöker minska sjöfartens luftföroreningar.

Anf. 51 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Jag tycker att det är riktigt att man försöker minska sjöfartens luftföroreningar med hjälp av miljöbalken. Men det är också en fråga, som Karin Svensson Smith känner till, som blivit föremål för rättsprövning.

Vi har väldigt stora problem när det gäller sjöfarten i och med att sjöfarten i huvudsak regleras internationellt. Vi har en havsrättskonvention som ger alla fartyg rätt att färdas på våra hav. Det innebär att vi måste ha internationella överenskommelser för att komma åt sjöfartens utsläpp.

Vi arbetar oerhört intensivt med de här frågorna, inte minst med att försöka se till att få bättre luftförhållanden i våra städer. Det är utomordentligt bra, tycker jag, att den här frågan drivs av till exempel Helsingborgs stad.

Anf. 52 KARIN SVENSSON SMITH (-):

Herr talman! Tack för svaret!

Nu är det så att kommunstyrelsen har slutit ett avtal med Sundsbusarna och HH-ferries om fortsatt färjetrafik i Helsingborgs stad. Efter att avtalet slöts skickade kommunstyrelsens ordförande ett mejl till miljö-

chefen och uppmanade honom att miljönämnden skulle återkalla sitt ärende som hade stöd av miljöbalken. Därför undrar jag om miljöministern tycker att avtal som kommunstyrelsen sluter ska sätta miljöbalken ur spel.

Prot. 2005/06:103
6 april

Frågestund

Anf. 53 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Låt mig säga så här, när det gäller vad som internt pågår i Helsingborgs kommun kan jag inte gå in på de frågorna, för dem känner jag inte till. Vad jag vet är att Helsingborgs kommun har drivit detta till miljödomstolen. Sedan har man slutit ett avtal. Har man valt att dra tillbaka det eller på något annat sätt hanterat det så att miljödomstolen inte längre har det på sitt bord är det ju på det sättet. Men detaljerna kring detta, hur det har gått till, känner jag inte till.

Jag tycker att det är utmärkt att Helsingborg har drivit frågan och lagt den på sitt bord. I vad mån man skulle ha slutit ett avtal eller inte är jag övertygad om att det finns olika uppfattningar om. Men hur det har hanterats i kommunen kan inte jag gå in på här i kammaren.

Tillgängligheten till skolbiblioteken

Anf. 54 LENNART GUSTAVSSON (v):

Herr talman! ”Ingen bok till den som inte döljer kalsongkanten.” Ibland sätter TT trevliga rubriker. Här handlar det om ett skolbibliotek som har valt att införa något slags klädkod. Man kan väl säga att man antingen får välja ”coola kläder eller coola böcker” inte både-och.

Nu tror jag inte att det är ett bra sätt att locka ungdomar till biblioteken. Det här leder mig osökt in på en fråga som rör skolbiblioteken. Min inledande fråga till utbildnings- och kulturministern blir: På vilket sätt kan vi öka tillgängligheten till skolbibliotek?

Anf. 55 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Även jag studsade när jag läste detta. Jag vet inte bakgrunden, om det var ett sätt att komma åt svåra ordningsproblem eller om det var något bekymmer för biblioteken. Jag reserverar mig för det.

Annars är min grundinställning att biblioteken ska anstränga sig att vara platser där alla sorters ungdomar känner sig välkomna och hemma. Om man har keps på sig stör väl ingen så länge kepsen inte väsnas. Biblioteken ska vara en rofylld plats. Det är min inställning.

Det viktigaste för att bibliotek ska vara attraktiva är att det finns bra personal som kan entusiasmera och hjälpa unga människor till rätta när de kommer dit och söker sig fram till exempel i litteraturen. Det ska vara en spännande och trivsamt mötesplats där man kan ägna tid åt olika viktiga angelägenheter. Det är för mig huvudprioriteten. Våra partier har tillsammans enats om åtgärder för att kraftigt öka personalen på inte minst våra skolbibliotek.

Anf. 56 LENNART GUSTAVSSON (v):

Herr talman! Det låter bra.

Men i dag har bara varannan svensk grundskola ett bibliotek som är bemannat minst sex timmar per vecka. För de fristående grundskolorna

är siffran 10 %. Det finns kommuner som helt och hållet saknar bemanade skolbibliotek. Bra och tillgängliga skolbibliotek är tydligen en fråga om både kön, klass och etnicitet.

Jag ska vara lite konkret. Jag har ett tips, som kan vara en del i att sätta fingret på och tydliggöra problemet. Vore det kanske en klok idé att som en åtgärd inkludera skolbiblioteken i Skolverkets inspektioner och kvalitetsredovisningar?

Anf. 57 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Det var ett intressant uppslag till hur man kan gå vidare. Jag skulle rekommendera Lennart Gustavsson att ta upp det med skolministern. Jag kanske till och med ska göra det själv. Jag är intresserad av åtgärder som stärker kulturens och läsandets plats i skolan.

Jag vill påminna om att Lennart Gustavsson och jag röstade för det förslag som innebär att vi ska finansiera 15 000 fler vuxna i skolan. Vi lät avsiktligt bli att precisera vilka personalkategorier pengarna skulle användas till – just för att skolorna själva skulle kunna bestämma om det skulle vara bibliotekarier eller lärare som gjorde mest nytta i det enskilda fallet. Det väckte strid. Många tyckte att vi skulle utesluta biblioteken och bara tillåta att pengarna skulle användas till lärare.

Jag tycker att det var ett bra beslut. Jag har invigt bibliotek, till exempel i min egen gamla skola, Källtorpsskolan i Göteborg, där man klart och tydligt har sagt att de aldrig hade kommit till stånd om det inte vore för de extra pengarna.

Kostnadsansvaret vid arkeologiska utgrävningar

Anf. 58 ANNIKA QARLSSON (c):

Herr talman! Jag vill gärna ställa en fråga till kulturministern. Det blir många frågor till dig i dag.

I norra Dalsland finns ett gästgiveri som driver en fantastisk verksamhet. Man har bestämt sig för att utvidga och bygga till en hotelldel med 18 bäddplatser. Man har fått ja från både församlingen och kommunen, men just nu ligger fallet hos länsstyrelsen.

Problemet är att där man bor och verkar finns det ett gammalt kapell som har varit öde sedan 1557. Det leder till att det nu måste ske en utgrävning innan något annat får göras. Det principiellt viktiga att få svar på är om det är rimligt att när det är fråga om den här typen av beslut som fattas av en länsstyrelse att det ska vara enskilda företag som får bära kostnaden för en utgrävning. I det här fallet pratas det om runt 1 miljon kronor.

Anf. 59 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Min principiella uppfattning är att vi ska vårda vårt kulturarv och att vi ska ta vara på de fornynd och arkeologiska lämningar som finns till exempel när en väg byggs eller en tunnel grävs ned för trafiken eller järnvägen. Det är ibland stora kostnader involverade för den som bygger. Jag inser att det kan vara svårt för den småföretagare som vill bygga ut en för bygden lönsam, expansiv och viktig verksamhet. Men jag vill inte gärna stå här i talarstolen och säga att man ska få slippa,

det vill säga bara gräva bort dessa gamla fornlämningar. Hur kostnaden ska fördelas är möjligen en principiellt svårare fråga som det kan finnas anledning att fundera över.

Men min grundinställning är att den som vill gräva får se till att ta till vara de lämningar som finns och bevara för eftervärlden de kunskaper som kan utvinnas av dessa.

Frågestund

Anf. 60 ANNIKA QARLSSON (c):

Herr talman! Jag håller med ministern när det handlar om att ta vara på den historia som finns. Självklart. Det är också viktigt.

Bekymret är att om vi bygger vägar eller gräver tunnlar är det staten som är involverad och det blir ett ansvar för den som sätter spaden i marken eller grävskopan i backen. Bekymret här är att den investering som han har planer på att göra för sin verksamhet handlar om kanske totalt 8–9 miljoner. Den skulle vara, precis som du sade, otroligt värdefull för både kommunen och hela Dalsland. När det blir en så stor kostnad som faller tillbaka i knäet på honom stoppar det utvecklingen i stället för att gynna utvecklingen.

Återigen är vi tillbaka till frågan om vem som har ansvaret för att bekosta det hela. Finns det någon öppning till att den som fattar beslutet också är ansvarig för kostnaden? I det här fallet skulle det handla om ett statligt ansvar i form av länsstyrelse eller någon annan som tar på sig kostnaden. Det kan då bli en möjlig väg att både utveckla och ta vara på den kunskap som finns.

Anf. 61 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Det förefaller som att vi båda två är överens om flera saker. Det är bland annat det angelägna i att en sådan investering kan komma till stånd och värdet av, inte minst, att det uppenbarligen handlar om en framgångsrik näringsidkare i den för oss båda viktiga restaurang- och hotellnäringen och för Dalsland viktiga turistnäringen. Men vi är också överens om att vårt kulturarv inte ska skingras.

Våra länsstyrelser har anslag för det regionala kulturarvet som de har att fördela till angelägna områden, renoveringar, underhållsarbeten av minnesmärken och kulturminnesmärken av olika slag inom länen. Men om anslaget kan användas för att betala bidrag till ett enskilt företag som vill gräva i marken för att göra en lönsam investering vågar jag inte på rak arm gå ed på. Jag måste erkänna att jag inte tidigare har stött på den aspekten. Jag ska gå tillbaka och studera detta lite djupare. Jag har fått anledning till det. Jag tackar för att Annika Qarlsson har fäst min uppmärksamhet på denna svåra målkonflikt.

Miljökonsekvensanalys av gasledning i Östersjön

Anf. 62 SVERKER THORÉN (fp):

Herr talman! Min fråga går till miljöminister Lena Sommestad, och den gäller som så många gånger förr Östersjön.

Första spadtaget till bygget av den gasledning som ska gå från Ryssland till Tyskland under Östersjön togs den 9 december förra året. Enligt planerna ska gasledningen tas i bruk 2010. Projektet har varit omdiskute-

rat och livligt debatterat ända från planeringsstadiet; bland annat har de baltiska staterna pekat på den potentiella miljöfaran för Östersjön som gasledningen kan tänkas utgöra. Hur kommer den att påverka de tusentals ton kemikalier och kemiska vapen som ligger på Östersjöns botten? Ledningen kommer även att ha en viss påverkan på Sverige. Som närmast kommer den att gå två mil utanför Gotlands södra kust.

Från svenskt håll har ingen oro uttryckts för eventuella miljökonsekvenser. Är det så, miljöminister Lena Sommestad? Varför har inget gjorts?

Anf. 63 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Mycket görs när det gäller detta. Självklart följer vi detta noga. Det är ett projekt som inte bara har miljöaspekter utan medför även en hel del andra problem.

Gasledningen planeras att dras genom Östersjön. Det planeras också någon typ av station som kommer att ligga på fastlandet på Gotland. Det här följer vi självfallet mycket noga.

Det som är viktigt i ett sådant här sammanhang är att alla länder som är berörda av detta får goda möjligheter till insyn och att göra miljökonsekvensbedömningar, att allting är öppet och transparent och läggs på bordet. Vi följer denna fråga mycket noga. Jag känner också oro för detta. Samtidigt ska vi ha klart för oss att detta har uppmärksammats betydligt mer i till exempel länderna i Baltikum. Det har också att göra med en stor irritation för att man över huvud taget går den väg som man gör. Det bidrar också till uppmärksamheten där, utöver miljöfrågorna.

Anf. 64 SVERKER THORÉN (fp):

Herr talman! Med tanke på att gasledningen är tänkt att gå strax utanför Gotland tycker jag att det är viktigt och intressant att få en diskussion även i Sverige kring de eventuella miljökonsekvenserna innan det är för sent. Har regeringen satt ned foten och sagt ja till det här projektet som helhet? Hur kommer regeringen i fortsättningen att hantera den här frågan för att få en bred diskussion?

Anf. 65 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Jag är helt enig med Sverker Thorén om att det är viktigt att vi får en diskussion om den här frågan. Vi har inte på något sätt satt ned foten här. Vad vi har gjort är att vi har gett, enligt den rutin vi har, tillåtelse att undersöka botten på de områden som berör Sverige. Något miljötillstånd eller tillstånd i övrigt har inte getts. Så långt har projektet inte alls kommit.

Jag välkomnar en debatt och tycker att det är väldigt viktigt att vi följer den här frågan.

Sjuktalet i den offentliga sektorn

Anf. 66 ANNA LILLIEHÖÖK (m):

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till arbetslivsministern.

Sjukskrivningarna och de förtida utpensioneringarna från arbetslivet är i mycket hög grad en kvinnofråga. Ungefär två tredjedelar av de sjuk-

skrivna och förtidspensionerade är kvinnor, och en mycket stor del av dem arbetar inom den offentliga sektorn.

Under den senaste veckan har mycket uppmärksamhet riktats mot hälso- och sjukvårdens roll i sjukskrivningsprocessen. Jag vill emellertid vända på frågan och rikta uppmärksamheten på offentliga arbetsgivare, såsom hälso- och sjukvården, som är nyckeln till att få ned sjukskrivningar och förtidspensioneringar för kvinnor.

Min fråga är då: Vilka åtgärder har ministern vidtagit för att nedbringa sjukskrivningarna på arbetsplatserna inom den offentliga sektorn? Ur ett kvinnoperspektiv måste det vara det allra viktigaste för att minska sjuktalen.

Anf. 67 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Jag delar Anna Lilliehööks beskrivning av verkligheten. Det är ungefär så det ser ut. Under den tid som jag har haft ansvar för de här frågorna i regeringen har vi nog presenterat, här i kammaren och på annat sätt, närmare 50 olika förslag till åtgärder, som syftar till att dels förebygga risk för sjukskrivning och ohälsa, dels möjliggöra återkomst tidigare än vad som har skett hittills.

Många av åtgärderna riktar sig mot arbetsplatser och arbetsgivare. Speciellt den åtgärd som handlar om medfinansiering, där arbetsgivarna har fått ta ett ökat ekonomiskt ansvar, träffar i väldigt hög grad de arbetsgivare som har hög sjukfrånvaro, vilka i långa stycken också är arbetsgivare inom det offentliga. Därför finns det skäl för dem att intensifiera sitt arbete med både förebyggande hälsoarbete och att möjliggöra återkomst tidigare. Det sker också i allt högre grad för varje dag som går.

Anf. 68 ANNA LILLIEHÖÖK (m):

Herr talman! Tyvärr går inte det här arbetet riktigt så fort som man skulle önska. Ministern har haft ganska många år på sig.

När vi jämför med förra året kan vi konstatera att det i dag är 480 000 kvinnor som är sjukskrivna eller förtidspensionerade. För ett år sedan var det 485 000, så det har inte rasat i väg så uppseendeväckande mycket.

Ministern har satt ett mål om en halvering av sjukskrivningarna till 2008. Man kanske har gått ned lite totalt, men fortfarande är 30–40 % onödiga.

De offentliga arbetsgivarna har ofta klagat nu, även vid den sista genomgången vi hade, att de har svårt att nå Försäkringskassan. Det är ju det första man måste se till, för att de ska få hjälp med rehabilitering och få tillbaka fler i arbete.

Min fråga är då naturligtvis: Vad har ministern vidtagit för åtgärder för att Försäkringskassan på ett mer konkret sätt ska stödja offentliga arbetsgivare?

Anf. 69 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Denna gång delar jag inte Anna Lilliehööks verklighetsbeskrivning. Minskningen av sjukfrånvaron har, vågar jag säga, gått snabbare än vad någon trodde för tre år sedan. Sjukfrånvaron har minskat med 30 % under tre år. Vi har också väldigt starka prognoser som visar att förtidspensioneringarna kommer att minska när det gäller nybeviljan-

det. Vi kommer om bara något år att få ett läge där det är färre som går in i förtidspensionering än som lämnar förtidspensioneringen.

Det är riktigt att det finns ytterligare saker att göra för att öka samverkan mellan arbetsgivare och Försäkringskassan. Där är mitt klara direktiv till Försäkringskassan att de avstämningsmöten som man ska genomföra måste ske i mycket större utsträckning än vad som hittills har skett. Det är också på gång just nu.

Kulturens hälsoeffekter

Anf. 70 HILLEVI LARSSON (s):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till kulturminister Leif Pagrotsky, och det gäller kulturens hälsoeffekter.

Alla vi som gillar kultur vet att det är väldigt trevligt, men något som är ganska nytt är att det är väldigt hälsosamt. Det har visat sig att det till och med är lika hälsosamt som motion – det är ju allmänt känt att det är hälsosamt. En beräkning visar att man lever i genomsnitt tio år längre om man ägnar sig åt kulturkonsumtion än om man inte gör det. Det är ungefär samma tid som man lever längre om man motionerar regelbundet.

Därför skulle jag vilja fråga om det inte finns någon möjlighet att använda det här mer för att göra människor friskare. Man har ju startat ett projekt som går ut på att läkare kan välja att i stället för medicin skriva ut motion, till exempel tre promenader i veckan. Då skulle de kunna skriva ett recept på tre kulturupplevelser i veckan – gå på teater, en musikkoncert, bibliotek eller vad man nu tycker är roligast.

Min fråga är om regeringen kan tänka sig en sådan utveckling för att befrämja hälsoeffekterna hos kultur.

Anf. 71 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Om Hillevi Larsson frågar kulturministern är svaret naturligtvis ja. Jag vet inte om sjukvårdsministern har samma åsikt, om läkarnas forskningsmöjligheter ska utvidgas från att gälla läkemedel till att också gälla teaterbesök eller museibesök. Museibesök behöver de inte skriva recept på, eftersom de numera är gratis. Det är en annan fråga. Men såvitt det kommer an på mig tycker jag att det verkar vara en bra idé.

Det kommer fram alltmer belägg för att de här sambanden finns. Vi har också initierat en del ny forskning på det här området för att få mer precision i kunskapen som underlag just för den typen av överväganden som Hillevi Larsson frågar efter. Jag tror att liknelsen med motion inte är så långsökt som en del kanske tycker. Jag tror att det ligger väldigt mycket i detta, inte minst med den nya typ av sjukdomsbild som vi börjar få i Sverige, med diffusare symtom, psykosociala faktorer och annat. I de sammanhangen är jag rätt övertygad om att kulturen kan spela en viktig roll.

Anf. 72 HILLEVI LARSSON (s):

Herr talman! Min idé är att man skulle kunna titta på hur de praktiskt har löst den här frågan när det gäller motion på recept. Vissa motionsformer är gratis, medan andra kan vara riktigt dyra. Detsamma gäller

kulturen. Det är som regel gratis att gå på museer och bibliotek, och en del konsthallar är gratis och så vidare. Sedan finns det annat som kostar desto mer. Mitt förslag är att titta på hur man har löst det med motion på recept och se om det är möjligt att finna en liknande lösning.

Jag tror också att detta skulle vara viktigt ur klass- och könsperspektiv. Man kan se att välutbildade medelålders och äldre kvinnor är de största kulturkonsumenterna, medan män i största allmänhet men speciellt män med LO-bakgrund är de som konsumerar minst kultur. Det här skulle kanske också kunna leda till att man jämnade ut hälsoskillnader när det gäller klass och kön och även spred kulturen till fler grupper, vilket är viktigt både för hälsan och för kulturen.

Frågan är om ministern kan tänka sig att jämföra med hur man gör med motion på recept och om han kan se kopplingen även till klass och kön när det gäller hälsa och kultur.

Anf. 73 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Jag kan klart se effekten. Jag tackar för uppslaget om parallellen. Jag tar med mig det och tittar vidare på det.

Jag tycker att detta ytterligare stärker skälen för mig att engagera mig hårt i att bredda kulturlivet i Sverige, både när det gäller aktivt utövande av kultur och att ta del av kultur som publik på teatrar, museer och bibliotek.

Där är priset viktigt. Vi har infört gratis entré på museerna. Det gäller att också slå vakt om att biblioteken ska vara gratis även fortsättningsvis. Den bibliotekslag som säkerställer att utlåningen från alla bibliotek är gratis är ju ifrågasatt. Om olyckan är framme kanske den avskaffas. Därmed öppnas dörrarna för avgift också på biblioteken. Då är det en klen tröst att doktorn får skriva ut ett frikort på biblioteket. Jag tycker att det är bättre att ha det vid källan.

Partnerskap med Nato

Anf. 74 CARL B HAMILTON (fp):

Herr talman! Min fråga är närmast riktad till Leif Pagrotsky som ansvarig för det övergripande perspektivet.

Under veckan har det kommit information, framför allt i en utländsk tidning, om att USA och Natos generalsekreterare skulle vilja att Sverige och Finland ingår ett avancerat partnerskap med Nato, till skillnad från det partnerskap som vi har i dag.

Försvarsminister Leni Björklund har välkomnat detta, liksom naturligtvis Folkpartiet.

Min första fråga till Leif Pagrotsky är: Vad ska skilja ett avancerat partnerskap från ett fullt medlemskap om regeringen får bestämma?

Min andra fråga är: I vilken utsträckning, om någon, har samarbetspartierna ett inflytande över regeringens position och svar på denna in-
vit?

Anf. 75 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Jag är ledsn att behöva göra Carl B Hamilton besviken vad gäller den exakta innebörden i begreppen. Som allmänpolitiskt an-

svarig är jag i dag inte tillräckligt påläst för att gå i polemik med Carl B Hamilton.

I vilken mån det har ägt rum överläggningar med andra partier om detta känner jag inte till.

Anf. 76 CARL B HAMILTON (fp):

Herr talman! Det är svårt att driva polemik med någon som säger att han inte känner till något. Det är ändå intressant och man kan göra en reflexion, herr talman. Det här är en fråga som har dominerat svensk politik under hela efterkrigstiden, nämligen vår säkerhetspolitiska relation bland annat till Nato och den inbitna hållningen till alliansfrihet. När en invitation kommer om att ingå ett närmare partnerskap med Nato vet inte regeringens företrädare i kammaren hur det egentligen ligger till.

Så obetydlig har tydligen frågan om svensk alliansfrihet i praktiken blivit att det kan bli så här i kammaren en torsdagseftermiddag.

Anf. 77 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s):

Herr talman! Den nedlåtande tonen får frågan att vidgas till att frågan om neutralitet, alliansfrihet eller medlemskap i Nato har reducerats till en nullitet. Det tycker jag faktiskt var en långtgående glidning från Carl B Hamiltons sida.

För mig och för regeringen är det självklart att medlemskap i Nato inte är ett attraktivt alternativ. Det var inte det frågan gällde. Den rörde den exakta innebörden av den typ av närmare partnerskap som Nato har fört på tal i samtal med Sverige och hur vi analyserar den precisa relationen.

Det är känt för alla att vi har relationer med Nato. Vi samövar i olika sammanhang. Vi har dialoger. Vi har diskussioner. Vi deltar i möten i Nato. Men vi är inte medlemmar. Vi vill inte bli medlemmar. Det är inte någon nyhet.

Det är en stor och viktig fråga. Den skiljer ut Folkpartiet från alla andra partier i svensk politik. Det är bara Folkpartiet som vill gå med i Nato. Såvitt jag vet driver inget annat parti den frågan. Det är faktiskt ingen bagatell så här en torsdagseftermiddag.

Rovdjurspolitiken

Anf. 78 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Herr talman! Jag vill rikta min fråga till statsrådet Sommestad.

Det är viktigt att bevara och upprätthålla den biologiska mångfalden. Därför är det oroande att regeringen stoppar ett beslut som gäller att tamdjursägare ska få möjlighet att skydda sina tamdjur mot rovdjursangrepp även utanför hägn.

Jag tar upp den här frågan eftersom mycket talar för att det nuvarande läget att tamdjur inte har tillräckligt skydd i själva verket är det stora hotet mot att få en accept för en välavvägd svensk rovdjurspolitik.

Regeringen gav besked i januari att inom en mycket snar framtid redovisa hur man skulle gå vidare med beslutet om att bättre förankra rovdjurspolitiken och ge tamdjursägare och hundägare ett större eget ansvar.

Min fråga till miljöministern är: Hur stämmer detta besked överens med beslutet i samband med vårbudgeten att man inte har för avsikt att gå vidare i den här frågan?

Prot. 2005/06:103
6 april

Frågestund

Anf. 79 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Det viktiga beslutet när det gäller § 28 om hur man ska skydda tamdjur har redan tagits. Det innebär betydligt ökade möjligheter att skydda tamdjur inom hägn. Det var ett viktigt beslut som alltså togs för bara ett par månader sedan.

Diskussioner har förts när det gäller att skydda tamdjur utanför hägn, till exempel en jakthund – det är framför allt det det gäller. Det har från jordbruksministern framförts önskemål om att kunna gå vidare i den frågan och se om man på något sätt kunde genomföra försök av det slaget.

Det finns dock stora problem kring detta. De handlar framför allt om den illegala jakten. Det är mycket svårt att rättsligt hantera detta. Det har pågått diskussioner i flera år kring hur man skulle kunna göra detta rättssäkert.

Min bedömning är att Moderaterna, som alltid tycker att det är viktigt med en rättssäker hantering, också borde kunna se de problem som finns med att skydda tamdjur utanför hägn.

Anf. 80 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Herr talman! Det handlar inte bara om jakthundar. Det handlar om fåboddjur och samtliga övriga djur som är utanför hägn. Det kan vara djur som har sprungit ut på grund av att de har blivit skrämde av rovdjur.

En person från Dalarna sade så här efter beskedet att det numera är Miljöpartiets politik som är regeringens politik: Jag blev fruktansvärt besviken över att man stoppar detta.

Personen i fråga är det socialdemokratiska kommunalrådet i Orsa, Ann Beskow, som jag för övrigt känner. Jag håller faktiskt med henne.

Det är bara att konstatera att man i Regeringskansliet här i Stockholm anser sig veta bättre hur rovdjursituationen ska hanteras än på plats ute i landet.

Vad kommer regeringen att göra för att människor som bor i rovdjurstäta områden ska få ett större inflytande över besluten för att den vägen få accept för rovdjurspolitiken och för den biologiska mångfalden?

Anf. 81 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s):

Herr talman! Det här är en mycket viktig fråga för regeringen. Vi arbetar på flera fronter för att gå vidare mot att se till att vi får ett större regionalt inflytande.

Vi har alldeles nyligen tillsatt en ny utredare för att se på effekterna av rovdjursstammarnas utveckling. Vi vet att det är ett stort problem i många bygder där vi har fått en snabb tillväxt av rovdjursstammarna.

Vi vet också att vissa vargar är mer besvärliga än andra. Dem behöver vi identifiera. Vi behöver mer resurser för att klara det. Därför har vi i dagarna kommit överens om ett större paket där vi bland annat kommer att se till att länsstyrelserna i alla berörda län får ökade resurser för att hantera detta. Vi har rovdjursakutgrupper så att man snabbt kan identifiera vargar som är särskilt besvärliga. Vi kommer också att jobba med hur

man kan utveckla arbetet med hundar i skogarna. Vi kommer att jobba med fåbodbruket och se till att vi kan ge ytterligare resurser till fåbodbrukarna för att de ska kunna skydda sina tamdjur.

Det är viktiga insatser. Sedan får vi gå vidare med den rättsliga regleringen som är ett betydligt större problem.

Åtgärder för att få unga i arbete

Anf. 82 ULRIK LINDGREN (kd):

Herr talman! Vi har tidigare i debatten hört Lena Hallengren uttrycka att ungdomen i Sverige kan resa och studera. Ingen minister har uttryckt någon verklig oro över ungdomsarbetslösheten och ungdomens möjlighet att få arbete i Sverige; däremot har oro uttryckts över Paris.

Var är oron och vilka är de konkreta åtgärderna för att vi ska få ungdomar i arbete? 109 000 ungdomar under 30 år är i dag arbetslösa. Hans Karlsson, vår arbetslivsminister, har tidigare berättat att 1 000 av 100 000 arbetslösa unga ska få plusjobb. Men resten då? Hur ska man som ung i dag få jobb i vanliga svenska företag enligt arbetsmarknadsminister Hans Karlsson?

Anf. 83 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Jag tror att det är viktigt att tala om hur verkligheten ser ut just nu. Arbetslösheten bland ungdomarna går ned. I det läget då vi har haft en hög arbetslöshet för alla har vi därmed också haft en hög arbetslöshet bland ungdomar. Och ungdomsarbetslösheten är dubbelt så hög som den övriga arbetslösheten i dåliga tider och i goda tider.

I den här situationen när vi har haft hög arbetslöshet har vi gått in med arbetsmarknadspolitiska åtgärder som i dag omfattar ca 29 000 insatser för ungdomarna.

I det som i går presenterades som en del av vårbudgeten kommer ytterligare insatser för att möjliggöra för ungdomarna att förkovra sig under den tid som de är arbetslösa och också öka möjligheterna att hitta arbete nu när efterfrågan börjar öka.

Anf. 84 ULRIK LINDGREN (kd):

Herr talman! Inte heller i den här debatten hör man vår arbetsmarknadsminister uttrycka någon oro över ungdomarnas situation. Ungdomarna är oroliga. Kristdemokraterna är oroliga över att vi faktiskt har massarbetslöshet bland våra ungdomar.

Jag tänkte i mitt stilla sinne att vi åtminstone skulle få höra något förslag som skulle underlätta anställning i exempelvis småföretagarverksamhet, men icke så.

Skulle man kunna tänka sig någon omprövning från regeringens sida av förslaget om heltid, som det hittills har manglats fram? Skulle man kunna tänka sig någon omprövning i fråga om de sämre möjligheterna till visstidsanställningar som är på väg? Skulle man kunna tänka sig någon omprövning i fråga om medansvaret för sjukskrivning för att stävja massarbetslösheten bland ungdomar? Skulle man kunna tänka sig att öppna för att bemanningsföretag skulle kunna få sköta förmedling av jobb till ungdomar eller att inte slopa studie- och yrkesvägledare på

gymnasiet och införa en lärlingsutbildning på riktigt i gymnasiet och så vidare?

Frågan är alltså: Finns det någon åtgärd som skulle underlätta anställning av ungdomar?

Prot. 2005/06:103

6 april

Frågestund

Anf. 85 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Jag ska ge ett kort svar. Det som skiljer Ulrik Lindgren och mig åt är att regeringens politik går ut just på att underlätta anställning. Och det är det vi gör.

Det som Ulrik Lindgren företräder är precis det omvända. Det är inte att underlätta anställning, utan det är att underlätta avsked, att underlätta uppsägning, att underlätta för arbetsgivarna att kasta ut ungdomar och människor som kommer in på arbetsmarknaden. Det är den stora skillnaden. Det är det som är systemskiftet i det som nu diskuteras i fråga om den svenska arbetsrätten.

Och även om inte Ulrik Lindgren företräder det parti som just nu står på barrikaderna och slåss för precis det förslag som ungdomarna i Frankrike protesterar mot är Ulrik Lindgren en del av den allians som står för den politiken.

Anf. 86 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Därmed är denna frågestund avslutad, och jag tackar deltagande statsråd och ledamöter.

11 § (forts. från 9 §) **Anställningsvillkor i bemanningsföretag** (forts. AU7)

Anställningsvillkor i bemanningsföretag

Anf. 87 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik:

Herr talman! Välkommen, Maryam, till din första debatt i kammaren, tror jag.

Du sade i ditt anförande att du hade läst på men inte riktigt förstod varför vi vill sälja Lernia. En av förklaringarna är just det avtal som jag tog upp i mitt anförande. Man har alltså ett avtal som ligger utanför kollektivavtalen. Det innebär att alla som kommer in i Lernia får en fast månadslön oberoende av om de är uthyrda eller inte.

Hela tanken med bemanningsföretag är att man tillhandahåller personal och inte att man är ett vanligt företag. Då är idén också att om man inte har personal kan man inte få några pengar. Det är därför som vi talar om hur viktigt det är att man också måste kunna få arbetslöshetsersättning under den tid som man inte har anställning. Det är liksom det som är hela idén.

Därför vill jag säga: Läs gärna vår reservation en gång till, så kanske ni förstår lite bättre.

Min fråga till Maryam gäller utskottets övervägande i betänkande AU7. Där står följande:

”Det är inte heller aktuellt att avyttra Lernia eller delar av verksamheten.”

Med tanke på det som vi talar om här, att det är viktigt att man har samma villkor, vill jag ställa en fråga till den som är ansvarig för utskottet: Varför vill man inte sälja Lernia? Vilka är de ideologiska skälen till det? Eller finns det andra skäl?

Jag lyssnade på frågestunden. Jag hörde en dialog mellan Hans Karlsson och min kollega kristdemokraten Ulrik Lindgren. Hans Karlsson sade att det går en skiljelinje mellan dem därför att regeringen vill underlätta anställning och att det är det som regeringen gör när det gäller ungdomar.

Men som jag sade tidigare lever jag med ungdomar hela dagarna, och de vill göra allt för att bara få in en fot på arbetsmarknaden. Och det är där som bemanningföretagen skulle kunna göra en stor insats. Frågan är: Varför kan de inte få ta hand om ungdomarna också?

Anf. 88 MARYAM YAZDANFAR (s) replik:

Herr talman! Det blev många frågor i en och samma replik.

Först och främst tycker jag att Lernia är ett välskött statligt företag som faktiskt hjälper människor ut på arbetsmarknaden.

Och det stämmer att man har ett annorlunda avtal, till skillnad från de andra bemanningföretagen i branschen. Men det gynnar arbetstagarna. Och Lernia har ett högre avkastningskrav än många andra bemanningföretag, vilket gör att även staten får ta del av det goda arbete som man gör samtidigt som människor kommer ut på arbetsmarknaden. Och det finns också en koppling mellan utbildning och arbete inom Lernia. Jag förstår därför fortfarande inte varför vi ska avyttra ett så bra företag som staten äger.

Det andra handlade om ungdomsarbetslösheten. Och som jag tidigare sade i mitt anförande tror jag att bemanningföretag kan vara ett bra komplement på arbetsmarknaden. Däremot handlar väl Hans Karlssons invändning mot de borgerliga partierna om att det bara finns ett konkret förslag från era samarbetspartier om vad man ska göra för arbetslösa ungdomar, och det är att det ska bli lättare att säga upp oss som är under 26 år. Det är det som jag faktiskt inte riktigt förstår. Det handlar ju om att komma in på arbetsmarknaden, inte om att få ännu mer otrygga anställningar.

Anf. 89 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik:

Herr talman! Nej, Maryam, det gynnar inte bemanningföretagen att ett statligt företag har andra villkor. Så är näringslivet inte uppbyggt. Att ett företag, ett statligt företag, har andra villkor gynnar inte näringslivet. Du har fel där – tyvärr.

Vidare säger du att du bara har hört en enda sak, och då kommer centerförslaget. Vi kommer att klara av det här med Centern. Det är inga problem. Jag tycker att ni i stället kan börja titta på era samarbetspartner med sex timmars arbetsdag och allt vad ni har och ska försöka få ihop. Det blir svårare.

Vårt förslag däremot går ut på att vi tycker att bemanningföretagen kan ta över detta med ungdomar upp till 24 år och visa att de kan. Nu har man sagt från Ams: Vi inser att vi inte klarar av akademikerna. Alltså vill vi att bemanningföretagen ska hjälpa oss med detta.

Okej, de har insett detta. Men när kommer de, regeringen och ni att inse att ni inte klarar ungdomsarbetslösheten? Jag och vi i alliansen tror att bemanningsföretagen kommer att klara detta. Varför kan ni inte åtminstone försöka?

Anf. 90 MARYAM YAZDANFAR (s) replik:

Herr talman! Det här är väldigt intressant. Det företag, Lernia, som bland annat Annelie Enochson vill avyttra är ett av de företag som faktiskt kompletterar det arbete som till exempel arbetsförmedlingarna gör genom att vara först ut med att säga: Vi är beredda att ta ansvar för praktik för unga arbetslösa akademiker till exempel.

Det är ett sätt att ge ungdomar en chans på arbetsmarknaden. Det är, som sagt, bra att ni vill göra upp med Centern. Men att det ska bli lättare att avskeda är fortfarande det enda konkreta förslag som jag har sett om hur vi ungdomar ska få det lättare på arbetsmarknaden.

Vad gäller vårt arbete har vi presenterat, tror jag, 15 budgetar tillsammans med Miljöpartiet och Vänsterpartiet, så jag tycker att vi tillräckligt har bevisat att vårt samarbete fungerar.

Anf. 91 TINA ACKETOFT (fp) replik:

Herr talman! Jag tycker att vi kan förlåta Maryam Yazdanfar att hon inte kan alliansens arbetsmarknadspolitik. Jag förstår att hon inte kan den. Det blir så uppenbart när hon påstår att ett utkastat centerförslag utgör den arbetsmarknadspolitik som vi har för ungdomar. Uppenbarligen har hon inte läst motionerna. Det hade underlättat debatten.

Branschen är ny. Branschen måste utvärderas. Branschen måste nog granskas. Jag slutade räkna efter, tror jag, fem gånger som Maryam Yazdanfar uttalat sig om detta – det står väl sedan i protokollet.

Det blir så uppenbart att bemanningsbranschen är det som är faran. Bemanningsbranschen är ett stort hot så fort socialdemokrater talar. Man vägrar att se det faktum att den faktiskt hjälper ungdomar, invandrare, kvinnor och akademiker i högre grad än vad andra alternativ – ja, det enda alternativet, det vill säga Ams – gör.

Maryam Yazdanfar sade att Lernia har ett annorlunda avtal som gynnar arbetstagarna. Men vet Maryam hur tillsvidareanställningsprocenten ser ut? Om man jämför med de privata bemanningsföretagen undrar jag hur många de har som är tillsvidareanställda. Och hur många tillsvidareanställda har Lernia?

Anf. 92 MARYAM YAZDANFAR (s) replik:

Herr talman! Jag erkänner villigt att jag inte på rak arm kan den siffran. Däremot vill jag att Tina Acketoft svarar alla de ungdomar och invandrare som är anställda ute på Arlanda som jag nämnde som ett exempel på människor som kan fara illa i den här branschen när det är ett otydligt ansvar, när det är ett otydligt arbetsgivaransvar och det inte på samma sätt finns förhandlingar med facket. Vad svarar du dem? Ska inte de som arbetstagare ha rätt till samma skydd på samma sätt som de som är tillsvidareanställda i ett vanligt företag?

Anf. 93 TINA ACKETOFT (fp) replik:

Herr talman! Eftersom det är uppenbart att Maryam Yazdanfar inte vet de här siffrorna kan jag upplysa henne om att inom bemanningsföretagen är 80 % tillsvidareanställda. Inom Lernia är 70 % *inte* tillsvidareanställda. Den trygghet som Maryam Yazdanfar, och också jag, håller så högt tillgodoses alltså faktiskt bättre av privata bemanningsföretag än av det statliga företaget Lernia.

Anf. 94 MARYAM YAZDANFAR (s) replik:

Herr talman! Jag vill tacka Tina Acketoft för den fantastiska undervisning hon gav mig.

Anf. 95 ANDERS WIKLUND (v):

Herr talman! Att mäkla är egentligen inte en direkt ovanlig syssla. Mäklare förekommer på många olika marknader och varuområden. Det mäklas olja, aktier, värdepapper, fastigheter med mera. En förhållandevis ny företeelse i mäklarbranschen är bemanningsföretagen som har som sin affärsidé att mäkla arbetskraft. Det är därför som det här blir lite problematiskt. Det är ju lite skillnad mellan att mäkla aktier och att mäkla arbetskraft som bemanningsföretagen men naturligtvis också i viss utsträckning arbetsförmedlingarna sysslar med.

Arbetskraften som vara är lite speciell i och med att det inte går att separera arbetskraften från dess ägare, det vill säga den enskilda individen. Just därför har vi den här debatten om bemanningsföretagens vara eller icke vara. Det finns tveksamheter. Många upplever att hot och problem är förknippade med bemanningsföretagen. Och just därför är det förstås så viktigt att på olika sätt reglera den här verksamheten för att se till att mäklandet sker med hänsyn till det faktum att det som mäklas i grund och botten är människor.

När det gäller arbetsförmedlingarnas uppdrag och verksamhet kan man väl säga att det kravet är uppfyllt, med råge till och med. Det finns väl ingen verksamhet som är så genomreglerad som arbetsförmedlingen – vill jag påstå – och kanske till och med för mycket.

När det gäller bemanningsföretagen finns det egentligen väldigt lite av lagregleringar. Jag tror att anledningarna till detta är flera. Dels är bemanningsföretagen en förhållandevis ny företeelse, åtminstone i Sverige, och än så länge av relativt liten omfattning, dels har vi inväntat en aviserad gemensam EU-reglering av verksamheten – det gäller sedan flera år tillbaka. Men nu ser det ut att dröja med ett EU-direktiv som reglerar verksamheten. Det borde tala för att vi i stället gör något på hemmaplan. Detta har jag, och säkert många med mig, funderat en hel del på.

Men under tiden har saker hänt. Vi har sett hur parterna har tagit egna initiativ och hur de initiativen har resulterat i överenskommelser bland annat om ett särskilt auktorisationsförfarande. Men även arbets- och lönevillkoren har reglerats i kollektivavtal. På gång är faktiskt också avtal vad gäller kompetensutveckling och avtal om villkoren för föräldraledigheter. Detta är naturligtvis oerhört glädjande, samtidigt som det minskar behovet av att lagreglera verksamheten. Parterna ser faktiskt ut att klara av att hantera de här frågorna på egen hand.

Jag tror dock att det är väldigt viktigt att noga följa utvecklingen just därför att det som mäklas är människor. Därmed inte sagt att det inte finns problem som kan komma att kräva både en ny och en förändrad lagstiftning. Det har att göra med att bemanningsföretagen passar rätt illa i den svenska arbetsmarknadsmodellen. Företagen kuggar liksom inte automatiskt i våra institutionella lösningar. Kollektivavtalssystemet och hela arbetsrätten vilar ju på förutsättningen om en tvåpartsrelation. Det är klart att komplikationer uppstår när bemanningsföretagen kommer in i bilden.

Som redan har påtalats här från talarstolen löper anställda i bemanningsföretag som arbetar i kundföretag en större risk att hamna i ett slags ingenmansland i den meningen att man inte representeras av den fackliga organisationen i kundföretaget. Därmed löper man också risken att utestängas bland annat från viktig information som rör den egna arbetsplatsen och det egna jobbet. Det finns också en del oklarheter kring arbetsmiljöansvaret och var det ska ligga, kring skyddsombudsbefogenheter, villkor med mera i förhållande till inhyrd personal.

Det här är tyvärr problem som inte är alldeles lätta att lösa. Vad gäller frågetecknen kring arbetsmiljöansvaret och skyddsombuds arbetsvillkor utreds frågan nu. Jag hoppas verkligen att utredningen, som jag tror ska vara klar i mars nästa år, lägger fram förslag som förbättrar situationen och löser de här problemen för de anställda i bemanningsföretag.

Ett annat aktuellt problem är hur företrädesrätten till nytt jobb ska kunna garanteras i förhållande till arbetsgivarbeslut om att hyra in arbetskraft under tider då företrädesrätt till nytt jobb enligt LAS gäller. Här finns en uppenbar risk att arbetsgivare kan komma att utnyttja inhyrd arbetskraft för att sätta företrädesrätten ur spel. Det är inte tillåtet, men svårigheterna för såväl tidigare anställda som har företrädesrätt som deras fackliga organisationer är att leda i bevis att arbetsgivarens beslut har tillkommit i syfte att kringgå LAS, och det är minsann ingen lätt uppgift. Så här har vi ett eventuellt problem.

Några enkla lösningar finns inte heller här. Därför menar vi att det finns väldigt starka skäl att noga följa upp detta. Skulle det visa sig att det blir problem har vänstermajoriteten efter valet definitivt en uppgift att ta sig an. Personligen tror jag inte alls att vi från vänstermajoriteten är fullständigt emot bemanningsföretag. Bemanningsföretagen har kommit för att stanna, de har accepterats, de sluter kollektivavtal och så vidare. Jag tror att bemanningsföretagen kan spela en roll på arbetsmarknaden.

Det är inte så frågorna står. Det är mera fråga om hur vi ska se till att de som arbetar för bemanningsföretagen får likvärdiga villkor med andra arbetstagare och vilka åtgärder som är nödvändiga att vidta. Det är så problemet står, och det är den diskussionen som den här debatten egentligen ska handla om, inte huruvida vi ska ha bemanningsföretag eller inte.

Med detta yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet.

Anf. 96 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Jag har tidigare, måste jag erkänna, varit väldigt skeptisk och negativt inställd till bemanningsföretag. Det var i början då det kanske inte fungerade riktigt bra med de svenska bemanningsföretagen som jag grundlade den åsikten. Men jag måste erkänna att jag ser många

fördelar med just bemanningsföretag, inte på grund av regelförenklningar som riksdagen har beslutat eller som pågår inom EU utan därför att bemanningsföretagen har visat sig vara väldigt duktiga på att få in två grupper på arbetsmarknaden som jag ömmar särskilt för, och det är ungdomar och utlandsfödda. De har flera gånger bevisat – det finns statistik på det – att de kan förmedla jobb och få folk in på arbetsmarknaden i större utsträckning än vad många arbetsförmedlingar lyckats med. Det måste faktiskt tala till deras fördel. Därför är det inte så svart och vitt som man kunde tro tidigare när man hörde debatten före frågestunden. Det var att antingen ska bemanningsföretagen ta över allting eller, som Socialdemokraterna å den andra sidan säger, ska det helst inte finnas några bemanningsföretag och ska det finnas ska de absolut vara i statlig regi, statliga företag, för det är det absolut bästa. Jag tror att det ska vara något slags grön medelväg där vi ser positivt på bemanningsföretag men samtidigt, som Anders Wiklund var inne på, ser till att det finns trygga anställningsförhållanden för dem som jobbar för bemanningsföretagen. Det tror jag är en framkomlig väg som jag tror att vi ska fortsätta med även nästa mandatperiod.

Vi har tagit initiativ i den rödgröna majoriteten till att använda bemanningsföretagen mycket mer aktivt på det de är bra på. Ta förslaget i budgetpropositionen förra hösten om att vi ska låta bemanningsföretagen förmedla jobb när det gäller arbetslösa akademiker. Det är ett sätt att försöka få bemanningsföretagen att utnyttja den kompetens som de har. Jag tror att vi ska fortsätta på den banan framöver.

Auktoriserade bemanningsföretag har tagit egna initiativ, som vi ska vara glada för, för att framstå som bättre och ha ett bättre regelsystem. Därför tror jag att den gyllene medelvägen går mellan förslaget i betänkandet och reservationen. Men jag har inte ens ett särskilt yttrande, så i det här läget yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet. Jag tror att framtiden kommer att se ljus ut för de svenska bemanningsföretagen.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 21 §.)

12 § Offentlighet och sekretess samt integritetsfrågor

Föredrogs
konstitutionsutskottets betänkande 2005/06:KU28
Offentlighet och sekretess samt integritetsfrågor.

Anf. 97 LISELOTT HAGBERG (fp):

Herr talman! Vårt land är unikt på många vis. Med stolthet talar vi om vår tryck- och yttrandefrihet. Av tryckfrihetsförordningen framgår att varje svensk medborgare till främjande av ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning ska ha rätt att ta del av allmänna handlingar. Tryckfriheten får begränsas endast när det är påkallat med hänvisning till vissa intressen bland annat när det gäller personliga eller ekonomiska förhållanden.

Folkpartiet anser att tillgången till information om vilka beslut som fattas inom den offentliga sektorn är A och O i ett demokratiskt samhälle.

Det betänkande som nu ska debatteras – det verkar för övrigt som att jag blir ensam – handlar om offentlighet, sekretess och integritetsfrågor. Utskottet har i ett flertal betänkanden tidigare under mandatperioden behandlat motioner inom det här området. Under årens lopp har frågor av det här slaget utretts ett otal gånger. Utredningar pågår eller har nyligen avslutats, vilket också framgår av betänkandet. Ett exempel är Integritetsskyddskommittén vars arbete beräknas pågå till mars 2007. Kommitténs huvudsakliga uppgift är att kartlägga och analysera sådan lagstiftning som rör den personliga integriteten samt överväga om regeringsformens bestämmelse om skyddet för den personliga integriteten bör ändras. Det är dock inte kommitténs uppgift att lämna förslag på varje enskilt område utan mer generellt.

Det här KU-betänkandet är förhållandevis tunt i förhållande till rubriken. Det skulle nämligen vara möjligt att debattera en mängd olika områden under rubriken *Offentlighet och sekretess samt integritetsfrågor*.

Betänkandet handlar dock om motioner från den allmänna motionstiden hösten 2005. Det som tas upp är bland annat integritetskonsekvensbeskrivningar, missbruk av offentlighetsprincipen, förändring av sekretesslagen och arkivfrågor. Det skulle, som jag sade tidigare, vara möjligt att föra en lång debatt om vart och ett av de tre områden som behandlas, men jag tänkte bara helt kort nämna reservation 2, som jag för övrigt yrkar bifall till. Den handlar om teknikberoende integritetslagstiftning med koppling till lagen om elektronisk kommunikation, vilken i och för sig har tagit viktiga steg framåt, men den går inte riktigt ända fram när det gäller målet om teknikneutralitet.

Den tekniska utvecklingen ökar steg för steg möjligheterna att blicka in i medborgarnas privatliv, vilket innebär ett växande hot mot den enskildes integritet. Vi anser därför att det föreligger ett behov av en analys av grunderna för integritetsskyddets framtida utformning inom det här området.

Med detta, herr talman, skulle jag vilja avsluta mitt korta inlägg i ett stort och omfattande område.

Anf. 98 KERSTIN LUNDGREN (c):

Herr talman! I dag lever vi alla i skuggan av elfte september, terroristattacken mot World Trade Center i New York. Detta, i kombination med teknikens fantastiska utveckling och möjligheter, har givit helt nya förutsättningar för den som vill kontrollera mera. Det vi nu ser i Sverige likväl som i andra länder är en stark tilltro till att ökad teknisk kontroll ökar allas vår trygghet.

Men även historiskt har det funnits perioder då det för stunden syntts politiskt korrekt med utökade kontrollinsatser. Vi har sett det här hemma likväl som i andra länder och också effekterna av dessa. Det som sker nu sker inte samlat och tydligt, utan det sker stegvis.

Vi lever i och för sig i ett land där de flesta av oss, herr talman, torde se staten som god. Men det gäller inte hela vår omvärld, inte heller hela vår EU-miljö. Vi vet inte heller något om vad framtiden för med sig i de här delarna.

Regeringsformen anger i 2 kap. 6 § att varje medborgare är skyddad gentemot det allmänna, till exempel mot hemlig avlyssning, upptagning av telefonsamtal eller annat förtroligt meddelande. Ändå, herr talman, har förslagen nått kammaren på de här områdena.

Visst ska en rättsstat få använda tvångsmedel som inskränker enskilda personers integritet. Men med ökade möjligheter för myndigheterna måste också följa långtgående och effektiv kontroll av dem. Det är naturligtvis alltid en avvägning om det är nödvändigt att använda de lösningarna för att nå ändamålet. Man måste alltid fundera på om det inte är tillräckligt med en mindre ingripande åtgärd, alltid ställa sig frågan om den föreslagna åtgärden står i rimlig proportion till vad man har att vinna med åtgärden.

Herr talman! Om detta handlar delar av Centerpartiets motion som behandlas i detta betänkande.

Det vi sett hända, och de olika förslag som finns som inspiration i andra ledande länder på det här området, talar inte lugnande till oss. Det krävs en starkare grundlag och en generell tillämplig integritetsskyddslagstiftning. Om detta handlar det andra yrkandet i Centerpartiets motion.

Konstitutionsutskottet då? Man nöjer sig från majoritetens sida i det här betänkandet med att redovisa Integritetsskyddskommitténs uppdrag. Motionen avslås med hänvisning till att man vill avvakta dess slutredovisning den 30 mars 2007.

Vi brukar normalt också vänta på den typen av resultat av utredningar, herr talman. Men den här gången har vi valt att inte göra det, därför att vi ser att regeringen på det här området inte följer KU:s hållning. Regeringen lägger, obehindrad av denna integritetsskyddskommitté, fram förslag till ny lagstiftning. Och vem vet om det kommer mer?

Det finns alltså skäl för kammaren att tala tydligt på det här området om att det krävs ett helhetsgrepp på integritetsfrågorna och ett starkt grundlagsskydd.

Mot den bakgrunden, herr talman, yrkar jag den här gången, trots kommitténs arbete, bifall till reservation 1 under punkt 1 i betänkandet.

Anf. 99 GUSTAV FRIDOLIN (mp):

Herr talman! Offentlighet, integritet och öppenhet är laddade ord i den politiska debatten. Det är inte så konstigt därför att det är just de som kännetecknar ett demokratiskt samhälle. Deras motsats, slutenhet, rättsövergrepp och brist på delaktighet, är det som kännetecknar motsatsen till ett demokratiskt samhälle.

Just nu finns en mängd förslag i den offentliga debatten som rör just frågorna om avvägningen mellan offentlighet, integritet, öppenhet och deras motsatser. Det är en mängd intressanta förslag som när de hamnar i riksdagen eller om de redan hamnat i riksdagen i huvudsak bereds i justitietsutskottet. Om dessa handlar alltså inte denna debatt.

Nej, herr talman, denna debatt handlar faktiskt inte om så mycket annat heller, därför att på det här området finns det utredningar som pågår, Integritetsskyddskommittén, eller utredningar som precis är avslutade i något annat fall och där man väntar på regeringens beredning. Därför tänker jag bara tala något mycket kort om de reservationer vi har i det här betänkandet.

Reservationen 3, herr talman, kommer av ett yrkande från Miljöpartiets partimotion i energifrågor, som av naturliga skäl har hänvisats till konstitutionsutskottet. Det handlar i grunden om säkerhetsnivån i de svenska kärnkraftverken, som vi menar måste höjas för att anpassa våra reaktorer till den nivå som vår tid kräver, och inte den nivå som krävdes för ett par decennier sedan då de byggdes upp och de största renoveringarna av dem gjordes.

Att öka säkerheten i reaktorerna är självklart i huvudsak ett självändamål för att undvika haverier men har också så klart att göra med att kostnaderna för att driva kärnkraft då blir precis som de borde vara, nämligen något dyrare och därmed något mindre lönsamma. Detta skulle kunna leda till att några reaktorer tas ur drift tidigare än om man bibehåller nuvarande relativt låga nivå på säkerhetskraven. Det senare är inte aktuellt i Kärnkraftsinspektionens nya föreskrift om konstruktion och utförande av kärnkraftsreaktorer. Det finns en konsekvensutredning som anger kostnaden för nödvändiga säkerhetsförbättringar till ca 5,83 miljarder kronor.

Eftersom alla väsentliga data är sekretessbelagda, till exempel vilka åtgärder som krävs och var och när de ska genomföras, är det svårt att bedöma rimligheten i denna uppskattning, även om de föreslagna kraven är adekvata. En politisk debatt i frågan försvåras naturligt. Därför menar vi att det borde vara bra med ett tillkännagivande till regeringen om att upphäva denna sekretess. Detta är också innebörden i reservation 3, som jag härmed yrkar bifall till.

Herr talman! Reservationerna 1 och 2 berör frågor där det i dag pågår en utredning eller en utredning precis har blivit avslutad. Reservation 1, som Kerstin Lundgren så förtjänstfullt precis talade om i talarstolen, berör alltså att man ska göra ett tillkännagivande till regeringen om att komma med ett förslag till en generell integritetsskyddslagstiftning.

Innan jag gick till kammaren, herr talman, var jag lite förbryllad över att denna reservation hade kommit till eftersom just Integritetsskyddskommittén sitter och arbetar nu. Men så fick vi då en argumentation och en förklaring. Regeringen respekterar inte det faktum att Integritetsskyddskommittén arbetar utan lägger fram förslag som kraftigt berör integritetsfrågan och låter dem komma till riksdagen.

Då kan man av det dra den konsekvens som Centerpartiet gör, att då behöver inte heller riksdagen respektera att utredningen arbetar. Jag tycker att det är rimligare att dra konsekvensen att riksdagen ska stå för en standard där vi respekterar tillsatta utredningar, väntar med tillkännagivanden och inte behandlar de förslag som regeringen lägger fram som berör detta område. Det senare verkar nu bli fallet efter att Centerpartiet, Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Kristdemokraterna har aviserat att vi vill vänta med behandlingen av den mest diskuterade frågan, den om buggning. Det förra verkar också bli fallet eftersom inga andra partier än Centerpartiet vill yrka på ett tillkännagivande.

Anf. 100 BILLY GUSTAFSSON (s):

Herr talman! Vi diskuterar nu frågor utifrån ett motionsbetänkande angående offentlighets-, sekretess- och integritetsfrågor. Det finns fyra reservationer som jag kort ska återkomma till. Men först tänkte jag ta tillfället i akt att ge några mer allmänna synpunkter.

Man kan konstatera att sekretess- och integritetsfrågorna har fått en alltmer framskjuten roll i den politiska debatten. Jag tror att det är av framför allt två orsaker.

Det ena gäller den tekniska utvecklingen. Det som tekniskt inte var möjligt för 20–25 år sedan är tekniskt möjligt i dag. Det är i dag möjligt att bevaka och följa människor på ett sätt som inte gick tidigare. Det andra gäller förändringar i samhället som sådant och därmed också i politiken. Jag tänker framför allt på det så kallade kriget mot terrorism. De två förutsättningarna gör att vi fått ett mer riktat fokus på dessa frågor.

Jag uppfattar att det finns en bred samsyn om offentlighetsprincipens grundläggande del i vår demokrati och för mänskliga rättigheter och att öppenheten i sig har ett egenvärde. Samtidigt finns det ett behov av värn för den enskildes integritet. Här vill jag passa på att säga att jag instämmer i det som Liselott Hagberg sade i denna kammare, men inte alldeles nyss utan den 9 februari 2005. Hon sade då något som jag tycker är riktigt, nämligen att ”det är troligen omöjligt att entydigt kunna definiera begreppet integritet och samtidigt också få en allmän acceptans för en sådan definition”. Jag tror att Liselott där pekade på något väldigt väsentligt. Begreppet innehåller många dimensioner och är oerhört svårt att fänga in.

Inför debatten i dag tog jag mig före att titta i protokoll från tidigare debatter. Jag slogs av att där finns ett mönster. När man diskuterar offentligheten i sig gör man det utifrån argumentationen att offentlighet behöver utvidgas. En stund senare diskuterar man integritetsskyddet, och då landar debatten i att integritetsskyddet bör stärkas. Jag kunde notera att det inte sällan var samma person som hade båda dessa uppfattningar.

Det finns alldeles uppenbart en målkonflikt mellan å ena sidan offentlighet och å andra sidan integritetsskydd. Jag tror inte att det är möjligt att organisera bort målkonflikten, utan det är något som vi måste leva med. Jag för min del tror att politiken är det verktyg som behövs för att kunna göra avvägningarna mellan ökad offentlighet och ett förstärkt integritetsskydd. Utmaningen är, som jag ser det, att inte ha mer sekretess än det som är absolut nödvändigt men heller inte ha för lite sekretess på något område.

Herr talman! Mot den, som jag upplever, mycket komplicerade bakgrunden tycker jag att det är klokt att avvakta det utrednings- och beredningsarbete som pågår för att inte fatta förhastade beslut. På den punkten håller jag med Gustav Fridolin, om jag nu inte missförstod honom. Han förde ett resonemang om vilken respekt vi ska ha för arbetande utredningar och beredningar.

Jag ska avsluta med några korta kommentarer om de reservationer som finns. Först gäller det reservation 1 från Centerpartiet. I reservationen förs ett resonemang om behovet av att definiera begreppet integritet. Jag tror inte att det är meningsfullt att försöka göra det just på grund av det som jag sade alldeles nyss, nämligen att det troligen är omöjligt att göra det så att det blir entydigt och allmänt accepterat. Jag tror inte heller att begreppet integritet är statiskt över tid, utan det förändras i takt med att samhället och värderingarna förändras.

Den andra delen i reservationen, som handlar om integritetskonsekvensbeskrivningar, känner jag sympati för, men det är mycket tveksamt om det är en framkomlig väg. Jag är inte heller alldeles säker på att det vore önskvärt. Som jag var inne på tidigare vill jag hävda att det är politiken som är verktyget, samtidigt som det är politikens uppgift att ta ställning i målkonflikter. Om vi kunde utreda allt och vetenskapligt bevisa vad som är rätt och fel skulle vi inte behöva politiken. Politiken är till för att vi ska kunna göra en avvägning vad gäller priset för det som vi vill uppnå för att se om det är ett rimligt pris, om förhållandet mellan det som vi vinner och det som vi ska betala är rimligt.

När det gäller reservation 2 från Folkpartiet konstaterar jag bara att vi egentligen inte tar ställning i sak. Jag har egentligen inte någon annan uppfattning. Jag antar att det som man skriver i reservationen om teknikneutralitet är korrekt; det kanske inte är exakt det begreppet som används, men det gäller i alla fall teknikberoendet. Jag tar inte ställning till det, men det är rimligt att Integritetsskyddskommittén först får möjlighet att lämna sitt slutliga betänkande och att vi därefter tar den diskussionen.

Gustav tog också upp reservation 3 från Miljöpartiet. Den handlar om sekretess och hävande av de uppgifter som SKI, om jag fattat det rätt, har sekretessbelagt. Frågan har prövats rättsligt, och man har kommit fram till att tillämpningen rent juridiskt, utifrån de rättsregler som nu finns, är korrekt. Det finns två delar i reservationen, att regeringen upphäver sekretessen eller att lagen ändras. Jag anser att det sistnämnda är svårt att ta ställning till, alltså att utifrån ett enskilt fall ändra på lagstiftningen. Lagstiftningen är generell till sin karaktär. Vad gäller det andra alternativet, att regeringen upphäver sekretessen, kan jag inte överblicka konsekvenserna av det – därav min tveksamhet. Jag tycker inte att det är rimligt att ge detta regeringen till känna.

Den fjärde reservationen, även den från Miljöpartiet, tror jag inte att Gustav sade så värst mycket om. Även här tycker jag att det är rimligt att regeringen får fullfölja beredningen av delbetänkandet.

Avslutningsvis, herr talman, yrkar jag bifall till utskottsmajoritetens förslag och avslag på samtliga reservationer.

Anf. 101 KERSTIN LUNDGREN (c) replik:

Herr talman! Billy Gustafsson talar om behovet av ökad offentlighet och om den målkonflikt som skulle finnas vad gäller förstärkt integritetsskydd.

Det är väl viktigt, Billy Gustafsson, att klargöra på vilka områden vi ska ha offentlighet. Det handlar ju om den offentliga sektorn, den gemensamma sektorn, den skattefinansierade verksamheten. Medborgarna ska kunna kontrollera den i stället för att bara behöva lita på att det som kommunalrådet, riksdagsledamoten eller statsrådet sagt är korrekt. Därför är det viktigt att vi har offentlighet på de områdena.

Men lika viktigt måste det vara att den enskilda individen, du och jag som enskilda medborgare, har rätt till sitt privatliv, har rätt till integritet utan att överallt ha storebror som ser dem. Delar inte Billy Gustafsson den uppfattningen?

Billy Gustafsson talar om integritetsperspektivet som ett flytande begrepp, svårt att definiera. Men inte är det väl helt omöjligt? Det finns ett

försök till definition i 2 kap. 6 § regeringsformen där det ges en tydlig signal om integritetsperspektiv. Trots denna paragraf väljer regeringen att lägga fram förslag för kammaren som ingriper i den personliga integriteten utan att redovisa nödvändiga integritetskonsekvenser och diverse annat. Nog vore det väl möjligt att göra den paragrafen så tydlig att även regeringen måste se på den när den lägger fram sina förslag för kammaren?

Anf. 102 BILLY GUSTAFSSON (s) replik:

Herr talman! När det gäller det första som togs upp, alltså det som handlade om personlig integritet och integritetsskydd, tror jag att vi är alldeles överens. Jag vill inte ha ett samhälle som tillåter insyn i enskilda människors liv mer än det som är absolut nödvändigt.

Jag försökte närmast peka på målkonflikten, att det finns en konflikt inbyggd i detta. Jag uppfattade reservationen så att det i första hand inte handlade om att slå fast var offentligheten ska finnas och var offentlighetsprincipen gäller. Jag håller med om att offentlighetsprincipen handlar om, och har sin grund i, att vi måste ha insyn i det som staten och samhället har för sig. Där ska det finnas en transparens. Jag håller med om det. Där har vi ingen delad uppfattning.

Sedan var jag tveksam till förslagen. Jag försökte att motivera dem. Det är möjligt att ordet ”integritet” är väldigt entydigt. Nu är jag ingen teknik-*freak*, men jag tog mig före att söka på ordet ”integritet” på nätet. Då fick jag fram ett antal olika definitioner och beskrivningar av vad begreppet står för. Det gav mig en signal om att det kanske inte är så enkelt, entydigt och allmänt accepterat. Mer än så försökte jag inte säga i mitt inlägg.

Anf. 103 KERSTIN LUNDGREN (c) replik:

Herr talman! Om Billy Gustafsson har sökt på nätet, googlat eller gjort något annat för att ta reda på vad begreppet integritet har för innebörd – varför hade han inte kunnat titta i regeringsformen? Det förslag som ligger på kammarens bord tar fasta på vad som står i regeringsformen. Man kan fråga: Har vi flera gånger fått förslag som berör detta område utan att frågorna är tillräckligt utredda? Borde man inte dra slutsatsen att det är desto viktigare att vi är tydliga i vår definition, så att den enskilde medborgaren får klart för sig vad som gäller? Du ska kunna veta var storebror ser dig och vad som är ditt personliga rum.

Det är viktigt att vi är tydliga. Ett otal förslag visar att regeringen inte tar sig an de här frågorna med tillräckligt allvar. Det förslag som läggs på kammarens bord innebär ökade ingrepp i den personliga integriteten.

Anf. 104 BILLY GUSTAFSSON (s) replik:

Herr talman! Kerstin Lundgren har nog alldeles rätt i att det kommer förslag och beslut som i någon mening kommer att inskränka den personliga integriteten.

Varje gång det läggs fram sådana förslag åvilar det kammaren att göra en avvägning. Är vinsten med en inskränkning så stor att man måste leva med att integriteten för den enskilda individen blir mindre? Jag tror inte att det går att skaffa ett system som kan ersätta den politiska värderingen och debatten. Varje förslag måste värderas utifrån sina egna förut-

sättningar och med de utgångspunkter som är för handen vid just det tillfället.

Om nu regeringen lägger fram förslag där man, enligt Kerstin Lundgren, struntar i grundläggande frågor, bör man vara klar över att regeringen inte har majoritet här i kammaren. Man måste ha stöd från andra, och uppenbarligen är det många som tycker att det i förslaget finns en rimlig avvägning.

Anf. 105 LISELOTT HAGBERG (fp) replik:

Herr talman! Jag begärde ordet mest för ett klagörande.

När det gäller vår reservation, nr 2, hänvisar utskottet till Integritetskyddskommittén. Jag vill tala om för Billy Gustafsson att Integritetskyddskommitténs uppdrag är att kartlägga, analysera och föreslå förändringar i lagstiftning för att förbättra skyddet för den personliga integriteten. I grundlagen är det inte aktuellt med några sådana, åtminstone inte inför det kommande valet. Den här typen av förändringar ska man ju fatta beslut om före och efter val. När det gäller lagstiftning i övrigt handlar det mest om lagstiftning på en generell nivå. Kommitténs uppdrag är inte att gå på djupet inom enskilda områden. Det är 17–18 områden som kartläggs.

Vårt yrkande är hämtat från en IT-motion som handlar om teknikneutral integritetsskyddslagstiftning och gäller lagen om elektronisk kommunikation. Det är ett specifikt område, och det ryms inte i Integritetskyddskommitténs uppdrag att komma med den typen av förslag. Jag vill alltså klargöra att det inte är riktigt korrekt att i det här sammanhanget hänvisa till Integritetsskyddskommittén, för detta ryms inte inom den kommitténs uppdrag.

Anf. 106 BILLY GUSTAFSSON (s) replik:

Herr talman! Jag blev lite förvånad och lite rädd när Liselott Hagberg begärde replik. Jag ska snart reda ut varför jag blev rädd. Men nu är jag inte rädd längre.

Jag blev rädd för att du, Liselott, begärde replik för att jag hänvisade till något du sade här i kammaren för något år sedan. Men nu var det inte så, utan du begärde replik av andra skäl.

I mitt inlägg sade jag att jag tror att det kan ligga mycket i det ni vill åstadkomma. Jag kan inte läsa att Integritetsskyddskommittén inte skulle kunna komma att åtminstone beröra dessa frågor. I uppdraget finns det skrivningar om att lägga fram förslag – ja, det blir ju ingen grundlagsändring, som Liselott påpekade – om att förslagen inte ska vara kopplade till något visst tekniskt förfarande. Det finns en insikt om att den nya tekniken skapar nya förutsättningar som måste beaktas.

Jag vill inte föregripa det arbete som pågår. Jag tror att det kommer att kunna ha betydelse i det här fallet. Därför tycker jag inte att det finns någon poäng i att kräva en ny utredning innan den nu pågående utredningen är färdig.

Anf. 107 LISELOTT HAGBERG (fp) replik:

Herr talman! Billy Gustafsson sade att han blev orolig när han trodde att jag hade begärt ordet för att säga något om det jag sade för ett år sedan. Jag tycker att det är alldeles utmärkt att jag blev citerad och att det

påminns om att jag sade kloka ord för ett år sedan. Sådant kan jag bara tacka för, och det kunde jag ha gjort inledningsvis.

Men Billy Gustafsson verkar inte ha lyssnat på vad jag sade nyss. Detta yrkande, som finns i en IT-motion, ryms inte i Integritetsskyddskommitténs uppdrag. Det är inte riktigt korrekt att hänvisa till att man avvaktar en utredning när utredningens uppdrag inte innefattar yrkandet i den här motionen. Det är också därför som vi har en reservation i frågan.

Det var detta jag ville klargöra. Annars kan ju Billy Gustafsson alltid läsa protokollet om ett år och se att det jag säger nu är korrekt.

Anf. 108 BILLY GUSTAFSSON (s) replik:

Herr talman! Jag tror inte att vi kommer längre i sak här. Jag konstaterar att vi gör lite olika bedömning när det gäller om vi ska avvakta utredningen eller inte. Sedan tyckte jag att det kändes trevligt att kunna visa på att jag hade läst och uppfattat vad du sade för ett år sedan, liksom att jag kunde instämma i det och använda det i dagens debatt.

Om jag kommer att kunna läsa dagens protokoll om ett år vet jag inte, för jag vet inte ens om jag kommer att vara kvar i riksdagen då. Det får vi se. Det är en annan fråga och en annan debatt.

Anf. 109 GUSTAV FRIDOLIN (mp) replik:

Herr talman! Till dem som eventuellt ser detta som webbsändning vill jag säga att även de som inte sitter i riksdagen kan läsa riksdagsprotokollet. Det är en del av den svenska offentlighetsprincipen.

Jag begärde replik för att man när man lyssnade på Billys inlägg kunde få det till att vårt yrkande om hävning av sekretessen på vissa dokument inom svenska kärnkraftsinspektionen skulle vara ett juridiskt tvivelaktigt yrkande.

För att det ska stå klart vad vi egentligen vill och hur reglerna ser ut kan man peka på att det i majoritetens ställningstagande pekas på att regeringen i särskilda fall har möjlighet att förordna om undantag från sekretess som har föreskrivits med stöd av 8 kap. 6 § sekretesslagen. Regeringen har alltså rätt att häva sekretessen om man tycker att det är av allmänintresse att känna till bristerna i säkerheten vid svenska kärnkraftverk.

Vi menar att det vore bra att ha dessa dokument tillgängliga, och därför tycker vi att riksdagen genom ett tillkännagivande borde påpeka det för regeringen. Om regeringen trots allt menar att något sådant beslut om att i särskild ordning offentliggöra dessa dokument inte ska fattas, anser vi att man bör överväga om sekretesslagen bör ändras. Dokument som berör en verksamhet som om den inte fungerar kan vara farlig för oss alla bör vara offentliga och tillgängliga för alla. Det är vad vårt yrkande i första hand går ut på.

I första hand bör regeringen själv pröva om man kan fatta ett enkelt beslut om att häva sekretessen för dessa dokument. Om regeringen inte vill fatta ett sådant beslut bör vi överväga om sekretesslagen bör ha en skrivning om att dokument som berör sådant som kan vara farligt för större delen av befolkningen inte bör vara sekretessbelagda.

Anf. 110 BILLY GUSTAFSSON (s) replik:

Herr talman! Jag kanske uttryckte mig otydligt förut. Jag har inte försökt påstå att Gustav Fridolin i reservationen på något sätt skulle försöka med någon juridisk fint. Jag försökte bara, precis som Gustav gjorde, peka på de två möjligheter som finns. Antingen upphäver regeringen sekretessen eller så ändrar man lagen.

Jag försökte förklara varför jag kanske inte tyckte att någondera av dem var en framkomlig väg. I det ena fallet, när det gäller att regeringen skulle upphäva sekretessen, gjorde jag det utifrån att jag inte kan överblicka vad det egentligen skulle ha för konsekvens. Jag är för dåligt insatt i själva sakfrågan som sådan. Det är ju en bedömning som är gjord som, såvitt jag har begripit det, handlar om en koppling till att enskild skulle lida men utifrån att affärshemligheter, eller vad jag nu ska kalla det, då skulle röjas. Jag kan inte göra någon sådan bedömning, om det är rimligt eller inte. Därför är jag inte beredd att göra ett tillkännagivande.

Sedan förde jag ett resonemang om lagstiftningen. Om den skulle ändras vill jag ta upp det i ett helhetsperspektiv, så att jag ser vad det får för konsekvenser. Vilka fler områden skulle i så fall undantas från sekretess? Det kanske är fler än det som du pekar på. Jag kan inte helt gå in i sakfrågan. Jag försöker då att förklara varför jag inte tycker att ett tillkännagivande är rimligt.

Anf. 111 GUSTAV FRIDOLIN (mp) replik:

Fru talman! Det här är en politisk debatt när den är som bäst. Billy Gustafsson förstår min argumentation. Jag förstår Billy Gustafssons argumentation. Vi kan konstatera att vi är oense.

Den enda anmärkning som finns kvar att göra på det området är möjligen den att problemet just är att vi alla är så dåligt insatta i konsekvenserna av vad som står i de här dokumenten. De borde faktiskt vara offentliga så att vi kunde föra en politisk debatt med all kunskap om säkerhetsbristerna, som möjligen finns på de svenska kärnkraftverken.

Låt mig, fru talman, när jag har replik också ställa en fråga till Billy Gustafsson i ett annat ärende som har debatterats när det gäller detta betänkande. Billy sade mycket trevligt – det tackar vi för – att han instämde i mitt resonemang om att man, när en utredning är tillsatt som hanterar ett ärende, ska invänta den utredningen. Därför är det rimligt att riksdagen i dag inte gör några klara tillkännagivanden på de områden där utredningar är tillsatta eller bereds.

Gäller samma logik regeringen, Billy Gustafsson? Bör inte heller regeringen lägga fram lagförslag för riksdagen när det handlar om saker och ting som redan bereds i en utredning eller berör områden där en utredning försöker ta ett större grepp?

Anf. 112 BILLY GUSTAFSSON (s) replik:

Fru talman! Jag tror inte att det är en absolut koppling mellan att det läggs fram ett förslag och att regeringen är tvingad att gå vidare och lägga en proposition till riksdagen. Det absoluta sambandet ser jag inte.

Jag ger regeringen en möjlighet att värdera förslaget och ta ställning till det och fundera över: Tycker vi att det här var rimligt, och uppnår vi det vi ville med det? Är det kostnadseffektivt? Är det effektivt utifrån syftet med åtgärden? Har det kanske förändrats över tid så att det är nya

förutsättningar? Vad vet jag? Men självklart ska regeringen behandla och också ta ställning till de utredningar som läggs fram.

Anf. 113 MATS EINARSSON (v):

Fru talman! Det är säkert på det sättet att det är oerhört svårt att definiera personlig integritet i juridiska termer. Likväl tror jag att vi är överens om att ett juridiskt legalt skydd för den personliga integriteten är grundläggande i ett demokratiskt samhälle. Det är grundläggande men inte oinskränkbart. Tyvärr måste vi ha möjligheten att använda tvångsmedel, integritetskränkningar, till exempel för att utreda och beivra brott. Men vi ålägger oss restriktioner. Vi säger att dessa inskränkningar i den personliga integriteten först och främst måste vara nödvändiga. De måste vara proportionerliga i förhållande till det syfte de har. De måste vara förenade med rättssäkerhet.

Givetvis är det en intresseavvägning, som Billy Gustafsson var inne på. Det är en intresseavvägning – och där håller jag med honom – som knappast kan göras en gång för alla i en generell integritetslagstiftning, utan den måste göras från fall till fall. Så är det säkert. Men vad som är av särskilt intresse för oss här i konstitutionsutskottet och för riksdagen i dess helhet är ju de särskilda restriktioner som ligger i grundlagen och i Europakonventionen. Där finns gränser för vad vi kan göra. Där finns en uppmaning till oss som lagstiftare och för den delen till regeringen. Den uppmaningen lyder: Tänk efter! När ni sedan har tänkt efter så tänker ni efter en gång till. Först då kanske ni kan tillåta er att ta ett steg som innebär en integritetsinskränkning.

Ibland är det dessutom så att vi här i riksdagen anser att den där tankepausen, det där eftertänkandet, kräver mer systematiska former. Därför har regeringen på riksdagens uppmaning tillsatt en särskild utredning, Integritetsskyddskommittén, med uppgift att kartlägga och analysera sådan lagstiftning som rör den personliga integriteten. Det är alldeles utmärkt att så har skett. I det här betänkandet behandlas ett antal motioner som vi föreslår ska avslås just med hänvisning till att Integritetsskyddskommittén arbetar och så småningom kommer att lägga fram sitt förslag.

Billy Gustafsson sade att vi inte ska ta förhastade beslut – rätt så. Tyvärr – och det har redan konstaterats – har regeringen inte riktigt samma inställning utan har förelagt riksdagen ett antal förslag som är grovt, skulle jag vilja påstå, integritetsinskränkande, som är dåligt motiverade. Man har inte velat avvakta den bedömning som Integritetsskyddskommittén så småningom kommer att göra.

Jag menar att Billy Gustafssons ord är precis lika giltiga när det gäller de förslagen. Vi bör inte ta förhastade beslut, och med den särskilda regel som finns i regeringsformen kommer de här förslagen förmodligen att bordläggas under tolv månader. Vi följer alltså uppmaningen, som Europakonventionen och den svenska regeringsformen ger till oss lagstiftare: Tänk efter! När vi sedan har gjort det ska vi tänka efter en gång till.

Fru talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag i detta betänkande.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 21 §.)

Föredrogs
konstitutionsutskottets betänkande 2005/06:KU29
En moderniserad rättsprövning, m.m. (prop. 2005/06:56).

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 21 §.)

14 § Allmänna motioner om energibeskattnings m.m.

*Allmänna motioner om
energibeskattnings m.m.*

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU20
Allmänna motioner om energibeskattnings m.m.

Anf. 114 FREDRIK OLOVSSON (s):

Fru talman! Jag tänkte att jag, medan skatteutskottets ledamöter kanske tar plats i sina stolar, skulle berätta lite grann om den fråga som ska debatteras här.

I det betänkande som ska diskuteras behandlar skatteutskottet nästan 50 förslag från den allmänna motionstiden förra hösten, och gemensamt för dem är att de handlar om olika punktskatter.

Många av förslagen rör energibeskattnings, som den gröna skatteväxlingen, tjänstenärings och industrins energiskatter, miljöavgift på dansk kolproducerad el och skatterabatter för att hushållen ska byta till energisnålare vitvaror.

Andra frågor som tas upp är jordbrukets miljö- och energiskatter, effektivskatt på kärnkraft och skatt på naturgrus. Det finns också förslag som rör reklamskatten, skatt på fritidsbåtar, skatt på djurförsök och skatt på socker och fett.

Förslagen har inte rönt så stor framgång i utskottets behandling. Samtliga förslag avstyrks. Det har föranlett utskottets ledamöter att till betänkandet foga 14 reservationer och fyra särskilda yttranden.

Fru talman! Därmed överlämnar jag betänkandet till kammarens behandling.

Anf. 115 STEFAN HAGFELDT (m):

Fru talman! Vi moderater har tre reservationer och två särskilda yttranden i betänkandet. Men jag nöjer mig med att yrka bifall till reservation nr 1 som jag också så småningom kommer att begära rösträkning på.

Moderata samlingspartiet anser att Sverige behöver en ny och långsiktig energipolitik. Vi vill ersätta dagens målflora med två övergripande mål:

- Energipolitiken ska främja en säker och konkurrenskraftig el- och energiförsörjning i hela Sverige.
- All energiproduktion ska klara högt ställda miljö- och säkerhetskrav.

För att verka mot dessa mål måste energibeskattnings göras om i grunden. Syftet med skatterna måste renodlas så att skatter som ska gene-

ra intäkter för staten tas ut i konsumentledet och miljöstyrande skatter tas ut i producentledet så nära föreningskällan som möjligt.

Produktionskatter och subventioner som utan miljöskäl försämrar energimarknadens funktionssätt bör tas bort. Effektskatten på kärnkraftsel är skadlig och bör successivt reduceras.

Vi vill avskaffa elcertifikatssystemet som är ett dyrt, svåradministrerat och ineffektivt system. Systemet är ett sätt för regeringen att kringgå budgetlagens krav på bruttoredovisning.

Fru talman! För att den gemensamma nordiska och snart europeiska elmarknaden ska fungera är det viktigt att beskattningen liksom regelverket i övrigt är likartat i dessa länder. På denna punkt har regeringen underlåtit att agera.

Skillnaderna i skatte- och avgiftssystem mellan de nordiska länderna har snarare ökat än minskat. Detta leder till en rad snedvridningseffekter som gör att de gemensamma produktionsresurserna inte utnyttjas optimalt. Det leder också till orättvisa konkurrensförhållanden mellan olika kraftproducenter i olika nordiska länder. Hög beskattning av svensk industris utsläpp kan dessutom leda till att produktionen flyttas utomlands.

Vi moderater avvisar tanken om skatteväxling. Miljöskatter ska användas för att minska miljöbelastningen från energiproduktionen. Men det finns inga övertygande skäl att utan närmare analys lägga ytterligare skattebörda på energisektorn.

Vi konstaterar att den gröna skatteväxlingen fortsätter trots att tillgänglig forskning helt har förkastat idén. Tillgänglig forskning och utredning visar nämligen att grön skatteväxling gör oss fattigare. Våra reala inkomster minskar, och miljövinster blir mycket små.

Skogsprofessorn, socialdemokraten och riksdagsledamoten Sören Wibe har konstaterat att de som drabbas hårdast är de som bor i glesbygd samt låginkomsttagare. Höjda dieselpriser slår hårt mot kollektivtrafiken. I glesbygd blir bussturena allt glesare och bilberoendet större. Därmed förblir utsläppen lika stora, men befolkningen blir något fattigare. Turismen är en annan näring som drabbas hårt av den gröna skatteväxlingen.

Fru talman! I reservation nr 8 framhåller vi att den särskilda effektberoende skatten på kärnkraftsel är skadlig och därför successivt ska reduceras. Effektskatten minskar reinvesteringsutrymmet i kärnkraftsanläggningarna och motverkar angelägna investeringar. Det enda uttag av skatt som är motiverat är det som motsvarar en tänkt kommersiell försäkringspremie för kärnkraftens riskkostnader.

Just på energiområdet är det viktigt att ersätta fossila bränslen och begränsa utsläppen av växthusgaser. Vi vill stoppa den förtida avvecklingen av kärnkraften och öppna för forskning och utveckling av kärnteknologin. Vi vill också ta bort de formella hindren för intressenter att ansöka om att bygga nya kärnkraftverk.

Fru talman! I reservation nr 12 påminner vi om att vi moderater vid budgetbeslutet för år 2006 motsatte oss höjningen av naturgrusskatten från 10 kr till 13 kr per ton naturgrus och i stället föreslog en skattesänkning till 5 kr per ton. Vi vidhåller vår uppfattning i frågan. Detta bör ges regeringen till känna.

I ett särskilt yttrande tar vi upp att det är viktigt att människor som vill bo och verka på landsbygden har rimliga förutsättningar. Svensk

livsmedels- och jordbruksnäring har skatter och avgifter som snedvrider konkurrensen i förhållande till omvärlden.

I våra budgetalternativ föreslog vi bland annat ytterligare höjning av reseavdraget och sänkt dieselskatt. Vi föreslog också att skatterna på handelsgödsel och bekämpningsmedel skulle slopas. Vi kommer även i fortsättningen att verka för att förutsättningarna för livsmedels- och jordbruksnäringen blir konkurrensneutrala och att människor har råd att utnyttja bilen för olika aktiviteter.

Fru talman! Trots att riksdagen i april 2002 tillkännagav för regeringen att reklamskatten borde avvecklas och att frågan borde prioriteras vid kommande budgetberedning har regeringen återkommit år 2002, 2003 och 2004 med beskedet att frågan prioriteras men utan resultat. I årets budget har prioriteringen lett fram till skatten sänks från den 1 januari 2006. Det är i sig välkommet, men alltfjämt kvarstår en orimlig beskattning av annonser i vissa medier. Vi anser att klarhet måste skapas om när denna skadliga skatt ska tas bort helt och att en redovisning borde lämnas av regeringen i samband med ekonomiska vårpropositionen år 2006.

Anf. 116 ANNE-MARIE EKSTRÖM (fp):

Fru talman! Energi är en livsnödvändighet. Som människor behöver vi alla energi för att överleva. Men resurserna vi använder för att skapa energi får inte förstöra miljön och på så sätt hota klimatet i framtiden. Våra barnbarn, deras barn och deras barn ska också kunna gå ut i skogen och plocka kantareller och blåbär.

Jordens klimat håller sakta men säkert på att förändras. De allra flesta forskare är i dag överens om att dagens utsläpp av växthusgaser leder till att jordens medeltemperatur ökar. Det är växthuseffekten. I stället för att använda mer kol och olja måste vi förbruka mindre av dessa och andra energikällor som inte kan förnyas.

Fru talman! Folkpartiet anser att kampen mot växthuseffekten ska vara det överordnade miljömålet för svensk energipolitik. Växthuseffekten är global och måste också bekämpas gemensamt. Där har EU en viktig roll. Det räcker inte att Sverige ensidigt minskar koldioxidutsläppen. Miljön globalt blir inte bättre, och dessutom riskerar Sveriges företag att få konkurrensnackdelar.

Folkpartiet välkomnar systemet med utsläppsrätter. Även om vi anser att det kanske borde ha haft en annan utformning är det ändå ett steg på vägen. Folkpartiet anser också att det är viktigare att beskatta de anläggningar som orsakar miljöskador i stället för att beskatta användningen av el och bränslen. I detta sammanhang vill jag också påpeka att Folkpartiet anser att även andra miljöfarliga utsläpp borde komma i fråga när det gäller beskattning eller avgifter.

Men, fru talman, vi ska inte ha en energipolitik som driver ut fler företag ur landet, utan tvärtom. Den svenska basnäringen med skog, kemi, gruvor och stål, som står för 27 % av vår varuexport, är energiintensiv. Även annan industri är en stor energiförbrukare. Sverige har långa avstånd till sina kunder, men genom att vi har haft billig energi har vi ändå varit konkurrenskraftiga i Europa. Vi måste se till att bevara de konkurrensfördelar som vi har – självfallet med hänsyn tagen till miljön.

Fru talman! Då är det märkligt att man stänger ett ekonomiskt lönsamt och tekniskt säkert kärnkraftverk, Barsebäck 2. Den energitillgång

som försvinner måste ersättas. Utbyggnaden av förnybara energikällor har inte skett i den takt som man förväntade sig under 80- och 90-talen, utan den energi som står till buds är till exempel importerad kolkraft.

Folkpartiet anser att vi måste bevara den kärnkraft vi har. Vi utesluter inte heller en framtida utbyggnad av kärnkraften. Vi vill också att den effektskatt som i dag finns på kärnkraft successivt ska avvecklas eftersom den minskar återinvesteringsutrymmet i kärnkraftsanläggningarna.

Fru talman! Vi ska inte behöva tvingas köpa el från kolkraftverk som släpper ut koldioxid eller från kärnkraftverk med långt mindre säkerhet än våra egna på grund av att det saknas el. Det är verkligen dubbelmoral att själv lägga ned kärnkraftverk som är fullt fungerande och sedan tycka att det är helt riktigt att utnyttja kärnkraftverk i andra länder.

Fru talman! Självfallet ska allt göras för att effektivisera energianvändning både hemma och inom industrin. Det ska belönas, och inte bestraffas. Den som vidtar energibesparande åtgärder i sitt hus, som att sätta in treglasfönster och installera bergvärme, ska inte straffas genom ett ökat taxeringsvärde på huset och därmed högre fastighetsskatt.

Användning av biobränsle och eldning av avfall och sopor, som redan görs i dag i Borås, är alternativ som måste utökas. Vindkraft är ett annat alternativ. Vi anser dock att alla energislag ska klara konkurrensen sinsemellan utan skatter och subventioner. Därför vill vi avskaffa de elcertifikat som subventionerar vindkraft och biobränsle som infördes för något år sedan.

Fru talman! Brist på el skapar också höga elpriser. Tillsammans med höga elskatter får både företag och hushåll problem. Hushåll som i många fall redan i dag lever på marginalen får ökade kostnader. Folkpartiet anser att elskatten måste sänkas. Vi anser också att den inte ska ingå i en grön skatteväxling. Som jag sade i början av mitt anförande vill Folkpartiet att de anläggningar som orsakar miljöförstöringen också ska stå för kostnaderna – inte de som använder energin.

Fru talman! Man kan kalla betänkandet för ett uppsamlingsheat eftersom det behandlar kvarvarande motioner från höstens motionstid. Därför representerar inte de reservationer som vi har till betänkandet hela vår energipolitik. Förutom reservationen som handlar om energiskatt allmänt har vi en reservation som handlar om att vi tycker att torv ska anses som fossilt bränsle och därför inte befrias från koldioxidskatt och energiskatt. I en annan reservation säger vi nej till miljöbonus för vindkraft. Vi motsätter oss subventioner av energiproduktion över huvud taget.

Precis som Stefan Hagfeldt sade nyligen har vi tillsammans med övriga allianspartier ett särskilt yttrande där vi anser att man borde återkomma med ett förslag om att reklamskatten ska avskaffas.

Fru talman! Jag står självfallet bakom alla våra reservationer, men yrkar bifall endast till reservation 2 under punkt 1.

Anf. 117 LARS GUSTAFSSON (kd):

Fru talman! Till att börja med vill jag säga att jag avsiktligt har begränsat mitt inlägg till att redogöra för våra grundläggande uppfattningar om energi och kopplingen till skatter.

Varje modernt samhälle är beroende av energi och fungerande energiproduktion. Produktion och användning av energi medför ofta, tyvärr, påverkan på miljön i negativ riktning. Därför försöker moderna samhällen också på olika sätt att reglera energiproduktion och energikonsumtion.

Ett effektivt sätt att reglera och styra på energiområdet är att använda sig av skatter. Detta fungerar i och för sig effektivt, men det innebär också komplikationer. Eftersom energifrågor inte kan avgränsas till vissa områden eller platser kan beskattningen negativt påverka annan produktion och arbetstillfällen och snedvrider konkurrensen inom landet och gentemot omvärlden. Vårt land kan inte heller avskärma sig från miljöpåverkan från andra länder i världen. Ett av de mest uppmärksammade exemplen på detta är det accelererande problemet med ökande koldioxidutsläpp.

Som slutsats kan man anföra att Sverige inte på egen hand bör reglera och beskatta energi utan att beakta beslut i omvärlden. Det är därför vi kristdemokrater är angelägna om att Sverige aktivt måste driva bland annat energi- och miljöfrågor i EU och i andra internationella forum.

Som vi framhåller i vår reservation är vi kristdemokrater för en så kallad grön skatteväxling, men anser att i den utformning som den gröna skatteväxlingen har genomförts i Sverige har den i flera fall fått ett asymmetriskt utfall. Detta har inneburit att det ökade skatteuttaget på ett miljöområde inte kompenseras med lägre kostnader på ett annat. Företag, enskilda hushåll och personer har nettomässigt fått ökade kostnader. I praktiken motverkar detta en långsiktigt positiv utveckling i riktning mot en bättre miljö.

Fru talman! Sverige behöver ett energiskattesystem där skatter och miljöavgifter utformas så att inte sysselsättning och välfärd drabbas. Tillgången till billig energi framställd under trygga och säkra förhållanden måste säkerställas. En EU-harmonisering av systemet med långsiktighet som mål är nödvändig. För att långsiktigt åstadkomma miljövänlig produktion och konsumtion av energi kan Sverige inte avvika från omvärlden utan allvarliga negativa konsekvenser för det svenska samhället.

Ett talande exempel är när statliga svenska företag driver koleldade kraftverk i andra länder samtidigt som vi i Sverige avvecklar energiproduktion med ytterst lite utsläpp av koldioxid. Dessa företag genererar i sin tur stora vinster till svenska staten med miljardbelopp som omsätts för vår välfärd.

Det finns inget hinder för Sverige att gå före på olika områden, men det är ingen miljövinst i att vi avviker från omvärlden så att tillverkning, arbetstillfällen och verksamheter flyttar utomlands. Den framtida lösningen på energifrågan står inte att finna i att Sverige ensamt strävar mot att skilja ut sig, utan vägen till bättre energi- och miljöpolitik går via samverkan och gemensamma beslut med andra länder. Detta är också grundtanken bakom våra förslag och reservationer som finns till detta betänkande.

Fru talman! Avslutningsvis väljer jag att yrka bifall endast till reservation nr 3, även om vi givetvis står bakom samtliga våra reservationer.

Anf. 118 STAFFAN DANIELSSON (c):

Fru talman! Vi diskuterar i dag olika motioner om energiskatter. Energifrågorna i vid bemärkelse är ett oerhört viktigt område i vår samhällsutveckling som är ständigt mycket aktuellt.

Det här gör att även beskattningen på området är – vill jag säga – väl utvecklad och differentierad utifrån en rad olika parametrar, eller med andra ord rätt krånglig.

För Centerpartiet har resurshushållning och miljö alltid varit två mycket viktiga värdeord. Vi har genom åren arbetat mycket hårt för en energipolitik som strävar efter detta. I Centerpartiets budgetförslag i höstas redovisar vi våra synpunkter på energiområdet, som är väl kända för många. Vi vill till exempel långsiktigt avveckla kärnkraften. Vi anser att elcertifikaten är ett bra instrument för att stödja förnybara källor som vindkraft och bioenergi.

Vi har sedan många år ett energisamarbete med bland andra Socialdemokraterna. Vi tycker att det är bra med stabila och breda riktlinjer i de här frågorna, som verkligen kräver stabilitet och långsiktighet så att marknadsaktörerna vågar och kan agera på effektivaste sätt. Vi strävar efter att bredda samarbetet ytterligare.

Det är tyvärr oroande att regeringen på ett litet men ändå viktigt område, vattenkraften, nu lägger förslag om att minska stödet till den småskaliga vattenkraften. Energiuppgörelsen, som jag tolkar den, innebär att de mindre vattenkraftverken i de små vattendragen, liksom i dag, ska fortsätta att omfattas av certifikatsystemet. Förnybar, miljövänlig vattenkraftsproduktion ska alltså behålla sitt stöd. Jag beklagar att regeringen nu agerar i strid med detta.

Betänkandet behandlar både stora och mindre frågor. Centerpartiet har en reservation och några särskilda yttranden som jag kort ska redovisa.

Fru talman! Under flera decennier har en imponerande biltestverksamhet vuxit upp i Norrbottens inland. Det handlar om en samlad årsomsättning på många hundra miljoner kronor och flera hundra arbetstillfällen. Det är något som betyder oerhört mycket i denna glesbefolkade landsända. På samtliga anläggningar, vare sig de ägs av utländska koncerner eller lokala entreprenörer, bedrivs en likartad verksamhet. Man utvecklar system, verifierar datorsimuleringar och testar produkter och system av olika slag för bilar i vinterväglag. Verksamheten förbrukar mycket energi för till exempel snöröjning, uppvärmning av lokaler samt landbanor med en kombination av uppvärmd asfalt och konstfrusen is.

Fordonsindustrin i Sverige är befriad från energiskatt. Eftersom det utvecklingsarbete som bedrivs på egna anläggningar hos lokala entreprenörer är identiskt med det som utförs av entreprenörer på anläggningar ägda av kundföretag, bör beskattningen självfallet vara lika. Så är faktiskt inte fallet. Under flera år har de lokala företagen med varierande framgång kämpat för att erhålla samma befrielse från energiskatt som de stora företagen har. Vi anser att en skyndsam översyn bör göras i syfte att ge alla företag i denna biltestbransch lika förutsättningar genom samma energiskattebefrielse. Jag yrkar bifall till reservation nr 5 av Jörgen Johansson.

Vi markerar också vår uppfattning i några andra frågor genom särskilda yttranden. Centerpartiet vill inte ha någon särskild ny skatt på

fritidsbåtar. Detta har diskuterats från och till i om inte hundra år så i alla fall några decennier. Det finns ingen båtskatt i dag, och Sverige fungerar faktiskt. Men det finns en färsk regeringsproposition om att införa ett båtregister. Sedan är naturligtvis steget till en skatt på fritidsbåtar inte långt. Det finns också beslut från Socialdemokraternas högsta organ att införa en båtskatt. Det är därför starkt oroande att skatteutskottet nu hänvisar till att frågan om båtskatt kan prövas bara beslut har fattats om att införa ett obligatoriskt fritidsbåtsregister.

Låt mig gå över från båtar till mat. Den svenska livsmedelsproduktionen, som är i världsklass vad gäller miljö- och djurvänlighet, belastas fortfarande av flera tunga skatter. Verkligheten är den att lönsamheten för den här viktiga basnäringen ligger i strykclass inom de 15 gamla EU-länderna. Produktionen av mat krymper faktiskt nu i Sverige. Ska Sverige klara flera av sina miljömål är en fortsatt livskraftig jordbruksnäring en förutsättning. Denna mycket gröna näring betyder fortfarande mycket även för ekonomi och sysselsättning över hela landet.

Därför vill Centerpartiet, till skillnad från Socialdemokraterna och deras samverkanspartier, sänka traktorernas dieselskatt med 1 kr per liter ned till EU-nivån och avskaffa den handelsgödselskatt som, vad jag vet, är världsunik. Det här skulle förbättra näringens marginaler, likställa villkoren med våra grannländer och underlätta de många investeringsbeslut på gårdarna som är en snar nödvändighet om inte produktionen ska fortsätta att minska i Götaland, i Svealand och i Norrland.

Anf. 119 PER ERIK GRANSTRÖM (s):

Fru talman! Med skatterna finansierar vi vår gemensamma välfärd. Skatterna ska vara så utformade att de stimulerar till arbete, investeringar, utveckling och minskade sociala och ekonomiska orättvisor. Skatterna ska också bidra till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Energiskatternas tudelning är mycket påtaglig. De har till uppgift att bidra till finansieringen av samhällets kostnader för bland annat utbildning, vård och omsorg samt övriga gemensamma funktioner som samhället vilar på.

Men energiskatterna ska också minimera skadliga utsläpp och bidra till en samhällsutveckling som i så liten grad som möjligt tär på ändligen resurser. I Sverige har vi under socialdemokratisk regim de senaste tio åren arbetat systematiskt och målinriktat med att ställa om samhället till att bli mer miljöanpassat. Det har gett resultat.

Den förnybara energin har ökat med 31 terawattimmar under de senaste tio åren. Utsläppen av svaveldioxid i luften har halverats. Utsläppen av kväveoxider har minskat med 35 % sedan 1990. Flera arter som för tio år sedan riskerade att utrotas är i dag livskraftiga.

Den här utvecklingen väcker uppmärksamhet i omvärlden. Internationella undersökningar visar att Sverige är världsledande på att höja välförhållandet utan att trycket på miljön ökar. Sverige är ett föregångsland när det gäller att använda ekonomiska styrmedel och systematiskt miljömålsarbete. Sveriges påverkan i EU har även lett till en förbättring inom flera miljöområden.

Vi socialdemokrater vill bygga det gröna folkhemmet, ett långsiktigt hållbart samhälle. Men fördelningspolitiken är lika viktig för oss socialdemokrater. Goda ekonomiska framsteg måste förenas med social rätt-

Prot. 2005/06:103
6 april

visa och skydd av miljön. Det är ingen ouppnåelig vision. Vi socialdemokrater har redan visat att vi är på rätt väg.

Tvärtemot vad som kan utläsas i många av de borgerliga reservationerna, och som jag har hört av inlägg i debatten, menar vi socialdemokrater att höga ambitioner på miljöområdet och en tuff miljölagstiftning stimulerar ekonomisk tillväxt. Det bevisas av att miljöteknik är en av Sveriges snabbast växande exportbranscher. Det är en strategisk framtidsbransch. Sverige har starka förutsättningar att driva på teknikutvecklingen då en stor del av vår exportindustri är inriktad på att finna bra och kostnadseffektiva lösningar på energi- och miljöområdet. Genom att sätta uppnåeliga mål på miljöområdet och samtidigt stimulera miljöforskning och stödja produktutveckling genereras tillväxt och nya jobb. Det är något annat än att enbart säga nej till ekonomiska styrmedel.

Fru talman! Jag har valt att inleda mitt anförande med några ord om vårt gemensamma ansvar för miljön och sambandet med den ekonomiska utvecklingen. Detta med anledning av att det hänger så nära ihop med de energi- och miljöbeskattningar som behandlas i betänkandet.

I de borgerliga reservationerna till majoritetens förslag finns miljöansvaret pliktskyldigast inskrivet. Det känns bra att vi är överens om synen på vikten av ett långsiktigt hållbart samhälle. Men när jag fortsätter att läsa reservationerna så blir jag lite mera betänksam. Moderaterna avvisar tanken på skatteväxling, det vill säga att man höjer skatten på det som är miljökadlig och minskar skatten på arbete. Kristdemokraterna för sin del säger att det behövs ett miljörelaterat skatte- och avgiftssystem där beskattningen på arbete sänks och beskattningen på miljöpåverkan relativt sett höjs, det vill säga en grön skatteväxling.

För mig är det här en principfråga inom energibeskattningsområdet. Behövs det, eller behövs det inte en omställning? Behövs det, eller behövs det inte ekonomiska styrmedel? För oss socialdemokrater är svaret givet. Visst behöver vi ställa om samhället, och visst behövs det ekonomiska styrmedel.

Jag skulle i det replikskifte som jag hoppas att vi kommer att få – jag vet att det finns många kamrater ute i det här huset som hoppas att vi ska vara försiktiga med det – vilja få ett svar från de partier som med förkärlek kallar sig den borgerliga alliansen. Vilken inriktning kommer ni att ta? Ska vi styra eller ska vi inte styra med skatter? Ska vi styra mot en hållbar utveckling?

Med den frågan omfattar jag också Folkpartiet, som i sitt anförande har pratat om miljöstyrande skatter. Det jag ser är kanske att skillnaden mellan oss, Kristdemokraterna och Folkpartiet mera skulle kunna ligga i vad det är för skattebas vi ska använda och vad vi ska beskatta. Är det så att Moderaterna är totalt isolerade inom alliansen i synen på nödvändigheten av skatternas miljöstyrande effekter?

Moderaterna vill inte heller gynna förnybara energikällor som till exempel elcertifikat. Vi hörde alldeles nyss från ett av de andra partierna som ingår i alliansen att elcertifikaten är bra. Vilket är det? Är de bra, eller är de inte bra? Kan jag få ett klagörande på den punkten? Eftersom elcertifikaten syftar till att stimulera förnyelsebar elproduktion så finner jag därmed också att Moderaternas skrivningar om att energiproduktionen ska klara högt ställda miljö- och säkerhetskrav kommer att falla väldigt tungt, för det är ju det som är elcertifikatens syfte: Vi ska styra över vilken produktion vi ska ha.

Kristdemokraterna för sin del pläderar för ökad energiskatteharmonisering inom EU. De skriver i sin reservation att det visat sig omöjligt på grund av ett fåtal länders blockering att driva igenom till exempel en gemensam miniminivå för koldioxidavgifter.

Jag vill i det sammanhanget bara erinra om att energiskattedirektivet faktiskt innehåller minimiskatt för el, mineraloljor, kol och naturgas. Vi socialdemokrater motsätter oss inte minimiskattenivåer. Vi har till och med i EU aktivt stött arbetet med det nya energiskattedirektivet som innebär positiva minimiskattenivåer. Men vi menar i övrigt att skatterna ska vara nationella och motsätter oss att vi ska ha en skatteharmonisering inom EU.

Centerpartiet för sin del lyfter i sin reservation fram frågan om fordonsindustrin och konkurrenssituationen för den norrländska biltestverksamheten. Jag håller med om att den är en viktig utvecklingspotential för Norrlands inland, men jag vill passa på att uppmärksamma om att frågan om industrins energibeskattnings har behandlats i SNED-utredningen, och frågan bereds för närvarande av regeringen. Från utskottsmajoritetens sida är vi inte beredda att föregripa den beredningen och vill inte dra ut en enda del i industrins beskattning. Jag hoppas naturligtvis, precis som Centerpartiets företrädare, att vi snart får en lösning på den här frågan, men vi vill inte ha en särbehandling av just biltestverksamheten.

Naturgrusskatten tas upp såväl i en moderat reservation som i ett särskilt yttrande från Centerpartiet. Jag vill då erinra om att det i de av riksdagen fastställda miljö kvalitetsmålen ingår ett delmål för naturgrus användning som innebär att uttaget av naturgrus år 2010 ska vara högst tolv miljoner ton per år.

Tyvärr ökade leveranserna av ballast inklusive naturgrus år 2004 med 9 % enligt SGU. Det finns därför som jag ser det skäl till höjningen av naturgrusskatten om delmålet ska uppnås.

Fru talman! Med det jag nu har anfört yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

Anf. 120 STEFAN HAGFELDT (m) replik:

Fru talman! Per Erik Granström sade att Sverige har blivit ett föregångsland med sin energipolitik. Den energipolitik som regeringen styr och ställer med var fördelningspolitiskt mycket bra.

Jag visar här en kopia av en sida i dagens Expressen. Där står det att Brita och Stig Nordström, båda 74 år, hellre fryser än betalar för elen. Läser man artikeln så är det inte riktigt så, därför att de anser sig helt enkelt inte ha råd. De har tvingats sänka värmen till 14 grader inomhus, och så har de haft det hela vintern.

Det hemska är att det inte är ett fåtal äldre par som har hamnat i den här situationen. Elpriserna har ju gått upp med raketfart. Visst, vi kan med all rätt gå på elproducenterna – de har del i det här. De säger då å sin sida att elpriserna har gått upp därför att vattentillgångarna inte är tillräckligt stora, och den förtida avvecklingen av kärnkraften ger signaler om att vi inte kommer att kunna producera energi lika billigt längre i Sverige.

Det Brita och Stig går till storms emot nu här är skatten. Jag läser inantill: ”Det är skatten jag opponerar mig mot. Hälften vore nog, säger

hon.” Och det är riktigt. I dag utgörs elpriset till 50 % av skatt. Det är alltså den som är väldigt tung för människorna.

Samtidigt kan man tala om det här med energiskatter och grön skatteväxling. Ja, vilka är det som drabbas av till exempel att bensinpriset och dieselpriset stiger till 11–12 kr? Nu skriver tidningarna att priset kanske blir 14 kr i sommar. Ja, det är naturligtvis de som inte har så stora ekonomiska muskler och resurser. Det som Per Erik var så stolt över drabbar helt enkelt fördelningspolitiskt just dem som är svaga: pensionärspår, barnfamiljer och dem som fortsättningsvis alltså inte kan köra sina barn längre utan kanske får flytta till tätort.

Anf. 121 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik:

Fru talman! Det är helt rätt som Stefan Hagfeldt säger: Visst har skatterna på energi ökat. Det är klart att om man stannar vid det konstaterandet så kanske man kan dra slutsatsen att det jag sade är fel. Men man måste väga in andra parametrar också. En grön skatteväxling är precis det jag sade, nämligen en sänkning av skatten på arbete och en ökning av skatten på miljöstörande element i vårt samhälle. Det innebär att kompensationen har gått ut för den ökade energibeskattningen, och den modell vi har haft för att lägga ut kompensationen har haft en fördelningspolitisk effekt där de som har de lägre inkomsterna har fått en större del av kompensationen.

Dessutom är det intressant med det här paret som fryser hellre än betalar för elen. Riksdagens utredningstjänst har tittat på och gjort en jämförelse av vad energiskatterna betyder för ett hushåll om vi jämför år 1996 och 2005. Man kan konstatera att av hushållens ekonomiska tillgång har energibeskattningen minskat med 0,3 procentenheter. Det beror på att en klok, ekonomisk finansiell politik har bidragit till att reallönerna i Sverige har ökat och bidrar till att hushållens utgifter för energiskatten reallt sjunker.

Anf. 122 STEFAN HAGFELDT (m) replik:

Fru talman! Det här är nog en bild som det här pensionärsparet inte alls känner igen. Per Erik Granström, du har ju chansen här nu att säga direkt till dem – jag kan skicka över protokollet till det här paret, för det går väl att få tag i Brita och Stig Nordström genom Expressen – att ditt svar alltså är att riksdagens utredningstjänst anser att det här är fel. De har inga problem med att betala sin skatt, utan de sänker värmen därför att de tycker att det är trevligt när det är 14 grader, och det har de gjort hela vintern.

Nej, det håller inte.

Barnfamiljer tvingas nu flytta från glesbygd till tätorter därför att de inte längre har råd att köra sina barn till olika aktiviteter och inte har råd att åka till sitt arbete. Man har alltså slagit i taket för sådana här energikostnader. Det är därför vi är emot det här med grön skatteväxling.

Jag vill tydliggöra en sak. Du sade i ditt anförande att vi är emot förnybara energikällor. Vi är mycket positiva till detta. Däremot är vi emot elcertifikaten som de är utformade nu. Jag kommer från Norrköping. Holmen Paper bygger en ny pappersmaskin, och det vägde väldigt jämnt mellan Norrköping och Madrid. Efter mycket om och men blev det Madrid. De kommer att inviga den i juni månad. Jag tycker att det är

ledsamt, för vi behöver arbetstillfällena här i Sverige. Vi har goda kontakter med Holmen. De säger bland annat att oron gäller energipolitiken. Just elcertifikaten slår väldigt hårt mot våra industrier. Det är väl inte en bra politik när vi tänker på att det nästan är en och en halv miljon svenskar i arbetsför ålder som inte går till något jobb. Vi behöver vända arbetstillfälle här i Sverige. Vi kan därför inte pressa upp energipriserna hur högt som helst. Kom också ihåg att vi bor i ett kallt klimat! Det har varit en ovanligt kall vinter.

Anf. 123 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik:

Fru talman! Det är rätt intressant att höra klagomålen på hur dåligt det är med Sverige. Jag har hört i den här debatten redan om att svenskt näringsliv måste flytta ut på grund av våra energiskatter och elcertifikaten. Jag kan bara konstatera att hela Europa omfattas av elcertifikatssystemet. Nej, förlåt mig! Nu är jag inne på fel. Jag avser naturligtvis handeln med utsläppsrätter. För det är oftast det som den elintensiva industrin tar upp. De säger att de drabbas väldigt hårt av det, men det är ju ett europeiskt fenomen. Vi kunde önska att inte bara Europa utan hela klotet omfattades av detta.

Stefan Hagfeldts exempel skulle jag kunna kvittera med att konstatera att alldeles nyss har det invigts en 4 miljarders investering i Kvarnsveden, där Stora Enso har valt att göra ett annat beslut, nämligen att lägga en motsvarande industri i Sverige. Så det är inte alltid säkert att det hamnar utomlands. Tillväxten i Sverige har faktiskt under de senare åren varit bättre än tillväxten i omkringliggande länder.

Om vi återgår till pensionärsparat är de uppgifter jag har fått grundade på vad riksdagens utredningstjänst har tagit fram. Jag har ingen anledning att tro att utredningstjänsten får med felaktiga uppgifter. Jag hoppas att vi med det också skulle kunna reda ut den debatt som är mellan Stefan Hagfeldt och mig.

Anf. 124 MARIE ENGSTRÖM (v):

Fru talman! Jag vill inleda med att instämma i det som Per Erik Granström säger om vikten av att styra mot en hållbar utveckling. Det måste hela tiden vara utgångspunkten.

Jag ska bara säga någonting utifrån en reservation som Vänsterpartiet har i det här betänkandet. Det handlar om skatteväxling.

Nu är vi vid halvtid i skatteväxlingsreformen. Vi har fram till nu växlat ca 17 miljarder kronor av det som sades skulle växlas. För oss är det väldigt viktigt att halvtid göra en utvärdering. Det handlar inte om att vi på något sätt ska avbryta skatteväxlingen, men det är viktigt att den utvärderas. Det är också viktigt att den utvärderas inte minst när det gäller effekter på miljön.

Vi vet att hittills har skatteväxlingen haft betydelse för miljön. Det vet vi, men vi måste också se vad den har haft för effekt på inkomstfördelning mellan olika grupper, vad den har betytt för olika regioner i landet och inte minst vad den har haft för betydelse för industrins konkurrenskraft. Vi ska komma ihåg att vi sedan den dag vi inledde skatteväxlingen också har startat upp ett antal andra styrmedel för att uppnå samma resultat, en hållbar utveckling. Det handlar om sådana saker som elcertifikat, som redan har diskuterats, olika program för energieffektiv-

sering, och det handlar om handelssystemet med utsläppsrätter. Det är oerhört viktigt att vi hittar det bästa och mest optimala systemet där vi har ett bra samspel mellan de olika åtgärder som vi gör. Det måste finnas ett bra samspel mellan de skatter vi tar ut och de andra olika styrmedlen. Det anser vi från Vänsterpartiets sida är oerhört viktigt. Det handlar definitivt inte om att avbryta skatteväxlingen, men vi måste ta olika hänsyn.

Med detta, fru talman, yrkar jag bifall till reservation 4.

Anf. 125 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik:

Fru talman! Egentligen kanske jag går upp i talarstolen mer för att markera att på den här punkten är inte Marie Engström och jag speciellt oense. Jag ville bara peka på att det redan har genomförts utvärderingar, dels inom Finansdepartementet, dels inom ramen för Långtidsutredningen. Regeringen har nu också gett Naturvårdsverket och Statens energimyndighet i uppdrag att i samråd med berörda miljömåls- och sektorsmyndigheter göra en övergripande heltäckande utvärdering av dagens ekonomiska styrmedel inom miljöområdet. Det ska man redovisa senast den 1 oktober 2006. Jag hoppas att det kan lugna Vänsterpartiet att vi från Socialdemokraterna verkligen vill ha utvärderingen och avser att följa utvecklingen vad det gäller styrmedel inom miljöområdet.

Anf. 126 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Inom Vänsterpartiet är vi fullkomligt lugna. Vi är inte nervösa på något sätt. Jag vet också att det finns utredningsuppdrag utlagda, bland annat till Naturvårdsverket. Men för oss är det väldigt viktigt att man har det breda anslaget. Naturligtvis är det viktigast att utvärdera effekten på miljön, men vi måste också titta på vad det har för fördelningseffekter, vad det betyder för olika regioner i landet, vad det betyder för vår konkurrensutsatta industri och även vad det har för betydelse för samspelet med andra ekonomiska styrmedel som vi använder oss av i dag som vi inte ens hade den dag vi inledde skatteväxlingen. Det har betydelse, för alla de här styrmedlen strävar mot samma mål, att förbättra miljön. Då måste vi också ur en samhällsekonomisk synvinkel säkerställa att det ena inte förtar det andra.

Överläggningen var härmed avslutad
(Beslut fattades under 21 §.)

15 § Skiljemannakonventionen och uppsägning av avtal med Norge

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU24
Skiljemannakonventionen och uppsägning av avtal med Norge (prop.
2005/06:94).

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 21 §.)

16 § Tullverkets ingripande mot varor som misstänks göra intrång i vissa immateriella rättigheter

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU25
Tullverkets ingripande mot varor som misstänks göra intrång i vissa immateriella rättigheter (prop. 2005/06:89).

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 21 §.)

17 § Konstnärsfrågor

Föredrogs
kulturutskottets betänkande 2005/06:KrU10
Konstnärsfrågor.

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 21 §.)

18 § Spel- och lotterifrågor

Föredrogs
kulturutskottets betänkande 2005/06:KrU11
Spel- och lotterifrågor.

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 21 §.)

19 § Ungdomsfrågor – särskild ordning

Föredrogs
kulturutskottets betänkande 2005/06:KrU23
Ungdomsfrågor – särskild ordning.

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 21 §.)

20 § Arkivfrågor

Föredrogs
kulturutskottets betänkande 2005/06:KrU26
Arkivfrågor.

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 21 §.)

Kammaren beslutade kl. 16.59 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 17.05 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 17.05.

21 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

AU5 Arbetslöshetsförsäkringen

Punkt 1 (Framställning från Riksrevisionens styrelse angående arbetslöshetsförsäkringen – kontroll och effektivitet)

1. utskottet

2. res. 1 (c, m, fp, kd)

Votering:

142 för utskottet

110 för res. 1

1 avstod

96 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 19 v, 12 mp, 1 -

För res. 1: 39 m, 36 fp, 23 kd, 12 c

Avstod: 1 s

Frånvarande: 33 s, 16 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 10 c, 5 mp, 1 -

Carl-Erik Skårman (m) anmälde att han avsett att rösta nej men markerats som frånvarande.

Punkt 3 (Ersättningsnivåer)

1. utskottet

2. res. 3 (v)

Votering:

235 för utskottet

19 för res. 3

1 avstod

94 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 111 s, 40 m, 35 fp, 23 kd, 14 c, 11 mp, 1 -

För res. 3: 19 v

Avstod: 1 mp

Frånvarande: 33 s, 15 m, 13 fp, 10 kd, 9 v, 8 c, 5 mp, 1 -

Punkt 8 (Inträdesvillkor)

1. utskottet

2. res. 4 (v, mp)

Votering:

224 för utskottet

31 för res. 4

94 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 111 s, 40 m, 36 fp, 23 kd, 14 c

För res. 4: 18 v, 12 mp, 1 -

Frånvarande: 33 s, 15 m, 12 fp, 10 kd, 10 v, 8 c, 5 mp, 1 -

Punkt 10 (Familjehemsförälder och a-kassa)

1. utskottet

2. res. 5 (m, kd)

Votering:

191 för utskottet

65 för res. 5

93 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 111 s, 34 fp, 19 v, 14 c, 12 mp, 1 -

För res. 5: 40 m, 2 fp, 23 kd

Frånvarande: 33 s, 15 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 8 c, 5 mp, 1 -

Torkild Strandberg (fp) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

Punkt 11 (Företagarnas ersättningsrätt)

1. utskottet

2. res. 6 (c, m, fp, kd)

Votering:

142 för utskottet

114 för res. 6

93 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 111 s, 18 v, 12 mp, 1 -

För res. 6: 40 m, 36 fp, 23 kd, 1 v, 14 c

Frånvarande: 33 s, 15 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 8 c, 5 mp, 1 -

Elina Linna (v) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

Punkt 15 (A-kassa och arbete i annat land)

1. utskottet

2. res. 7 (c, m, fp, kd)

Votering:

143 för utskottet

113 för res. 7

93 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 111 s, 19 v, 12 mp, 1 -

För res. 7: 40 m, 36 fp, 23 kd, 14 c

Frånvarande: 33 s, 15 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 8 c, 5 mp, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

AU7 Anställningsvillkor i bemanningsföretag

Punkt 2 (Anställningsvillkor i bemanningsföretag)

1. utskottet

2. res. (c, m, fp, kd)

Votering:

142 för utskottet

113 för res.

94 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 19 v, 12 mp, 1 -

För res.: 40 m, 36 fp, 23 kd, 14 c

Frånvarande: 34 s, 15 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 8 c, 5 mp, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

KU28 Offentlighet och sekretess samt integritetsfrågor

Punkt 1 (Generell integritetsskyddslagstiftning)

1. utskottet

2. res. 1 (c)

Votering:

239 för utskottet

16 för res. 1

94 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 111 s, 38 m, 35 fp, 23 kd, 19 v, 12 mp, 1 -

För res. 1: 1 m, 1 fp, 14 c

Frånvarande: 33 s, 16 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 8 c, 5 mp, 1 -

Punkt 2 (Teknikoberoende integritetslagstiftning)

1. utskottet

2. res. 2 (fp)

Votering:

218 för utskottet

37 för res. 2

1 avstod

93 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 111 s, 40 m, 23 kd, 19 v, 14 c, 10 mp, 1 -

För res. 2: 36 fp, 1 mp

Avstod: 1 mp

Frånvarande: 33 s, 15 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 8 c, 5 mp, 1 -

Punkt 7 (Åtgärdskrav för kärnkraftsreaktorer)

1. utskottet

2. res. 3 (mp)

Votering:

243 för utskottet

13 för res. 3

93 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 111 s, 40 m, 36 fp, 23 kd, 19 v, 14 c

För res. 3: 12 mp, 1 -

Frånvarande: 33 s, 15 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 8 c, 5 mp, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

KU29 En moderniserad rättsprövning, m.m.

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU20 Allmänna motioner om energibesättning m.m.

Punkt 1 (Energiskatt, allmänt)

1. utskottet

2. res. 1 (m)

3. res. 2 (fp)

4. res. 3 (kd)

5. res. 4 (v)

6. res. 5 (c)

Förberedande votering 1:

18 för res. 4

14 för res. 5

224 avstod

93 frånvarande

Kammaren biträdde res. 4.

Förberedande votering 2:

22 för res. 3

20 för res. 4

213 avstod

94 frånvarande

Kammaren biträdde res. 3.

Förberedande votering 3:

36 för res. 2

23 för res. 3

197 avstod

93 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Förberedande votering 4:

41 för res. 1

36 för res. 2

179 avstod

93 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

126 för utskottet

41 för res. 1

89 avstod

93 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 111 s, 1 kd, 14 v

För res. 1: 40 m, 1 fp

Avstod: 35 fp, 22 kd, 5 v, 14 c, 12 mp, 1 -

Frånvarande: 33 s, 15 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 8 c, 5 mp, 1 -

Punkterna 2–12

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU24 Skiljemannakonventionen och uppsägning av avtal med Norge

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU25 Tullverkets ingripande mot varor som misstänks göra intrång i vissa immateriella rättigheter

Kammaren biföll utskottets förslag.

KrU10 Konstnärsfrågor

Kammaren biföll utskottets förslag.

KrU11 Spel- och lotterifrågor

Kammaren biföll utskottets förslag.

KrU23 Ungdomsfrågor – särskild ordning

Kammaren biföll utskottets förslag.

KrU26 Arkivfrågor

Kammaren biföll utskottets förslag.

22 § Bordläggning

Anmälde och bordlades

Proposition

2005/06:190 Skatt på flygresor

Motioner

med anledning av prop. 2005/06:129 Genomförande av EG-direktiven om överföring av passageraruppgifter och uppehållstillstånd för studier

2005/06:Sf25 av Per Westerberg m.fl. (m)

2005/06:Sf26 av Sven Brus m.fl. (kd)

2005/06:Sf27 av Ulla Hoffmann och Kalle Larsson (v)

2005/06:Sf28 av Birgitta Carlsson m.fl. (c)

2005/06:Sf29 av Mona Jönsson m.fl. (mp)

med anledning av prop. 2005/06:148 Vissa frågor om vuxnas lärande, m.m.

2005/06:Ub11 av Tomas Eneroth (s)

2005/06:Ub12 av Ulf Nilsson m.fl. (fp, m, kd, c)

med anledning av prop. 2005/06:150 Europakooperativ

2005/06:L15 av Ingemar Vänerlov m.fl. (kd)

med anledning av prop. 2005/06:158 Åtgärder för att stärka kundernas ställning på energimarknaden, m.m.

2005/06:N19 av Per Bill m.fl. (m, fp, kd, c)

med anledning av prop. 2005/06:161 Sekretessfrågor – Skyddade adresser, m.m.

2005/06:K23 av Magdalena Andersson (m)

2005/06:K24 av Ingrid Burman och Elina Linna (v)

med anledning av prop. 2005/06:162 Förstärkt meddelarskydd för anställda i kommunala företag m.m.

2005/06:K25 av Kerstin Lundgren m.fl. (c)

med anledning av prop. 2005/06:165 Ingripanden mot unga lagöverträdare

2005/06:Ju39 av Beatrice Ask m.fl. (m)

2005/06:Ju40 av Johan Pehrson m.fl. (fp)

2005/06:Ju41 av Peter Althin m.fl. (kd)

2005/06:Ju42 av Johan Linander m.fl. (c)

med anledning av prop. 2005/06:167 Skattelättnad för bilar i vissa miljöklasser

2005/06:Sk15 av Anna Grönlund Krantz m.fl. (fp)

2005/06:Sk16 av Lars Gustafsson m.fl. (kd)

med anledning av prop. 2005/06:173 Översyn av personuppgiftslagen

2005/06:K26 av Tobias Krantz m.fl. (fp)

2005/06:K27 av Kerstin Lundgren m.fl. (c)

med anledning av prop. 2005/06:183 Finansieringen av kärnavfallens
slutförvaring

2005/06:MJ23 av Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (m)

2005/06:MJ24 av Åsa Domeij (mp)

2005/06:MJ25 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd)

2005/06:MJ26 av Lennart Fremling m.fl. (fp)

Prot. 2005/06:103

6 april

med anledning av prop. 2005/06:191 Ändring i lagen om elektronisk
kommunikation

2005/06:T14 av Owe Hellberg m.fl. (v)

med anledning av prop. 2005/06:192 Lära, växa, förändra

Regeringens folkbildningsproposition

2005/06:Kr37 av Kent Olsson m.fl. (m)

2005/06:Kr38 av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd, m, fp, c)

2005/06:Kr39 av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd)

2005/06:Kr40 av Lennart Kollmats m.fl. (fp)

2005/06:Kr41 av Birgitta Sellén m.fl. (c)

2005/06:Kr42 av Monica Green och Helene Petersson (s)

med anledning av skr. 2005/06:88 Ekologisk produktion och konsumtion
– Mål och inriktning till 2010

2005/06:MJ27 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd)

2005/06:MJ28 av Marie Wahlgren m.fl. (fp)

2005/06:MJ29 av Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (m)

2005/06:MJ30 av Staffan Danielsson och Jörgen Johansson (c)

med anledning av skr. 2005/06:151 Kvalitet och samverkan – om utbild-
ning för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning

2005/06:Ub13 av Ulf Nilsson m.fl. (fp, m, kd, c)

23 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 6 april

2005/06:338 av *Kenneth Lantz* (kd) till utrikesminister Carin Jämtin

Behovet av fortsatt stöd till Östtimor

2005/06:339 av *Göran Lindblad* (m) till statsrådet Barbro Holmberg

Korrekt prövning av asylärenden

2005/06:340 av *Annika Qarlsson* (c) till jordbruksminister Ann-Christin

Nykvist

Hundägares rätt att skydda sina hundar

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabb-
protokoll tisdagen den 18 april.

24 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 6 april

2005/06:1371 av *Göte Wahlström* (s) till statsrådet Ibrahim Baylan
Utbildning för trä- och möbelindustrin

2005/06:1372 av *Christer Engelhardt* (s) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist

Det kustnära fisket

2005/06:1373 av *Anne Marie Brodén* (m) till socialminister Berit Andnor
Situationen för barn och ungdomar

2005/06:1374 av *Anne-Marie Ekström* (fp) till statsrådet Morgan Johansson

Alkogodis i livsmedelsaffärer

2005/06:1375 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till socialminister Berit Andnor
Kurser för adoptivföräldrar

2005/06:1376 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till näringsminister Thomas Östros

Invandrarföretag

2005/06:1377 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till statsrådet Morgan Johansson
Försäljning av alkogodis

2005/06:1378 av *Ingemar Vänerlov* (kd) till statsrådet Ulrica Messing
Tjälskadade vägar i norra Älvsborg

2005/06:1379 av *Jeppé Johnsson* (m) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist

Outnyttjad svensk "kilowatt"

2005/06:1380 av *Cristina Husmark Pehrsson* (m) till socialminister Berit Andnor

Barns och ungdomars hälsa

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 18 april.

25 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 6 april

2005/06:1329 av *Magdalena Andersson* (m) till justitieminister Thomas Bodström

Arbetet med den nya kriminalvårdslagstiftningen

2005/06:1346 av *Mikael Oscarsson* (kd) till justitieminister Thomas Bodström

Polisens uppgift att förebygga skadegörelse

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 18 april.

Förhandlingarna leddes
av tredje vice talmannen från sammanträdet början till ajourneringen
kl. 13.56,
av förste vice talmannen därefter till och med 12 § anf. 110 (delvis) och
av tredje vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

LISBET HANSING ENGSTRÖM

/Monica Gustafson

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Meddelande om skriftliga frågor under påskuphållet	1
3 § Meddelande om debatt med anledning av vårpropositionens avlämnande.....	1
4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
5 § Hänvisning av ärenden till utskott	2
6 § Förnyad bordläggning.....	2
7 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 5 april.....	2
JuU23 Trafikbrott.....	2
LU20 Vissa konsumentfrågor	3
LU21 Fastighetsmäklare	5
SfU6 Styrningen av integrationspolitiken	6
KrU20 Museer och utställningar – särskild ordning	7
8 § Arbetslöshetsförsäkringen	8
Arbetsmarknadsutskottets betänkande 2005/06:AU5	8
Anf. 1 ANDERS G HÖGMARK (m)	8
Anf. 2 TINA ACKETOFT (fp)	10
Anf. 3 ANNELIE ENOCHSON (kd).....	12
Anf. 4 ANDERS WIKLUND (v).....	14
Anf. 5 MARGARETA ANDERSSON (c).....	16
Anf. 6 ULF HOLM (mp).....	17
Anf. 7 CHRISTER SKOOG (s)	18
Anf. 8 ANDERS G HÖGMARK (m) replik	20
Anf. 9 CHRISTER SKOOG (s) replik	21
Anf. 10 ANDERS G HÖGMARK (m) replik	22
Anf. 11 CHRISTER SKOOG (s) replik	22
Anf. 12 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik.....	23
Anf. 13 CHRISTER SKOOG (s) replik	24
Anf. 14 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik.....	24
Anf. 15 CHRISTER SKOOG (s) replik	25
(Beslut fattades under 21 §.)	25
9 § Anställningsvillkor i bemanningsföretag.....	25
Arbetsmarknadsutskottets betänkande 2005/06:AU7	25
Anf. 16 HENRIK WESTMAN (m).....	25
Anf. 17 TINA ACKETOFT (fp)	26
Anf. 18 ANNELIE ENOCHSON (kd)	28
Anf. 19 MARGARETA ANDERSSON (c).....	29
Anf. 20 MARYAM YAZDANFAR (s)	30
(forts. 11 §).....	31
Ajournering.....	31
Återupptagna förhandlingar	32
10 § Frågestund	32
Anf. 21 FÖRSTE VICE TALMANNEN	32
<i>Utbildning i demokrati för nya svenskar</i>	<i>32</i>
Anf. 22 MARGARETA PÅLSSON (m).....	32

Anf. 23 Statsrådet LENA HALLENGREN (s).....	32
Anf. 24 MARGARETA PÅLSSON (m)	32
Anf. 25 Statsrådet LENA HALLENGREN (s).....	32
<i>Lärartätheten på universitetet</i>	33
Anf. 26 ULF NILSSON (fp).....	33
Anf. 27 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	33
Anf. 28 ULF NILSSON (fp).....	33
Anf. 29 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	34
<i>Unga människors utanförskap</i>	34
Anf. 30 TORSTEN LINDSTRÖM (kd).....	34
Anf. 31 Statsrådet LENA HALLENGREN (s).....	34
Anf. 32 TORSTEN LINDSTRÖM (kd).....	35
Anf. 33 Statsrådet LENA HALLENGREN (s).....	35
<i>Riktiga arbeten för ungdomar</i>	35
Anf. 34 SOFIA LARSEN (c)	35
Anf. 35 Statsrådet HANS KARLSSON (s).....	36
Anf. 36 SOFIA LARSEN (c)	36
Anf. 37 Statsrådet HANS KARLSSON (s).....	36
<i>Arbets sökandes anmälningsplikt hos arbetsförmedlingen</i>	37
Anf. 38 MONA JÖNSSON (mp)	37
Anf. 39 Statsrådet HANS KARLSSON (s).....	37
Anf. 40 MONA JÖNSSON (mp)	37
Anf. 41 Statsrådet HANS KARLSSON (s).....	37
<i>Frankrikes lagförslag om arbetsvillkor för ungdomar</i>	38
Anf. 42 JOHAN LÖFSTRAND (s).....	38
Anf. 43 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	38
Anf. 44 JOHAN LÖFSTRAND (s).....	38
Anf. 45 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	38
<i>Försörjningskrav vid familjeåterförening</i>	39
Anf. 46 TOBIAS BILLSTRÖM (m)	39
Anf. 47 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s)	39
Anf. 48 TOBIAS BILLSTRÖM (m)	39
Anf. 49 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s)	40
<i>Sjöfartens luftföreningar</i>	40
Anf. 50 KARIN SVENSSON SMITH (-).....	40
Anf. 51 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	40
Anf. 52 KARIN SVENSSON SMITH (-).....	40
Anf. 53 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	41
<i>Tillgängligheten till skolbiblioteken</i>	41
Anf. 54 LENNART GUSTAVSSON (v)	41
Anf. 55 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	41
Anf. 56 LENNART GUSTAVSSON (v)	41

Anf. 57 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	42
<i>Kostnadsansvaret vid arkeologiska utgrävningar</i>	42
Anf. 58 ANNIKA QARLSSON (c)	42
Anf. 59 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	42
Anf. 60 ANNIKA QARLSSON (c)	43
Anf. 61 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	43
<i>Miljökonsekvensanalys av gasledning i Östersjön</i>	43
Anf. 62 SVERKER THORÉN (fp)	43
Anf. 63 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	44
Anf. 64 SVERKER THORÉN (fp)	44
Anf. 65 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	44
<i>Sjuktalet i den offentliga sektorn</i>	44
Anf. 66 ANNA LILLIEHÖÖK (m)	44
Anf. 67 Statsrådet HANS KARLSSON (s).....	45
Anf. 68 ANNA LILLIEHÖÖK (m)	45
Anf. 69 Statsrådet HANS KARLSSON (s).....	45
<i>Kulturens hälsoeffekter</i>	46
Anf. 70 HILLEVI LARSSON (s).....	46
Anf. 71 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	46
Anf. 72 HILLEVI LARSSON (s).....	46
Anf. 73 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	47
<i>Partnerskap med Nato</i>	47
Anf. 74 CARL B HAMILTON (fp).....	47
Anf. 75 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	47
Anf. 76 CARL B HAMILTON (fp).....	48
Anf. 77 Utbildnings- och kulturminister LEIF PAGROTSKY (s).....	48
<i>Rovdjurspolitiken</i>	48
Anf. 78 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	48
Anf. 79 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	49
Anf. 80 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	49
Anf. 81 Statsrådet LENA SOMMESTAD (s)	49
<i>Åtgärder för att få unga i arbete</i>	50
Anf. 82 ULRIK LINDGREN (kd)	50
Anf. 83 Statsrådet HANS KARLSSON (s).....	50
Anf. 84 ULRIK LINDGREN (kd)	50
Anf. 85 Statsrådet HANS KARLSSON (s).....	51
Anf. 86 FÖRSTE VICE TALMANNEN	51
11 § (forts. från 9 §) Anställningsvillkor i bemanningsföretag (forts. AU7)	51
Anf. 87 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik.....	51
Anf. 88 MARYAM YAZDANFAR (s) replik	52

Anf. 89 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik	52
Anf. 90 MARYAM YAZDANFAR (s) replik.....	53
Anf. 91 TINA ACKETOFT (fp) replik	53
Anf. 92 MARYAM YAZDANFAR (s) replik.....	53
Anf. 93 TINA ACKETOFT (fp) replik	54
Anf. 94 MARYAM YAZDANFAR (s) replik.....	54
Anf. 95 ANDERS WIKLUND (v)	54
Anf. 96 ULF HOLM (mp).....	55
(Beslut fattades under 21 §.).....	56
12 § Offentlighet och sekretess samt integritetsfrågor	56
Konstitutionsutskottets betänkande 2005/06:KU28	56
Anf. 97 LISELOTT HAGBERG (fp).....	56
Anf. 98 KERSTIN LUNDGREN (c).....	57
Anf. 99 GUSTAV FRIDOLIN (mp)	58
Anf. 100 BILLY GUSTAFSSON (s)	59
Anf. 101 KERSTIN LUNDGREN (c) replik.....	61
Anf. 102 BILLY GUSTAFSSON (s) replik	62
Anf. 103 KERSTIN LUNDGREN (c) replik.....	62
Anf. 104 BILLY GUSTAFSSON (s) replik	62
Anf. 105 LISELOTT HAGBERG (fp) replik.....	63
Anf. 106 BILLY GUSTAFSSON (s) replik	63
Anf. 107 LISELOTT HAGBERG (fp) replik.....	63
Anf. 108 BILLY GUSTAFSSON (s) replik	64
Anf. 109 GUSTAV FRIDOLIN (mp) replik	64
Anf. 110 BILLY GUSTAFSSON (s) replik	65
Anf. 111 GUSTAV FRIDOLIN (mp) replik	65
Anf. 112 BILLY GUSTAFSSON (s) replik	65
Anf. 113 MATS EINARSSON (v).....	66
(Beslut fattades under 21 §.).....	66
13 § En moderniserad rättsprövning, m.m.....	67
Konstitutionsutskottets betänkande 2005/06:KU29	67
(Beslut fattades under 21 §.).....	67
14 § Allmänna motioner om energibesättning m.m.....	67
Skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU20	67
Anf. 114 FREDRIK OLOVSSON (s)	67
Anf. 115 STEFAN HAGFELDT (m).....	67
Anf. 116 ANNE-MARIE EKSTRÖM (fp).....	69
Anf. 117 LARS GUSTAFSSON (kd)	70
Anf. 118 STAFFAN DANIELSSON (c).....	71
Anf. 119 PER ERIK GRANSTRÖM (s).....	73
Anf. 120 STEFAN HAGFELDT (m) replik.....	75
Anf. 121 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik.....	76
Anf. 122 STEFAN HAGFELDT (m) replik.....	76
Anf. 123 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik.....	77
Anf. 124 MARIE ENGSTRÖM (v).....	77
Anf. 125 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik.....	78
Anf. 126 MARIE ENGSTRÖM (v) replik	78
(Beslut fattades under 21 §.).....	78

15 § Skiljemannakonventionen och uppsägning av avtal med Norge.....	78
Skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU24	78
(Beslut fattades under 21 §.)	78
16 § Tullverkets ingripande mot varor som misstänks göra intrång i vissa immateriella rättigheter	79
Skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU25	79
(Beslut fattades under 21 §.)	79
17 § Konstnärsfrågor	79
Kulturutskottets betänkande 2005/06:KrU10.....	79
(Beslut fattades under 21 §.)	79
18 § Spel- och lotterifrågor	79
Kulturutskottets betänkande 2005/06:KrU11	79
(Beslut fattades under 21 §.)	79
19 § Ungdomsfrågor – särskild ordning	79
Kulturutskottets betänkande 2005/06:KrU23.....	79
(Beslut fattades under 21 §.)	79
20 § Arkivfrågor	79
Kulturutskottets betänkande 2005/06:KrU26.....	79
(Beslut fattades under 21 §.)	79
Ajournering.....	80
Återupptagna förhandlingar	80
21 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	80
AU5 Arbetslöshetsförsäkringen	80
AU7 Anställningsvillkor i bemanningsföretag.....	82
KU28 Offentlighet och sekretess samt integritetsfrågor	82
KU29 En moderniserad rättsprövning, m.m.....	83
SkU20 Allmänna motioner om energibesättning m.m.	83
SkU24 Skiljemannakonventionen och uppsägning av avtal med Norge.....	84
SkU25 Tullverkets ingripande mot varor som misstänks göra intrång i vissa immateriella rättigheter	84
KrU10 Konstnärsfrågor.....	84
KrU11 Spel- och lotterifrågor	84
KrU23 Ungdomsfrågor – särskild ordning.....	84
KrU26 Arkivfrågor.....	84
22 § Bordläggning.....	84
23 § Anmälan om interpellationer	86
24 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	87
25 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	87
26 § Kammaren åtskildes kl. 17.21.	88

Elanders Gotab, Stockholm 2006